

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskernes Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

skive gymnasium
1973

Skive Gymnasium

med HF

Årsberetning

5. SKOLEÅR 1972-1973

ved rektor *Jens Lund*

Indhold

Skive Gymnasium og HF	5
Eleverne	6
Lærerne	26
Fagfordeling	30
Dansktoppen – et portræt	35
Forurening	53
Datalære	69
Studieuge: Den kinesiske kulturrevolution	97
Skoleforsamlingen	113
Skolens sport	118
Skolens grundplan	120
Af skolens dagbog	123
Filmklub, kor og studiekredse	126
Forskellige oplysninger og meddelelser for gymnasium og HF	128

Spisegang og vandgård

Skolens adresse: Skive Gymnasium med HF, Egerisvej, 7800 Skive.

Telefoner:

Skolens telefon: (07) 52 24 66	Lærerværelset: (07) 52 49 86
med omstilling til:	Eleverne: (07) 52 41 84
Rektor	Fysiklaboratorium (07) 52 36 84
Sekretariatet	Rektor privat: (07) 53 71 15
Administrativ inspektør	
Studievejleder for HF (træffes normalt 11,15–12,00)	
Pedel	
Kantine	

Rektor træffes normalt kl. 11,15–12,00, alle skoledage, samt mellem kl. 8,00–9,00.

Den 1. april 1973 overgik Skive Gymnasium i lighed med landets øvrige kommunale gymnasier til amtskommunal status.

Skolen takker herved Skive Kommune for godt samarbejde i de knapt 5 år siden skolens start.

De amtskommunale skolemyndigheder

UNDERVISNINGS- OG KULTURUDVALGET:

Emmy Rasmussen (fm.), Sv. Heiselberg (næstfm.), Ingemann Wittrup, Johs. Madsen, Arne Dissing, Aksel Pedersen, Rasmus Jensen.

GYMNASIETS SKOLENÆVN:

Aage Schiøler (fm.), Sigrid Bohn, Jens Kr. Ludvigsen, Frede Torpe, Aksel Pedersen.

FORVALTNINGSCHEF:

H. E. Nielsen.

Vedrørende årsskriftets indhold:

Skolen har i år fulgt en opfordring fra direktoratet til en forsøgsvis ændring af årsskriftets indhold, hvorefter bl. a. læstensa og eksamensopgivelser udgår og giver plads for beretninger og artikler udsprunget af aktiviteter på skolen, som kunne formodes at have interesse også uden for skolens kreds.

Af sådanne er i år medtaget adjunkt Knud Kramshøj's personlige vurdering af musikprogrammet »Dansktoppens tekster«. Artiklen er blevet til i forlængelsen af et samarbejde mellem Knud Kramshøj og fire klasser. Desuden bringes en rapport ved adjunkt Thorkild Skjelborg over den i det forløbne år gennemførte forsøgsundervisning med faget datalære. Endvidere hovedindholdet af en rapport om forureningen i Skive, udarbejdet af en elevgruppe som biologispeciale. Endelig bringes en rapport over den i februar afholdte studieuge over emnet »Den kinesiske kulturrevolution«.

Skive Gymnasium og HF

I det forløbne skoleår, skolens femte, fortsættes arbejdet med opførelsen af tilbygningerne: det nye atrium indeholdende 13 undervisningslokaler med hjælperum, biblioteksgang og lærerværelse samt gymnastiksalsbygningen. Selvom byggearbejdet ikke kunne undgå at blive berørt af forårets arbejdsstandsninger, er der gode udsigter til, at i hvert fald atriet vil kunne tages i brug ved starten af det kommende skoleår.

Den projekterede ombygning af den tidligere seminariefløj, som var tænkt igangsat i umiddelbar fortsættelse af nybyggeriet og afsluttet i løbet af skoleåret 1973/74, rammes formentlig af byggestoppet. Det er derfor på indeværende tidspunkt svært at forudsige, hvornår skolen kan forvente at fremstå i fuldt færdig skikkelse.

Skolen havde påregnet i det kommende år at skulle optage 6 nye gymnasieklasser, 3 sproglige og 3 matematiske. Dette vil imidlertid ikke være tilstrækkeligt til, at man kan optage de 75 sproglige og 95 matematiske ansøgere. Man har derfor forespurgt Viborg Amtsråd, om man mener, der bør oprettes en ekstra matematikerklasse, således at samtlige ansøgere vil kunne optages.

Ansøgerantallet til HF-kursus har ligeledes været større end forventet, ialt 135. Af disse kan skolen selv optage ialt 84 elever i 3 klasser. Af de øvrige kvalificerede elever vil en del kunne optages på Morsø Gymnasiums HF-kursus.

Skolen dimitterede i juni 1972 125 studenter (se side 20).

Eleverne

Skolen begyndte i 1972 med 144 elever i 3 g., 20 i 3 sa, 20 i 3 sb, 21 i 3 sc, 21 i 3 mu, 19 i 3 mx, 25 i 3 my, 18 i 3 mz.

Af disse er 63 drenge og 81 piger.

Hjemmehørende i Skive kommune er 80 elever, medens 64 er udenbys.

Skolen begyndte i 1972 med 132 elever i 2 g., 24 i 2 sa, 25 i 2 sb, 13 i 2 sc, 11 i 2 mu, 22 i 2 mx, 18 i 2 my, 19 i 2 mz.

Af disse er 74 drenge og 58 piger.

Hjemmehørende i Skive kommune er 85 elever, medens 47 er udenbys.

Skolen begyndte i 1972 med 148 elever i 1 g., 24 i 1 sa, 23 i 1 sb, 24 i 1 sc, 26 i 1 mx, 25 i 1 my, 26 i 1 mz.

Af disse er 68 drenge og 80 piger.

Hjemmehørende i Skive kommune er 97 elever, medens 51 er udenbys.

Skolen begyndte i 1972 med 72 elever i HF, 24 i HF-A, 24 i HF-B, 24 i HF-C.

Af disse er 32 drenge og 40 piger.

Hjemmehørende i skive kommune er 51 elever, medens 21 er udenbys.

Det samlede elevtal pr. 1/5 1973 er nu 490 fordelt på 23 klasser.

Elevernes navne meddeles nedenfor i alfabetisk orden med angivelse af deres fødselsdag, adresse og telefonnummer.

Legater

Midlerne af Skive Diskontobanks Jubilæumsfond er uddelt med kr. 900,- til hver af følgende elever: Henning Sloth Pedersen, Lissy Marie Larsen og Henrik Quist Jensen.

Fra Kontaktföreningen er uddelt kr. 300,- til hver af følgende elever: Anne-Dorte Jeldtoft Jensen og Henning Wirenfeldt Pedersen.

I sa

1. Lise Astrup Andersen, 16. 6. 55, Bøgevænget 18, Skive, tlf. 52 35 46.
2. Jan Torben Christensen, 24. 7. 56, Dalgasalle 55, 2. th., Skive, tlf. 52 20 90.
3. Estrid Læssøe Eiler, 4. 3. 56, Vridsted, Skive, tlf. 54 70 72.
4. Helle Balling Engelsen, 23. 6. 55, Hans Tausensvej 2, Skive, tlf. 52 04 11.
5. Annette Falkenberg, 11. 4. 55, Grundtvigsvej 11, Skive, tlf. 52 39 56.
6. Ane Helga Gadegaard Frandsen, 15. 5. 55, Vridsted, Skive, tlf. 54 70 27.
7. Jette Hansen, 11. 8. 56, Sandbyvej 12, Skive.
8. Anne Lise Jakobsen, 13. 4. 55, Jyllandsgade 10, Skive.
9. Kirsten Albæk Jensen, 16. 4. 55, Åge Niensensvej 7, Skive.
10. Gerner Høy Jensen, 7. 12. 54, Skovbakken 18, Glyngøre, tlf. 73 10 33.
11. Jens Højgaard Jensen, 22. 5. 56, Holstebrovej 66, Skive, tlf. 52 16 38.
12. Birgit Kristensen, 23. 1. 56, Bådsgaards Mark, 7840 Højslev, tlf. 53 70 98.
13. Inge-Marie Lund, 18. 2. 55, Kjeldbjerg, Skive, tlf. 54 51 23.
14. Ulrik Sterner Nordam, 27. 6. 54, Fyrrevænget 19, Skive, tlf. 52 25 33.
15. Rita Olesen, 19. 6. 56, Mølvadsgaard, 7863 Spøttrup, tlf. 56 12 00.
16. Elsebeth Marie Pedersen, 12. 5. 55, Vrå Kjærgaard, Balling, tlf. 56 40 48.
17. Susanne Petersen, 16. 2. 55, Gammelgaardsvvej 8, Skive, tlf. 52 26 68.
18. Christine Jørgensen Riis, 21. 2. 55, Vile, 7870 Roslev, tlf. 73 11 78.
19. Ellen Birgitte Riis, 13. 7. 56, Søby gl. skole, Højslev, tlf. 53 51 92.
20. Schou, Jørgen, 5. 3. 56, Granvænget 15, Skive.
21. Pia Fløe Simonsen, 31. 5. 56, Erantisvej 13, Skive, tlf. 52 13 03.
22. Bo Sundtoft, 8. 10. 55, Skolevej 8, 7863 Spøttrup, tlf. 56 11 20.
23. Birgitte Svarrer, 10. 11. 56, Fyrrevænget 10, Skive, tlf. 52 28 27.
24. Lone Engborg Sørensen, 1. 11. 56, Skolevej 23, Højslev, tlf. 53 55 07.

I sb

1. Ruth Margrethe Andersen, 7. 3. 56, Blichersvej 2 a, Skive, tlf. 52 08 97.
2. Søren Birch-Jensen, 9. 7. 56, Resenvej 20, Skive, tlf. 52 45 00.
3. Birte Bjerre, 24. 12. 56, Kirkebakken 4, Skive, tlf. 52 17 09.
4. Lene Colding, 26. 5. 56, Skovvænget 2, Skive, tlf. 52 00 70.
5. Niels Christian Dørken, 19. 4. 55, Bilstrup, Skive, tlf. 52 16 81.
6. Inge Strøm Hansen, 26. 7. 55, Glattrupvej 18, Skive, tlf. 52 48 97.
7. Susanne Hørup, 23. 6. 56, Vinkel, 7840 Højslev, tlf. 53 53 78.
8. Erik Hammershøj, 28. 1. 55, Brårupvej 71, Skive, tlf. 52 41 70.
9. Ole Harder, 18. 11. 55, Dalgasalle 49, 2. th., Skive, tlf. 52 35 71.
10. Birte Jensen, 1. 11. 54, Brøndumsgade 15, Skive, tlf. 52 04 64.
11. Lone Jensen, 6. 8. 55, Glattrupvej 18, Skive.
12. Lene Brøndum Jensen, 5. 3. 55, Højlundsvej 75, Skive, tlf. 52 09 11.
13. Marianne Enggaard Jensen, 18. 1. 56, Holstebrovej 13, Skive, tlf. 52 03 93.
14. Karen Lykkegaard Jensen, 13. 11. 55, Ramsing, 7861 Balling, tlf. 56 61 59.
15. Lisbeth Jørgensen, 18. 6. 54, Fyrrevænget 27, Skive, tlf. 52 34 30.
16. Gurli Laursen, 25. 10. 54, Adelgade 7, Skive.
17. Gert Laustsen, 21. 7. 56, Hindborg, Skive, tlf. 58 41 49.
18. Hanne Nielsen, 1. 11. 56, Vestervænget 10 b, Skive, tlf. 52 01 17.

19. Edith Susanne Troelsgaard Nielsen, 12. 7. 55, Kirkevej 23, Skive, tlf. 52 19 52.
20. Knud Arrild Sørensen, 16. 7. 55, Bilstrup, Skive, tlf. 52 20 62.
21. Birgit Kjølhed Sørensen, 24. 4. 55, Lundø, 7840 Højslev, tlf. 53 81 64.

I sc

1. Torben Albers, 10. 10. 55, Kastanievænget 30, Skive, tlf. 52 07 88
2. Mads Østergaard Andersen, 9. 12. 55, Nygade 4, 7881 Jebjerg, tlf. 57 40 43.
3. Lisbet Borg, 25. 2. 56, Fyrrevej, 7883 Glyngøre, tlf. 73 11 10.
4. Hanne Christensen, 19. 12. 56, Bostrup, 7870 Roslev.
5. Bente Holst Christiansen, 5. 4. 55, Jernbanegade 6, 7870, Roslev, tlf. 57 10 51.
6. Karen Juul Clausen, 3. 7. 56, Hedetoften 43, Skive.
7. Ejnar Dahl-Hansen, 25. 7. 56, Bredgade 62, 7883 Glyngøre, tlf. 73 10 11.
8. Dorte Gadegaard Frandsen, 8. 3. 57, Vridsted, Skive, tlf. 54 70 27.
9. Jonna Jensen, 5. 9. 55, Breum, 7870 Roslev, tlf. 57 62 35.
10. Kurt Ulrik Jensen, 17. 12. 54, Englyst, Viborgvej, Skive.
11. Linda Kirsten Jensen, 1. 8. 55, Kobberup, 7850 Stoholm, tlf. 53 53 83.
12. Robert Just, 19. 5. 55, Kirkevej 5, Skive.
13. Inge Lise Jørgensen, 7. 11. 56, Smøllerup, 7850 Stoholm, tlf. 54 13 30.
14. Tove Lykke Kirkegaard, 13. 5. 55, Klostervej 6, Breum, 7870 Roslev, tlf. 57 60 40.
15. Hanne Kirsten Meyr, 14. 7. 55, Engtoften 15, Skive.
16. Eva Linda Møller, 15. 6. 55, Langmosevej 10, 7840 Højslev, tlf. 53 54 08.
17. Anni Kousgaard Pedersen, 19. 8. 56, Hemmersvej 51, Skive, tlf. 52 14 40.
18. Birgit Hangaard Pedersen, 8. 1. 56, Rønbjerg, Skive, tlf. 53 40 23.
19. Jenny Thuesen Pedersen, 16. 9. 55, Nederby, 7884 Fuur, tlf. 59 31 07.
20. Ole Staunbjerg Pedersen, 28. 4. 55, Vester Hald, 7840 Højslev, tlf. 53 81 49.
21. Rosa Marie Sander Rasmussen, 14. 4. 55, Hemmersvej 26, Skive.
22. Solveig Refsgaard, 26. 3. 56, Vroue, Skive, tlf. 54 70 03.
23. Anne Mette Skullerud, 15. 7. 56, Kjeldbjerg, Skive.
24. Jens Kvist Østergaard, 8. 10. 55, Hejlskov, 7840 Højslev, tlf. 53 82 51.

I mx

1. Peder Chr. Andersen, 22. 1. 55, Porshøjvej 1, Skive, tlf. 52 00 14.
2. Margit Bisgaard Andersen, 19. 2. 56, 7863 Spøttrup, tlf. 56 11 17.
3. Søren Blom, 1. 11. 55, Skovbakken 34, Skive, tlf. 52 21 48.
4. Jens Erik Sørensen Bovbjerg, 13. 7. 55, Østergade 30, 7870 Roslev, tlf. 57 13 32.
5. Dorthe Østergaard Børsting, 19. 5. 55, Hindborg, Skive, tlf. 53 11 41.
6. Anne Margrethe Nedergaard 8., 7. 55, Birkevej 10, 7870 Roslev, tlf. 57 11 26. ,
7. Christian Frederiksen, 15. 4. 55, Estvadgaardsmark, Skive, tlf. 53 41 19.
8. Lars Henrik Hansen, 13. 8. 56, Søvang, 7840 Højslev, tlf. 53 55 12.

9. Ejler Lautrup Holm, 21. 8. 55, Superfos Blaakilde, 7870 Roslev, tlf. 57 10 88.
10. Per Dalsgaard Jensen, 18. 3. 55, Åkjærvej 15, Skive, tlf. 52 10 71.
11. Ole Viborg Kiil, 30. 6. 55, Ringparken 10 a, Skive, tlf. 52 07 27.
12. Peter Kjærsgaard, 15. 6. 55, Erantisvej 4, Skive, tlf. 52 39 95.
13. Frank Schaaning Kristensen, 13. 6. 55, Erantisvej 21, Skive, tlf. 52 28 16.
14. Henrik Laursen, 15. 2. 55, Hemmersvej 35, Skive, tlf. 52 00 88.
15. Lisbet Lindberg, 26. 4. 55, Egerisvej 23, Skive.
16. Henrik Munk, 17. 10. 55, Frederiksdalsalle 86, Skive, tlf. 52 17 24.
17. Kirsten Kirstine Møller, 17. 3. 56, Kaastrup, Skive, tlf. 58 11 77.
18. Aase Odgaard, 10. 4. 56, Hald, 7840 Højslev, tlf. 53 81 98.
19. Hanne Pedersen, 12. 9. 55, Halskov, 7840 Højslev, tlf. 53 71 86.
20. Claus Engelgreen Pedersen, 23. 9. 55, Hemmersvej 54, Skive, tlf. 52 01 80.
21. Annette Schiøler, 22. 4. 56, Kirkealle 9, Skive, tlf. 52 03 98.
22. Jette Stokholm, 6. 1. 57, Vestrealle 20, Skive, tlf. 52 17 54.
23. Finn Dueholm Støyt, 25. 8. 56, Højmarksvej 32, Nr. Søby, 7840 Højslev, tlf. 53 53 32.
24. Svend Erik Tanderup, 25. 2. 55, Yttrup, 7870 Roslev, tlf. 57 13 63.
25. Ane-Grethe Vistisen, 22. 5. 56, Kirkeby, 7870 Roslev, tlf. 57 11 39.
26. Per Ørberg, 24. 7. 54, Hejlskov Præstegaard, 7840 Højslev, tlf. 53 80 19.

I m y

1. Jens Peter Christensen, 1. 11. 56, Højlundsvej 46, Skive, tlf. 52 26 81.
2. Mogens Albæk Christensen, 2. 11. 55, Vestervænget 20 c, Skive, tlf. 52 43 48.
3. Gert Platen Daugaard, 19. 2. 55, Højlundsvej 47, Skive, tlf. 52 17 90.
4. Anne Marie Frandsen, 23. 7. 55, Hvidtfeldtsgade 33, Skive, tlf. 52 13 85.
5. Gerda Hansen, 4. 3. 55, Agertofte 24, Skive, tlf. 52 17 25.
6. Erik Hauberg, 20. 6. 56, Galgebakken 40, Skive.
7. Lars Plejdrup Houmøller, 9. 1. 57, Porshøjvej 37, Skive, tlf. 52 02 88.
8. Sven Irgens-Møller, 13. 11. 55, Flyndersøhus, Estvad, Skive, tlf. 53 41 57.
9. Vibeke Jakobsen, 7. 6. 56, Majgaarde, 7840 Højslev, tlf. 53 70 65.
10. Peder Frandsen Jakobsen, 27. 1. 56, Vindø Østergaard, Skive, tlf. 52 22 44.
11. Lars Peter Jensen, 22. 10. 56, Ringparken 7 b, Skive, tlf. 52 23 07.
12. Per Svenning Jensen, 1. 5. 55, Østergaard, Vroue, Skive, tlf. 54 70 13.
13. Henrik Jeldtoft Jensen, 25. 6. 56, Hemmersvej 40, Skive, tlf. 52 20 27.
14. Poul Lindhard Jensen, 3. 6. 55, Porshøjvej 29, Skive, tlf. 52 35 47.
15. Else Møller, 12. 8. 55, Vestre Alle 15, Skive.
16. Karsten Bjørnholt Nielsen, 6. 5. 56, Rødding, 7863 Spøttrup, tlf. 47 60 73.
17. Peter Qvist Olesen, 2. 8. 55, Grønningen 16, Skive, tlf. 52 01 34.
18. Jette Otte, 24. 6. 55, Egerisvej 49, Skive.
19. Gurli Norsgaard Pedersen, 5. 11. 55, Krejbjerg, 7861 Balling, tlf. 56 30 85.
20. Ilse Buskbjerg Poulsen 31. 3. 56 Begonievej 10. Skive, tlf. 52 23 01.
21. Peter Søndergaard, 26. 9. 54, Sdr. Daas 16, Skive, tlf. 52 19 06.
22. Hanne Toftgaard Sørensen, 19. 4. 56, Toftgaard, Vridsted, Skive, tlf. 54 70 60.

23. Anne-Marie Toft, 6. 8. 56, Vinkel, 7840 Højslev, tlf. 53 52 29.
24. Ole Ærthøj, 13. 7. 54, Nørregade 13, 7861 Balling, tlf. 56 40 11.

I mz

1. Anette Andersen, 2. 3. 56, Strandvej 20, 7883 Glyngøre, tlf. 73 10 68.
2. Bjarne Andersen, 24. 10. 52, Thise, 7870 Roslev.
3. John Bæk, 25. 2. 56, Birkevej, Breum, 7870 Roslev.
4. Kresten Nørgaard Christensen, 13. 2. 56, Vejby, 7862 Brodal, tlf. 56 60 34.
5. Kirsten Nannerup Dahlgaard, 20. 4. 55, Højgaard, Vejby, 7862 Brodal, tlf. 56 60 20.
6. Jens Peter Graverholt, 17. 9. 56, Villaparken 9, Skive, tlf. 52 19 71.
7. Per Gravesen, 30. 12. 55, Resenlund, Skive, tlf. 52 40 77.
8. Lars Kehlet Hansen, 3. 12. 54, Hem skole, Skive, tlf. 53 11 71.
9. Stig Skanse Hinge, 2. 9. 55, Reberbanen 11, Skive, tlf. 52 42 70.
10. Niels Erik Holmstrøm, 15. 10. 55, Havnen, Skive, tlf. 52 00 68.
11. Steffen Jensen, 23. 2. 56, Sejstrup, 7840 Højslev, tlf. 53 71 13.
12. Michael Bennett Jensen, 29. 12. 56, Liljevej 1, Skive, tlf. 52 09 86.
13. Karen Marie Glud Jensen, 6. 12. 55, Otting, 7861 Balling, tlf. 58 11 16.
14. Anette Johansen, 16. 3. 56, Glattrupvej 25, Skive, tlf. 52 08 78.
15. Thorkil Clement Kjær, 3. 2. 55, Ahornvænget 18, Skive, tlf. 52 37 17.
16. Anne-Marie Kristensen, 10. 1. 55, Lærkevej 25, 7861 Balling, tlf. 56 42 18.
17. Karen Marie Madsen, 3. 2. 55, Vester Hærup, Lihme, 7862 Brodal, tlf. 56 00 73.
18. Jytte Nørgaard Madsen, 7. 10. 56, Højlundsvej 71, Skive, tlf. 52 15 32.
19. Carsten Stephan Anker Nielsen, 15. 6. 56, Kærvænget 20, Skive, tlf. 53 54 18.
20. Kurt Schirmer Nymann, 16. 1. 56, Ahornvænget 25, Skive, tlf. 52 42 92.
21. Johannes Pedersen, 6. 5. 55, Ramsdal, 7840 Højslev, tlf. 53 71 19.
22. Dagny Kirstine Pedersen, 19. 5. 54, Ilbjerg, 7870 Roslev, tlf. 57 12 48.
23. Else Smedemark, 14. 3. 55, Oddense, 7861 Balling, tlf. 58 10 50.
24. Flemming Sørensen, 27. 3. 55, Ramsing, 7861 Balling, tlf. 56 61 51.
25. John Hornshøj Thomsen, 29. 11. 54, Dølbyvej 24, Skive, tlf. 52 23 09.
26. Niels Ulrik Tanderup, 21. 4. 55, Rønbjerg, Skive, tlf. 53 41 77.

2 sa

1. Finn Thostrup Andersen, 21. 5. 54, Nederby, 7884 Fuur.
2. Inge Marie Bavnhøj, 6. 2. 54, Hald, 7840 Højslev, tlf. 53 81 39.
3. Helle Bohn, 25. 4. 54, Granvænget 49, Skive, tlf. 52 01 90.
4. Lis Christensen, 10. 3. 54, Viborgvej 24, Skive, tlf. 52 13 61.
5. Helle Katholm Christensen, 1. 1. 55, Søndergade 2, Skive.
6. Linda Kragh Christensen, 20. 11. 53, Lundø, 7840 Højslev.
7. Frands Erik Frandsen, 12. 4. 53, Hvidfeldtsgade 33, Skive, tlf. 52 13 85.
8. Henrik Fibæk Jensen, 26. 6. 54, Jernbanegade 19, Skive.
9. Henrik Quist Jensen, 17. 12. 53, Frederiksdalsalle 70 a, Skive, tlf. 52 13 26.

10. Inger Thorgaard Jensen, 11. 1. 55, Vindevej 115, Skive, tlf. 52 09 90.
11. Aase Færk Jørgensen, 5. 2. 55, Fredensgade 12, 7870 Roslev.
12. Thomas Klode, 10. 5. 54, Madsbad, 7884 Fuur, tlf. 59 30 40.
13. Peter Vinde Kristensen, 8. 4. 54, Vestervænget 20 c, Skive, tlf. 52 23 76.
14. Lissy Marie Larsen, 28. 12. 52, Aage Nielsensvej 7, Skive, tlf. 52 11 21.
15. Tatjana Birgitte Mikkelsen, 10. 5. 55, Grabowsvej 20, Skive, tlf. 52 39 42.
16. Margith Nielsen, 19. 8. 54, Hem, Skive.
17. Susanne Helsted Nielsen, 18. 9. 54, Holstebrovej 64, Skive, tlf. 52 31 71.
18. Inge Marie Pallesen, 22. 8. 55, Ørum, 7840 Højslev, tlf. 53 81 81.
19. Elsebeth Pedersen, 2. 6. 54, Vinkel Vestergaard, 7840 Højslev, tlf. 53 55 47.
20. Dorit Lund Poulsen, 19. 2. 55, Resen, Skive.
21. Lone Sjølander, 22. 7. 55, Ahornvænget 23, Skive, tlf. 52 29 85.
22. Peter Valdemar Svendsen, 23. 3. 54, Adelgade 16, Skive, tlf. 52 06 52.
23. Jens Heiring Sørensen, 26. 9. 55, Lundø, 7840 Højslev, tlf. 53 82 75.

2 sb

1. Haagen Blomberg, 24. 1. 54, Vroue, Skive, tlf. 54 04 11 nr. 43.
2. Grethe Christensen, 24. 3. 55, Brokholm, 7870 Roslev, tlf. 59 81 11 nr. 66
3. Conni Davidsen, 27. 8. 54, Dalgasparken 52, Skive, tlf. 52 01 02.
4. Anette Hendriksen, 26. 11. 54, Frederiksdalsalle 82, Skive, tlf. 52 02 65.
5. Niels Ernst Hörleik, 22. 10. 55, Liljevej 4, Skive, tlf. 52 36 47.
6. Jens Kristian Jensen, 11. 5. 54, Kastanievænget 16, Skive, tlf. 52 22 25.
7. Bente Jeppesen, 20. 9. 54, Igløvej 6, 7850 Stoholm.
8. Birgit Thorup Jørgensen, 1. 4. 54, Odgaardsvej 15 a, Skive, tlf. 52 08 57.
9. Lilian Udsen Ladefoged, 31. 7. 54, Syrenvej 20, Breum, 7881 Jebjerg.
10. Karin Larsen, 25. 3. 54, Sjællandsgade 13, Skive, tlf. 52 19 31.
11. Randi Holmgaard Larsen, 17. 10. 54, Vestergade 14, 7850 Stoholm, tlf. 54 11 11.
12. Svend Skov Madsen, 15. 1. 54, »Stenholm«, Sepstrup, Skive, tlf. 54 01 11 nr. 84.
13. Petter Johannes Wende Møller, 7. 7. 55, Bøgevænget 54, Skive, tlf. 52 27 98.
14. Jette Reinholdt Nielsen, 11. 10. 55, Ahornvænget 36, Skive, tlf. 52 36 94.
15. Magdalene Østergaard Nielsen, 28. 2. 54, Vester Fælledvej 24, Skive, tlf. 52 23 33.
16. Lars Penstoft, 26. 8. 54, Ahornvænget 70, Skive, tlf. 52 08 49.
17. Irna (Ina) Petersen, 7. 9. 54, Henrik Lundsvej 26, Skive, tlf. 52 41 05.
18. Lene Petersen, 6. 7. 54, Aage Nielsensvej 17, Skive, tlf. 52 45 19.
19. Berit Poulsen, 9. 6. 54, Bilstrup, Skive, tlf. 52 14 68.
20. John Walther Rasmussen, 7. 2. 53, Blichersvej 32, Skive, tlf. 52 19 89.
21. Per Flemming Redder-Laursen, 12. 9. 54, Kirkealle 90, Skive, tlf. 52 30 16.
22. Per Schou, 24. 4. 53, Granvænget 15, Skive.
23. Elsa Sidonie Schütte, 30. 8. 54, Eskjær, 7881 Jebjerg, tlf. 57 80 17.
24. Lise-Lotte Sørensen, 13. 3. 55, Hasselvænget 31, Skive, tlf. 52 18 60.
25. Jytte Kjær Sørensen, 1. 4. 54, Soby, 7840 Højslev.

2 sc

1. Jane Torp Bodilsen, 16. 3. 54, Møllegade 11, Selde, 7870 Roslev.
2. Anna Sofie Christensen, 14. 12. 55, Stadionvej 6, Selde, 7870 Roslev.
3. Ole Riis Christensen, 19. 1. 55, Nørregade 5, 7863 Spøttrup, tlf. 56 10 87.
4. Lars Anders Dalsjö, 16. 4. 55, Vester Fælledvej 19, Skive, tlf. 52 17 35.
5. Anne Elisabeth Kaastrup Frederiksen, 24. 6. 55, Hvidbjerg, Skive.
6. Hans Christian Hein, 30. 12. 55, Oddense, 7861 Balling, tlf. 58 10 42.
7. Jørn Robert Jensen, 21. 4. 55, Frederiksdalsalle 107, Skive, tlf. 52 18 37.
8. Ruth Vejby Jensen, 10. 4. 55, Vejby, 7862 Brodal.
9. Anny Marie Andersen Led, 8. 2. 55, Frederiksdalsalle 40, Skive.
10. Carl Leonard Leinonen, 13. 11. 54, Kastanievænget 16, Skive, tlf. 52 22 25.
11. Anni Kirkebye Poulsen, 11. 12. 55, Skivevej 16, Selde, 7870 Roslev, tlf. 59 01 11 nr. 25.
12. Margit Mehlsen Bækhøj Riis, 1. 11. 55, Hvidbjerg, tlf. 53 30 45.
13. Birgitte Serritslev, 19. 10. 55, Selde, 7870 Roslev, tlf. 59 01 11 nr. 41.

2 mu

1. Peter Astrup, 30. 9. 55, Holstebrovej 60, tlf. 52 20 15.
2. Erik René de Claville Christiansen, 19. 10. 54, Kirkealle 46, tlf. 52 20 70.
3. Jens Frostholm Jensen, 13. 3. 54, Hovbjerg, Thise.
4. Allan Herrstedt Jensen, 10. 11. 55, Ahornvænget 47, tlf. 52 07 71.
5. Jens Erik Kjeldsen, 28. 5. 55, adr. Odgaardsvej 26, tlf. (06) 88 19 78.
6. Erik Fløjgaard Kristensen, 24. 5. 55, Tastum, 7850 Stoholm, tlf. 54 50 78.
7. Johanne Marie Pedersen, 25. 6. 53, Ilbjerg, tlf. Roslev 248.
8. Hans Chr. Ravnborg, 26. 5. 54, Tastum, 7850 Stosolm, tlf. 54 52 86.
9. Margrethe Vestergaard, 25. 7. 54, Oddense, 7861 Balling, tlf. 58 21 11 nr. 26.
10. Poul Østergaard, 20. 2. 54, Skyttevej 5, Skive, tlf. 52 29 16.

2 mx

1. Bjarne Andersen, 14. 1. 54, Norgaardsvej 108, Skive, tlf. 52 15 80.
2. Gunna Bilstrup, 6. 8. 54, Dalgasalle 121, 2. tv., tlf. 52 42 59.
3. Anne Mette Bærndt, 2. 9. 54, Højlundsvej 137, tlf. 52 42 72.
4. Bodil Bundgaard Christensen, 30. 4. 54, Volling, 7861 Balling, tlf. 56 51 11 nr. 133.
5. Peter Søndergaard Christensen, 14. 10. 54, Frederiksgade 23, Skive.
6. Torben Hagbart Dalgaard, 3. 12. 54, Østertorv 7, tlf. 52 00 23.
7. Kaj Bjarne Elgaard, 14. 10. 54, Kjærgaardsholm, Skive, tlf. 56 61 18.
8. Arne Møller Espersen, 25. 1. 54, Brøndum, Skive, tlf. 56 51 11, nr. 62.
9. Else Marie Feld, 3. 2. 55, Fredensgade 26, Skive.
10. Poul Christian Hansen, 30. 3. 55, Kisum, Skive, tlf. 53 01 11, nr. 8.
11. Michael Riis Jensen, 21. 7. 55, Toftevej 4, 7840 Højslev, tlf. 53 54 46.
12. Ove Kaastrup, 28. 6. 54, Nr. Andrup, 7861 Balling, tlf. 56 22 11, nr. 15.
13. Martin Bay Kristensen, 31. 3. 54, Aagade 1, 7850 Stoholm.
14. Jan Madsen, 20. 7. 54, Gammelgaardsvej 10, Skive, tlf. 52 18 04.

15. Kirsten Raslow, 8. 3. 56, Fyrrevænget 75, Skive, tlf. 52 28 04.
16. Bjarne Stenum, 23. 12. 54, V. Lem, 7862 Brodal.
17. Ole Stokholm, 4. 6. 55, Vestre Alle 20, Skive tlf. 52 17 54.
18. Elisabeth Sørensen, 30. 3. 54, Vadum, 7862 Brodal, tlf. 56 00 70.
19. Klaus Sørensen, 18. 2. 56, 7850 Stoholm, tlf. 54 12 22.
20. Henrik Tonnisen, 17. 10. 54, Vridsted, Skive, tlf. 54 71 19.
21. Karl Vistisen, 1. 4. 53, Hovvejen 3, Skive, tlf. 52 28 34.
22. Arne Wang, 27. 11. 54, Nørregade 10, Skive, tlf. 52 03 63.

2 my

1. Hans Jørgen Andersen, 1. 7. 55, Hemmersvej 50, Skive.
2. Annemarie Stouby Andersen, 18. 2. 55, Lyby, Skive, tlf. 58 71 11 nr. 22.
3. Per Dalgaard, 15. 2. 55, Vesterled, Scvel, 7830 Vinderup, tlf. 44 80 68.
4. Lisbet Haldrup, 18. 5. 55, Abildgaard, Lyby, Skive, tlf. 58 40 30.
5. Ole Damgaard Jacobsen, 15. 4. 54, Aage Nielsensvej 24, Skive.
6. Jørgen Visti Jørgensen, 22. 9. 52, Fredensgade 12, 7870 Roslev.
7. Poul Henning Madsen 26. 7. 54, Frederiksdalsalle 89, Skive.
8. Birgit Merete Mikkelsen, 10. 5. 55, Kardyb, 7850 Stoholm, tlf. 54 11 90.
9. Per Flemming Nors, 1. 2. 55, Aalykke 3, Skive, tlf. 52 28 92.
10. Søren Gytz Olesen, 6. 4. 55, Lyby, Skive, tlf. 58 41 22.
11. Jonna Otte, 24. 6. 55, Egerisvej 49, Skive.
12. Peter Kjærsgaard Rasmussen, 4. 8. 54, Hemmersvej 33, Skive, tlf. 52 18 38.
13. Erik Schou, 1. 8. 55, 7861 Balling, tlf. 56 51 11 nr. 104.
14. Annie Smedegaard, 30. 9. 54, Egerisvej 23, 2. sal, Skive.
15. Søren Kristian Sørensen, 13. 7. 54, Smollerup, 7850 Stoholm, tlf. 54 13 29.
16. Erling Abildhauge Thomsen, 11. 4. 55, Hvidbjerg, Skive tlf. 53 30 62.
17. Niels Chr. Vestergaard, 13. 3. 53, Glattrupvej 13, Skive, tlf. 52 37 15.
18. Anton Boel Villadsen, 2. 7. 53, Vium, 7870 Roslev, tlf. 58 91 11 nr. 25.

2 mz

1. Torben Stouby Christensen, 7. 3. 53, Holstebrovej 62, Skive.
2. Anne-Lise Hansen, 24. 3. 54, Hemmersvej 56, Skive, tlf. 52 20 25.
3. Kristian Hansen, 13. 5. 54, Villaparken 4, Skive.
4. Finn Abildgaard Jacobsen, 15. 5. 54, Aage Nielsensvej 29, Skive.
5. Henning Bøgh Jensen, 18. 7. 54, Viborgvej 8, Skive, tlf. 52 16 46.
6. Linda Mølgaard Jensen, 7. 11. 54, Lund, 7840 Højslev, tlf. 53 81 15.
7. Ole Broberg Jensen, 15. 12. 54, Vestervænget 2 a, Skive, tlf. 52 28 80.
8. Stig Jørgensen, 28. 9. 55, Kaalundsvej 9, Skive, tlf. 52 36 40.
9. Peter Møller, 30. 6. 54, Havnevej 21, Skive, tlf. 52 00 12.
10. Hanne Damgaard Møller, 16. 1. 56, Frederiksdalsalle 17, Skive, tlf. 52 14 36.
11. Johan Nielsen, 3. 3. 55, Sundsøre, 7881 Jebjerg, tlf. 58 81 11 nr. 81.
12. Poul Johannes Pedersen, 27. 9. 55, Dybbækdal, Thise, 7870 Roslev, tlf. 58 81 11 nr. 1.
13. Jens Baadsgaard Petersen, 15. 1. 54, Samsøgade 17, Skive.

14. Kjeld Poulsen, 17. 6. 55, Møllerup, 7863 Spøttrup, tlf. 56 11 34.
15. Mikael Rahbek 8. 12. 55, Møgenstrupvej 4, Breum. 7881 Jebjerg, tlf. 57 62 12.
16. Ella Thomsen, 8. 9. 55, Hald, 7840 Højslev, tlf. 53 81 46.
17. Niels Thøgersen, 2. 9. 54, Fjordvej 2, Skive, tlf. 52 04 23.
18. Birte Vester, 2. 6. 55, Enghavevej 17, Skive, tlf. 52 11 45.
19. Lars Yde, 11. 11. 55, Søbyvej 32, 7840 Højslev, tlf. 53 52 19.

3 sa

1. Kirsten Bang, 16. 1. 55, Sandbyvej 51, Skive, tlf. 52 05 21.
2. Lars Bekker, 31. 3. 54, Resenvej 68, Skive, tlf. 52 32 22 a.
3. Inge Bruun, 12. 1. 54, Fyrrevænget 9, Skive, tlf. 52 36 98.
4. Karen Marie Bundgaard, 15. 1. 53, Nannerup, 7881 Jebjerg, tlf. 57 51 11 nr. 37.
5. Tove Christensen, 15. 9. 52, Vindevej 2, Skive, tlf. 52 02 23.
6. Esther Marie Fihl, 31. 1. 53, Halskov, 7840 Højslev, tlf. 53 70 23.
7. Jens Skytte Høj, 28. 5. 53, Solvangsalle 17, Skive, tlf. 52 08 46.
8. Bente Donslund Jensen, 30. 11. 53, Sallinggade 5, Skive.
9. Lise Hoffmann Jensen, 6. 6. 53, Bellisvej 13, Skive, tlf. 52 35 25.
10. Thomas Ingvar Halborg Jensen, 27. 6. 53, Møllerupvej, Rødning, 7863 Spøttrup, tlf. Spøttrup 157.
11. Kirsten Krag, 17. 12. 54, Brøndum, Skive, tlf. Hvidbjerg 11.
12. Preben Kristensen, 14. 3. 53, Holstebrovej 46 a, Skive.
13. Aase Busk Kristensen, 13. 4. 54, Vivorgvej 41, Skive.
14. Erna Nielsen, 4. 2. 53, Fly, Skive, tlf. Fly 33.
15. Bente Dahl Pedersen, 24. 12. 52, Skovvej 4, 7861 Balling, tlf. Balling 197.
16. Hanne Mette Poulsen, 15. 9. 54, V. Fælledvej 3, Skive tlf. 52 11 63.
17. Sven Primdal, 23. 12. 52 Birkealle 5, 7881 Jebjerg, tlf. Jebjerg 109.
18. Lisbeth Lunde Simonsen, 1. 10. 52, Østergade 11, 3, Skive, tlf. 53 52 49.
19. Mette Marie Boel Villadsen, 12. 1. 54, Lyby, Skive, tlf. Lyby 48.
20. Dorte Vind, 9. 9. 53, Sdr. Daas 21, Skive tlf. 52 28 31.

3 sb

1. Tove Bochsén, 30. 9. 53, Hovvejen 7, Skive, tlf. 52 29 19.
2. Lene Buchvardt, 7. 6. 54, Nørregade 67, Balling, tlf. Balling 67.
3. Dorthe Hansen, 19. 2. 53, Damgaard, Vølling, Skive, tlf. Balling 118.
4. Emmy Jensen, 18. 2. 54, Skalborg, Thorum, 7870 Roslev tlf. Thorum 144.
5. Birte Døssing Knudsen 29. 4. 53, Østergade 13, 7870 Roslev, tlf. Roslev 4.
6. Kirsten Grundvad Kristensen, 28. 3. 53, Holstebrovej 25, Skive, tlf. 52 39 12.
7. Mona Lindberg, 22. 1. 53, Egerisvej 23, Skive.
8. Margit Madsen, 15. 8. 53, Samsøgade 11, Skive, tlf. 52 21 36.
9. Connie Nielsen, 11. 12. 53, Bellisvej 17 Skive, tlf. 52 09 31.
10. Claus Karner Nielsen, 7. 8. 53, Ringparken 7 a, Skive, tlf. 52 12 16.
11. Hasse Nielsen, 9. 10. 53, Violvej 15, Skive, tlf. 52 36 60.
12. Henrik Slott Nielsen, 17. 6. 53, Nørre Alle 16, Skive, tlf. 52 17 72

13. Gitte Vibeke Olesen, 23. 7. 52, Rønbjerg, Skive, tlf. 53 41 90.
14. Birthe Pedersen, 3. 7. 53, Jernbanegade 24, 7870 Roslev, tlf. Roslev 17.
15. Lene Sørensen, 5. 12. 53, Oddense, 7861 Balling, tlf. Oddense 20.
16. Jytte Dyhrberg Sørensen, 5. 12. 53, Nr. Thise, 7870 Roslev.
17. Lone Heiring Sørensen, 30. 1. 54, Lundø, 7840 Højslev, tlf. Lund 275.
18. Ingrid Thomsen 14. 4. 54, Godthaabsvej 12, Skive, tlf. 52 04 70.
19. Birte Thordal, 3. 10. 52, Ø. Lyby, Skive, tlf. Grønning 20.
20. Dorte Thordal, 3. 10. 52, Ø. Lyby, Skive, tlf. Grønning 20.

3 sc

1. Elly Andersen, 1. 5. 54, Thise, 7881 Jebjerg, tlf. 59 81 11 nr. 163.
2. Ove Hellegaard Andersen, 24. 10. 54, Skolevej 24, 7840 Højslev.
3. Jens Eigil Christensen, 13. 1. 54, Resenvej 43 a, Skive, tlf. 52 22 65.
4. Minna Christensen, 23. 6. 54, Bostrup, 7870 Roslev.
5. Birthe Skajbæk Christensen, 1. 10. 54, Resenholm, Sjørup, 8800 Viborg, tlf. Sjørup 134.
6. Margit Fisker Christensen, 11. 4. 54, Grinderslev, 7881 Jebjerg, tlf. Grinderslev 41.
7. Helge Læssøe Eiler, 14. 7. 53, Vridsted, Skive, tlf. Vridsted 72.
8. Karen Marie Hedegaard Hansen, 3. 5. 54, Thorum pr. Roslev, tlf. Thorum 159.
9. Lone Munksgaard Hansen, 5. 3. 54, Dølbyvej 22, Skive.
10. Jørgen Hautorp, 15. 6. 54, Violvej 17, Skive, tlf. 52 33 25.
11. Svend Aage Helsinghoff, 9. 10. 54, Ramsdahlsvej, Skive.
12. Steffen Isaksen, 28. 12. 52, »Kom ind«, Højslev Kirkeby, tlf. 53 71 35.
13. Olga Jacobsen, 30. 5. 54, Vinde Østergaard, Skive, 52 00 85.
14. Ann Margrethe Nygaard Jensen, 6. 2. 54, Gl. Skivehus, tlf. 52 11 44.
15. Sussie Birgit Larsen, 14. 2. 53, Hvitfeldtsgade 7 a, Skive.
16. Lise-Lotte Møller, 22. 11. 54, Hemmersvej 1, Skive.
17. Ruth Kirstine Mørch, 18. 4. 54, Christiansgade 17, Skive, tlf. 52 04 25.
18. Inge Marie Boel Nielsen, 20. 12. 52, Intrup Overgaard, Lyby, Skive, tlf. Lyby 54.
19. Jonna Skov, 14. 4. 54, Vindevej 35, Skive.
20. Anne Marie Sørensen, 20. 3. 53, Junget, 7870 Roslev, tlf. Thorum 165.
21. Marie Thøgersen Thise, 1. 5. 53, Debel, 7884 Fuur, tlf. 59 32 08.

3 mu

1. Mads Mark Christensen, 8. 5. 54, Vesterbrogade 24, Lem, 7862 Brodal, tlf. Lem 1.
2. Gurli Dalstrup Dalgaard, 13. 3. 53, Hestbæk, 7870 Roslev, tlf. Roslev 289.
3. Solveig Eriksen, 17. 11. 53, Lem, 7862 Brodal, tlf. Lem 55.
4. Gerner Frilev Fly-Hansen, 7. 2. 53, Rønbjerg, Skive, tlf. Rønbjerg 21.
5. Mogens Boldrup Henriksen, 22. 9. 53, Jyllandsgade 36, Skive.
6. Hans Hauskov Iversen, 1. 10. 52, Lyby, Skive, tlf. Lyby 43.
7. Kurt Klaudi Klausen, 29. 5. 54, Kærvang 20, 7840 Højslev, tlf. 53 54 42.
8. Lise Lotte Dueholm Kristensen, 7. 2. 54, Aakjærsvj 7, Skive, tlf. 52 04 65.

9. Per Allan Larsen, 9. 4. 52, Vestervænget 20 b, Skive, tlf. 52 37 56.
10. Nils Frederik Damsgaard Mikkelsen, 4. 12. 53, Søndergade 17, Skive, tlf. 52 13 53.
11. Kristian Brøns Nielsen, 29. 10. 52, Søndergade 17, Skive.
12. Susanne Noer, 4. 6. 54, Galgebakken 17, Skive, tlf. 52 45 43.
13. Henning Sloth Pedersen, 1. 10. 54, Drosselvej 19, Skive, tlf. 52 29 29.
14. Maren Kathrine Pedersen, 12. 1. 53, Møgelthorum, 7870 Roslev.
15. Poul Fly Plejdrup, 18. 5. 53, Braarupvej 51, Skive, tlf. 52 03 83.
16. Helle Rimmer Refsgaard, 9. 3. 54, Norupgaard, Vile, 7883 Glyngøre, tlf. 73 11 73.
17. Claus Johannes Rendtorff, 31. 5. 54, Højlundsvej 7, Skive, tlf. 52 27 02.
18. Knud Erik Foged Thomsen, 18. 10. 53, Skolevej 14, 7840 Højslev.
19. Lone Thorsen, 16. 8. 53, Søndergade 17, 7881 Jebjerg, tlf. Jebjerg 217.
20. Elsebeth Sandberg Thøgersen, 6. 10. 53, Lærkevej 9, Skive.
21. Lars Henrik Zøylner, 16. 8. 53, Braarupvej 54, Skive, tlf. 52 40 55.

3 mx

1. Birgit Lillian Andersen, 25. 4. 53, Thorsø pr. Stoholm, tlf. 53 91 96.
2. Birte Lervad Andersen, 3. 11. 54, Allegade 27, Skive, tlf. 52 32 86.
3. Alfred Bundgaard Christensen, 26. 1. 53, Volling, 7861 Balling, tlf. Balling 133.
4. Jens Peter Nannerup Dahlgaard, 24. 1. 52, Vejby, 7862 Brodal, tlf. 56 60 20.
5. Inge Agnete Dalsgaard, 18. 1. 53, Dommerby, 7840 Højslev, tlf. 53 51 14.
6. Jørgen Dath, 10. 12. 53, Frilandsvej 9, Skive, tlf. 52 18 88.
7. Alice Højmark Hansen, 23. 8. 54, Engvang 4, Skive, tlf. 52 14 01.
8. Søren Hartly Hansen, 21. 9. 52, Allegade 52, Skive, tlf. 52 13 67.
9. Kenneth Albæk Jensen, 10. 9. 53, Ahornvænget 24, Skive, tlf. 52 25 45.
10. Bente Kirk, 20. 2. 54, Hostrupsvej 1, Skive, tlf. 52 27 62.
11. Inge Marie Kristiansen, 29. 8. 53, Nr. Feldingbjerg, 7840 Højslev, tlf. Stoholm 234.
12. Leif Fjendbo Kristiansen, 29. 5. 53, Frilandsvej 2, Skive.
13. Henriette Bundgaard Lund, 17. 3. 53, Villumgaard pr. Skive, tlf. Balling 131.
14. Preben Mortensen, 11. 2. 52, Galgebakken 32, Skive.
15. Jens Jørgen Møller, 29. 6. 54, Kaastrup, Skive, tlf. Oddense 77.
16. Karen Raakilde, 18. 10. 53, 7884 Fuur, tlf. 59 31 00.
17. Lisbeth Smed, 1. 8. 54, 7881 Jebjerg, tlf. Jebjerg 148.
18. Svend Elmo Fly Steensen, 5. 7. 54, Selde, 7870 Roslev, tlf. Selde 55.
19. Kristian Enevold Stisen, 6. 8. 53, Hedegaard, Grinderslev, 7881 Jebjerg, tlf. Grinderslev 59.

3 my

1. Inge Andersen, 23. 9. 52, c/o Maren Pedersen, Stouby, 7870 Roslev.
2. Ejvind Møller Andersen, 16. 7. 53, Lund, 7840 Højslev, tlf. 53 81 14.
3. Lars Blom, 3. 9. 54, Skovbakken 34, Skive, tlf. 52 21 48.

4. Peter Julius Christian Børre, 6. 10. 53, Egerishave 47, Skive, tlf. 52 30 56.
5. Søren Christiansen, 26. 7. 54, Vesterg. 45, 7870 Roslev, tlf. Roslev 10.
6. Kirsten Friis, 6. 7. 54, Adelgade 16, Skive, tlf. 52 03 09.
7. Jytte Hedegaard, 13. 11. 53, Ø. Grønning, 7881 Jebbjerg, tlf. Grønning 55.
8. Knud Christensen Hedegaard, 8. 7. 54, Krejbjerg, 7861 Balling, tlf. Krejbjerg 45.
9. Niels Hejlskov, 29. 1. 53, Lyby, Skive, tlf. Lyby 51.
10. Nils Thedin Hendriksen, 25. 3. 55, Vester Fælledvej 14, Skive, tlf. 52 20 16.
11. Ruth Jespersen, 16. 11. 54, Lihme, 7862 Brodal, tlf. Lihme 2.
12. Birgitte Lauge Jørgensen, 28. 5. 54, Frederiksgade 7, 7870 Roslev, tlf. Roslev 188.
13. Knud Kjærulff Lauridsen, 24. 10. 53, Gyvelvej 20, Glyngøre, tlf. 73 12 02.
14. Jens Aage Lindberg, 11. 2. 54, Vridsted, Skive, tlf. Vridsted 53.
15. Jane Løndal, 16. 6. 53, Samsøgade 15, Skive.
16. Benth Madsen, 15. 1. 53, Rønbjerg, Skive, tlf. Rønbjerg 76.
17. Ole Nielsen, 28. 12. 53, Erantisvej 7, Skive, tlf. 52 33 20.
18. Jens Grundvad Nielsen, 9. 7. 53, Hjerik, 7870 Roslev, tlf. 58 91 11 nr. 10.
19. Jonna Sejro Nielsen, 16. 2. 54, Østertorv 7, Skive, tlf. 52 29 68.
20. Bo Østergaard Pedersen, 22. 6. 54, Kingosvej 5, Skive, tlf. 52 24 10.
21. Inger Obel Præst, 19. 2. 54, Ringparken 9 b, Skive, tlf. 52 19 68.
22. Jørgen Ringgaard, 29. 9. 53, Fly, Skive, tlf. Fly 34.
23. Torben Sørensen, 1. 2. 53, Brorsonsvej 5, Skive, tlf. 52 36 43.
24. Kirstine Ravn Thomsen, 28. 8. 54, Rævholt, Ramsing, 7861 Balling, tlf. Ramsing 12.
25. Elisabet Møller Thorgaard, 24. 4. 54, Hvidbjerg, Skive, tlf. Hvidbjerg 36.

3 m z

1. Poul Blicher Andersen, 14. 1. 52, Skovbakken 42, Skive, tlf. 52 26 64.
2. Kristian Grønbæk Andersen, 15. 8. 54, Sdr. Ørum, 7840 Højslev, tlf. 53 83 43.
3. Bente Friborg Christiansen, 28. 10. 54, Hem, Skive, tlf. Hem 100.
4. Søren Geertsen Dalgaard, 4. 1. 53, Sevel, 7830 Vinderup
5. Per Frandsen, 13. 8. 54, Dølbyvej 8, Skive.
6. Doris Hald Frandsen, 3. 2. 54, 7863 Spøttrup, tlf. Spøttrup 86.
7. Inger Dahl Jensen, 29. 7. 53, Hvidbjerg, Skive, tlf. Hvidbjerg 19.
8. Olaf Raahede Kristensen, 2. 6. 53, Salling Ungdomsskole, tlf. Jebbjerg 84.
9. Hanne Liltorp, 10. 5. 53, Sandbyvej 42, Skive, tlf. 52 06 41.
10. Kaj Madsen, 24. 11. 52, Kærvang 6, Nr. Søby, 7840 Højslev, tlf. 53 52 05.
11. Allan Mortensen, 18. 5. 52, Tastum, 7850 Stoholm.
12. Leif Nielsen, 9. 11. 51, Christiansgade 10, Skive, tlf. 52 12 32.
13. Else Højvang Nielsen, 21. 6. 54, Torvegade 8, Skive, tlf. 52 07 85.
14. Ove Kjærgaard Nielsen, 3. 2. 54, Majgaarde, 7840 Højslev, tlf. 53 70 78.
15. Ellen Kathrine Dueholm Nørgaard, 6. 7. 53, Mogenstrup, Skive.

16. Bjarne Knudsen Pedersen, 14. 1. 51, Sdr. Thise, 7881 Jebjerg, tlf. Thise 127.
17. Ellen Trudsø Poulsen, 3. 5. 54, Nørregade 7, 7863 Spøttrup, tlf. Spøttrup 52.
18. Lars Brogaard Sørensen, 2. 4. 53, Vestergade 16, Skive, tlf. 52 01 96.

HF-A

1. Knud Rye Andersen, 22. 1. 54, Adelgade 7, 3. sal, vær. 8, Skive.
2. Leif Georg Bach, 3. 6. 47, Løgstørvej 44, 8831 Løgstrup.
3. Eva Hesse Fogtmann, 9. 6. 53, Dalgasalle 129, 2., Skive.
4. Peter Kristian Gade, 18. 5. 55, Durupgaarde, Durup.
5. Bodil Mathilde Greisen, 28. 4. 43, Granvænget 86, Skive, tlf. 52 17 15.
6. Peter Jensen, 3. 11. 55, Bilstrupvej 7, Skive, tlf. 52 47 06.
7. Lene Meier Jensen, 10. 1. 52, Torvegade 13, Skive.
8. Karin Otto Jørgensen, 18. 1. 50, Østerbro 8, Skive.
9. Hanne Vejby Krarup, 18. 3. 54, Glattrupvej 18, vær. 30, Skive.
10. Kaj Skov Kristensen, 15. 7. 55, Fjordvej 40, Skive, tlf. 52 22 58.
11. Jens Casper Lund, 6. 2. 51, Holstebrovej 41, Skive, tlf. 52 04 55.
12. Kay-Ole Madsen, 23. 4. 52, Herregaarden Spøttrup, Spøttrup.
13. Anders Mortensen, 22. 1. 55, Norgaardsvej 6, Skive.
14. Sylvia Nielsen, 31. 8. 43, Fyrrevænget 42, Skive.
15. Ole Troelsgaard Nielsen, 4. 3. 46, Tværgade 16, 1., Skive.
16. Lone Vannerup Nielsen, 21. 9. 55, Østertorv 8, Skive, tlf. 52 11 96.
17. Aase Kuhlmann Nielsen, 9. 4. 55, Holstebrovej 29, Skive.
18. Jytte Marie Nylund, 9. 4. 42, Vestervænget 14 a, Skive, tlf. 52 22 09.
19. Anne Katrine Nørby, 20. 7. 54, Voldgade 6, Skive.
20. Niels Lynggaard Pedersen, 9. 12. 53, Jungtet, Roslev, tlf. 59 81 11 nr. 105.
21. Kirsten Ramsdahl, 24. 12. 55, Lund, 7840 Højslev.
22. Ole Edvard Rasmussen, 5. 10. 49, Vestergade 5, Skive.
23. Ketty Riis, 30. 1. 55, Krejbjerg, Balling.
24. Mari-Ann Skræm, 28. 8. 46, Gammelgaardsvej 2, Skive.

HF-B

1. Inger Møller Andersen, 18. 10. 54, Vindevej 33, Skive.
2. Lindemann Christensen, 26. 2. 38, Resenvej 46 a, Skive.
3. Karen Jensen, 28. 9. 52, Egrishave 46, Skive.
4. Marianne Bjerre Jensen, 4. 1. 52, Resengaard, Skive.
5. Tommy Gundelund Jespersen, 21. 8. 55, Tastum, Stoholm, tlf. 54 12 38.
6. Peter Høirup Johansen, 21. 4. 52, Lund Skole, Højslev, tlf. 53 82 55.
7. Søren Christian Jørgensen, 2. 1. 51, Norgaardsvej 15, Skive.
8. Søren Koitzsch, 25. 12. 53, Fly Nord, Skive, tlf. 54 52 85.
9. Kamma Kristensen, 31. 12. 54, Rettrup, Skive, tlf. 53 30 93.
10. Keld Haubro Lavesen, 29. 12. 53, Engvang 21, Skive.
11. Tove Lynderup, 16. 8. 55, Halskov, Højslev, tlf. 53 71 04.
12. Peter Stjernholm Møller, 11. 3. 54, Vestervænget 2 b, Skive, tlf. 52 15 03.
13. Grethe Hedetoft Nielsen, 12. 3. 55, Engvang 2, Skive, tlf. 52 09 76.

14. Preben Nielsen, 27. 9. 51, Søvavilloncn, Rønbjerg, Skive.
15. Ritta Marie Nielsen, 21. 1. 54, Hem, Skive, tlf. 53 11 32.
16. Anne Mette Nymann, 15. 1. 54, Krarup, Skive, tlf. 52 33 95.
17. Tove Voergaard Olesen, 15. 4. 53, Brøndumsgade, Skive.
18. Carsten Olsen, 4. 11. 52, Anlægsvej 46, Struer.
19. Kirsten Pedersen, 1. 4. 52, Skovbakken 11, Skive.
20. Pia Due Pedersen, 31. 8. 50, Tværgade 16, Skive.
21. Inge-Lise Skjelborg, 26. 10. 44, Kastanievænget 2, Skive, tlf. 52 31 94.
22. Claus Agerbech Sørensen, 5. 9. 52, Parcelvej 8, Skive.
23. Lis Torp, 12. 10. 51, Thorum, Roslev, tlf. 59 81 11 nr. 63.
24. Anette Weigelt, 2. 12. 54, Frederiksdalsalle 105, Skive, tlf. 52 49 01.

HF-C

1. Britta Schrøder Andersen, 15. 5. 54, Lyby, Skive, tlf. 58 40 80.
2. Preben Andersen, 7. 3. 55, Ringparken 9 b, Skive, tlf. 52 29 17.
3. Susan Kjær Andersen, 29. 7. 52, Søndergade 3, Skive.
4. Niels Bo Bertel, 3. 7. 48, Djeldvej, Sevel, Vinderup.
5. Bjørn Skat Baastrup, 18. 8. 53, Skovbakken 28, Skive, tlf. 52 02 00.
6. Else Marie Bonde Christensen, 8. 10. 54, Lund, Skive, tlf. 52 04 75.
7. Mogens Aalborg Christensen, 28. 1. 51, Voldgade 6, Skive.
8. Flemming Ebbesen, 19. 8. 55, Laanum, Stoholm, tlf. 54 81 23.
9. Aase Baunbæk Espersen, 15. 6. 54, Torvegade 24, Skive.
10. Anna Grete Frederiksen, 8. 5. 52, Posthusvej, Balling, tlf. 56 40 03.
11. Eduard Gamisch, 26. 10. 41, Katrinevej 43, Skive, tlf. 52 27 28.
12. Inge Marie Pilgaard Hald, 20. 1. 54, Norgaardsvej 84, Skive.
13. Johanne Elisabeth Helt, 18. 12. 38, Bostrup, Roslev.
14. Anna-Lise Iversen, 3. 3. 54, Balling, tlf. 56 41 44.
15. Kristian Jensen, 15. 3. 54, Faarbæk, Karup, tlf. 45 60 89.
16. Peder Johannesen, 3. 6. 54, Opperby, Lem, tlf. 56 80 92.
17. Ketty Blaabjerg Jørgensen, 18. 2. 53, Torvet 4, Oddense.
18. Jens Ernst Larsen, 14. 12. 49, Voldgade 6, Skive.
19. Kaj Evald Nielsen, 7. 2. 48, Hvitfeldtsgade 25, 1., Skive.
20. Marenlise Slot Nielsen, 4. 12. 55, Ramsing, Balling, tlf. 56 60 79.
21. Bjarne Teilgaard Sørensen, 10. 11. 55, Lundsgaard Mark, Stoholm.
22. Lena Karin Sørensen, 1. 11. 55, Frederiksdalsalle 42, Skive.

Studenteholdene juni 1972:

SPROGLIGE:

3 nsa:

Forreste række:

Henning Just, Henri Krarup Gori, Ellen Frederiksen, Birgitte Kjærgaard, Erik Bohn.

Midterste række:

Jens Ole Brøndum, Jane Krogh, Lene Sørensen, Hanne Pallesen, Inger Margrethe Pedersen, Jytte Elsbe Høj, Kirsten Grønnebæk, Bodil Lavgesen, Inge Vibeke Nørgård Nielsen.

Bagerste række:

Birgit Sørensen, Anne-Marie Nielsen, Ejvind Kjærgård Lynderup, Ruth Skovsager Ibsen, Lis Larsen, Henrik Pedersen, Tove Marie Laursen, Hanne Skov Rasmussen, Lars Erik Hansen, adjunkt Jens Frese.

3 nsb:

Forreste række:

Anna Thyra Larsen, Niels Christian Nygård Jensen, adjunkt Svend Bichel, Astrid Larsen, Mona Andersen.

Midterste række:

Else Stokholm, Henriette Nautrup, Bodil Jacobsen, Anette Vibeke Dreier, Flemming Sørensen Gjedde, Michael Henningsen, Jens Sørensen.

Bagerste række:

Anne-Dorte Jeldtoft Jensen, Kirsten Margrethe Jensen, Kirsten Schrøder Nielsen, Inga Fjendbo Jensen, Kirsten Jørgensen, Lisbeth Kristensen, Stig Guldberg.

3 nsc:

Forreste række:

Inger Bøge Aaes, Hans Bak Hansen, Poul Erik Svarrer, Inger Marie Christensen.

Midterste række:

Karen Birte Albæk Jensen, Birgitte Poulsen, Hanne Bjerre, Annette Bundgaard Christensen, Jette Højgaard Jensen, Grethe Baastrup, Anette Gammelgaard Andersen, Inger Marie Jeppesen, Susanne Metzou.

Bagerste række:

Lærer David Broadbridge, Marie Louise Rahbek, Anne Sørensen, Jens Jeppesen, Margrethe Lundsted Nielsen, Else-Marie Pedersen, Niels Møller, Allan Hagbart Pedersen, Brian Pedersen Knudsen, adjunkt Torben From.

MATEMATIKERE:

3 mfx:

Forreste række:

Adjunkt Finn Nygaard, Anders Plejdrup Houmøller, Susanne Felthaus Jacobsen, Karen Miller Mathiassen.

Midterste række:

Jens Ivan Madsen, Susanne Rüsgaard Laustsen, Carl Aage Pedersen, Kirsten Mulvad Jeppesen, Lene Annette Nielsen, Jonna Nielsen, Erik Møller, Hans Chr. Maarup Andersen, Eskild Lundhus.

Bagerste række:

Mogens Dueholm Kristensen, Sven-Aage Kjeldgaard Knudsen, Mads Torben Christensen, Mogens Ebbesen Nielsen, Karen Margrethe Christensen, Ib Mailund Larsen, Mogens Holgaard, Bjørn Sørensen, Erik Bækgaard Jensen, Ingvard Balling Villadsen.

3 mfy:

Forreste række:

Bjarne Jensen, Henning Wirefeldt Pedersen, Jørgen Andersen, Knud Kibsgaard Riis, Aage Nørgaard.

Midterste række:

Jens Damgaard Jensen, Tove Pedersen, Ellis Schmidt Dalsgaard, Bente Bach Pedersen, Birte Stisen, Bodil Jensen, Gunmar Sohn, Ole Nielsen.

Bagerste række:

Adjunkt Torben From, Per Yde, Gustav Hesselund Jeppesen, Jørgen Overgaard Pedersen, Erik Kærgaard Hansen, Niels Hvam Pedersen, Jørgen Goul Andersen, Jeppe Holm Stampe.

3 mfz:

Forreste række:

Mogens Bohl Sørensen, Esper Boel, adjunkt Svend Bichel, Johan Møller Hesselund, Svend Thomsen.

Midterste række:

Karen Husted, Kirsten Thorn Vangsgaard, Ida Elisabeth Andersen, Anders Chr. Stengaard, Jens Woldiche Pedersen, Ole Gadegaard Frandsen, Margit Dueholm, adjunkt Knud Kramshøj, adjunkt Else Theill Sørensen.

Bagerste række:

Torben Saltrup, Patricia Funnell, Jørgen Møller, Jørn Johannes Alsbjerg, Poul Bak Søb Jeppesen, Villy Boel Jensen, Mette Thomsen, Poul Ladefoged.

Lærerne

I henhold til overenskomst mellem økonomiministeriet, undervisningsministeriet og Gymnasieskolernes Lærerforening ansatte Skive Byråd cand. scient. Jørgen Frydenlund, cand. phil. Bente Kier Jepsen og cand. mag. Sonja Uhrenholdt som adjunkter pr. 1. august 1972.

Følgende lærere har i skoleåret været knyttet til skolen som timelærere eller årsvikarer: stud. mag. Jens Bonderup, Bachelor of Arts David Broadbridge, gymnastiklærerinde Helen Christensen, cand. theol. Vagn Krogh Christensen, sem.adjunkt Finn Gadgaard, student Stig Guldborg, stud. mag. Carsten Hansen, konstitueret adjunkt, cand. pæd. Ejnar Haubro, formningslærer Hans Jørgen Hviid, stud. mag. Gunnar Skjelborg Jensen, stud. mag. Kjeld Langballe, øvelsesskolelærer, cand. pæd. Elith Lundsgaard, stud. mag. Mette Munk.

Latinundervisning for sproglige elever uden den lille latinprøve varetoges af Ester Marie Fihl.

Under adjunkt Hanne Hansens orlov 15/12 72–15/3 73 vikarierede student Birgit Sørensen.

Adjunkterne Inge Marcuslund og Søren Thorsøe-Jacobsen har i løbet af skoleåret gennemgået kursus i praktisk undervisningsfærdighed: Adjunkt Inge Marcuslund i engelsk i efterårssemestret hos adjunkt Arlund-Petersen og Mrs. C. Bright (Struer Statsgymnasium) og i foråret hos adjunkt Estrid Balslev, adjunkt Lis Møller og adjunkt Mogens Jonassen (Viborg Katedralskole); adjunkt Søren Thorsøe-Jacobsen (fransk) hos adjunkt Helle Halphen og adjunkt Finn Obel (Holstebro Gymnasium). Begge har deltaget i fagligt pædagogisk kursus i Århus en uge i efterårssemestret.

I skoleåret har følgende adjunkter gennemgået kursus i praktisk undervisningsfærdighed på skolen: adjunkt Gerd Nielsen i matematik og fysik ved adjunkterne Jørn Mygind, Finn Nygaard, Poul Samuelsen og Thorkild Skjelborg; adjunkt Hans Hansen i historie ved adjunkterne Johan Nielsen, Ebbe Kühle og Jens Frese; adjunkt John Fjord Hansen i fysik og matema-

tik ved adjunkterne Jørn Mygind, Ebbe Kühle, Finn Gadgaard og Thorkild Skjelborg; adjunkt Gustav Arendal Larsen i fysik og matematik ved adjunkterne Finn Nygaard, Jørgen Frydenlund og Thorkild Skjelborg; adjunkt Else Marie Trap Schlanbusch i dansk ved adjunkt Torben From og lektor Gerhard Tybirk; adjunkt Marianne Thrane i dansk ved adjunkterne Torben From, Knud Kramshøj, Frits Hall og lektor G. Tybirk; adjunkt Aksel Jørgensen i matematik og fysik ved adjunkterne Finn Nygaard, Jørn Mygind, Else Theill Sørensen og Thorkild Skjelborg.

Ved skoleårets afslutning forlader følgende fastansatte adjunkter skolen: Inge Marcuslund.

Følgende lærere er pr. 1/8 1973 blevet fastansat på skolen som adjunkter:

cand. mag. Helene Marie Christensen, cand. phil. Ida Christiani, cand. mag. Birgit Marianne Espegaard, cand. phil. Inga Gad, cand. pæd. Ejnar Haubro, cand. mag. Karl Hvam, cand. mag. Lisbeth Hvam, cand. mag. Bent Johs. Jørgensen, cand. phil. Kjeld Stampe Langballe, cand. scient. Lise Pedersen, cand. mag. Kirsten Zacho.

Lærernes privatadresser og telefonnumre:

Rektor Jens Lund, Svenstrup, 7840 Højslev, tlf. (07) 53 71 15.

Adjunkt Svend Bichel, Lindevænget 11, Skive, tlf. 52 44 95.

Stud. mag. Jens Bonderup, Skovvejen 50, 8000 Århus C,
tlf. (06) 13 26 44.

Timelærer David Broadbridge, Nr. Alle 1, Skive.

Gymnastiklærerinde Helen Christensen, Nelliikevej 7, Skive,
tlf. 52 21 08.

Cand. theol. Vagn Krogh Christensen, Fyrrevænget 31, Skive,
tlf. 52 49 81.

Adjunkt Jens Frese, Hasselvænget 13, Skive, tlf. 52 36 90.

Adjunkt Torben From, Ahornvænget 34, Skive, tlf. 52 38 94.

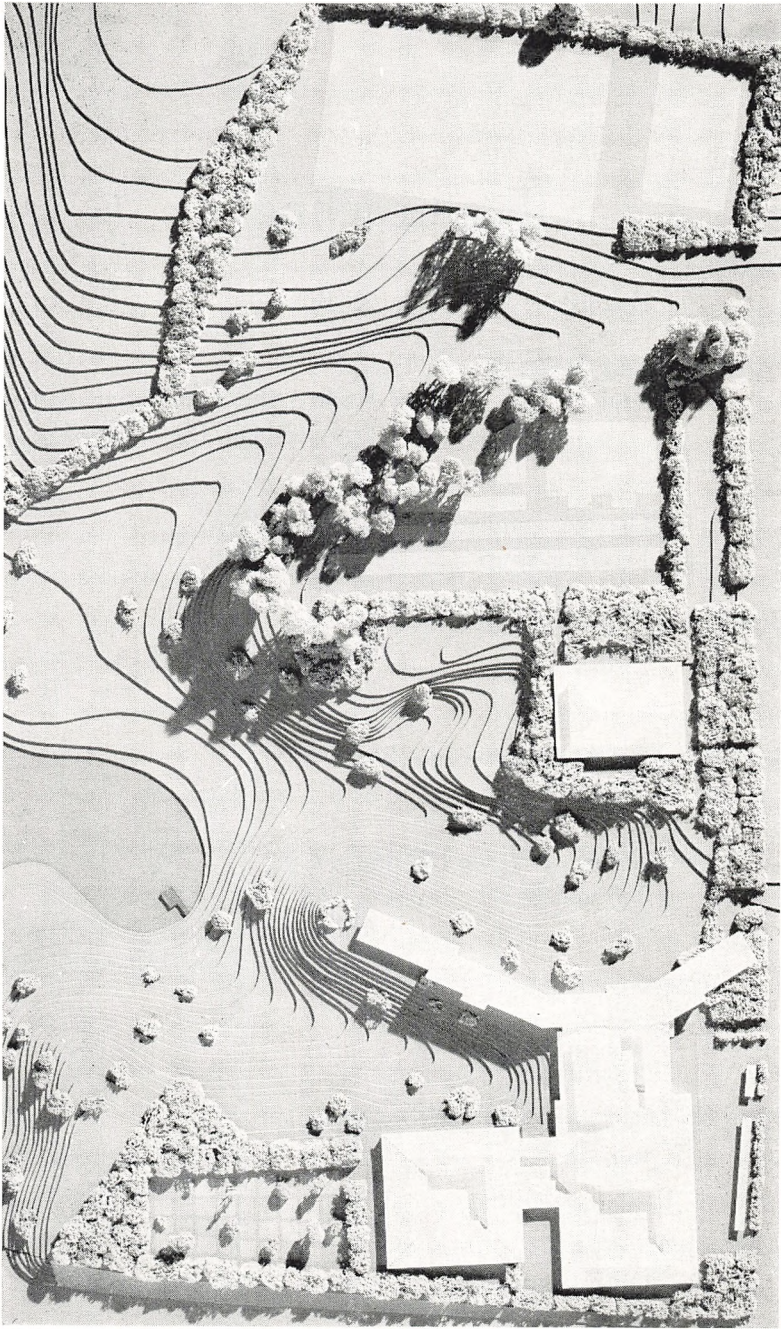
Adjunkt Jørgen Frydenlund, Buen 8, 7840 Højslev.

Seminarieadjunkt Finn Gadgård, Violvej 321, Skive.

Gymnastiklærer Stig Guldberg, V. Fælledvej 5, Skive,
tlf. 52 17 45.

Adjunkt Fritz Hall, Skovhuset, Ulbjerg Vestermark,
8832, Skals, tlf. (06) 69 71 95.

- Stud. mag. Carsten Hansen, Bentesvej 27, 8220 Brabrand,
tlf. (06) 15 91 23.
- Adjunkt Hanne Hansen, Ll. Mikkelsgade 15, 8800 Viborg,
tlf. (06) 62 31 33, lokal 256.
- Overlærer Ejnar Haubro, V. Fælledvej 27, Skive, tlf. 52 26 39.
- Adjunkt Ingelise Holm, Vestergade 10, 7881 Jebjerg,
tlf. 57 41 99.
- Formningslærer Hans Jørgen Hviid, Sct. Mathiasgade 50,
8800 Viborg.
- Lærer Theodor Elving Jacobsen, Brårupvej, Skive.
- Stud. mag. Gunnar Sk. Jensen, Halskov, 7840 Højslev.
- Cand. phil. Bente Kier Jepsen, Fyrrevænget 65, Skive,
tlf. 52 42 18.
- Adjunkt Knud Kramshøj, Granvænget 7, Skive, tlf. 52 29 91.
- Adjunkt Ebbe Kühle, Hasselvænget 19, Skive, tlf. 52 38 54.
- Stud. mag. Kjeld Langballe, Krejbjerg, 7861 Balling,
tlf. 56 31 14.
- Adjunkt Jon Lindhardtzen, Holstebrovej 87, 3. th., Skive.
- Øvelsesskolelærer Elith K. Lundsgård, Skolevej 13,
7840 Højslev.
- Adjunkt Niels Løkkegård, Kastanievænget 4, Skive,
tlf. 52 27 34.
- Cand. phil. Inge Marcuslund, Ramsing Østergård, 7861 Balling,
tlf. 56 60 04.
- Stud. mag. Mette Munk, Søgård Mark, Daubjerg, 8800 Viborg,
tlf. (07) 54 83 24.
- Adjunkt Jørn Mygind, Violvej 155, Skive, tlf. 52 35 87.
- Adjunkt Johan Nielsen, Frederiksdalsalle 39, Skive,
tlf. 52 01 60.
- Adjunkt Finn Nygård, Fyrrevænget 79, Skive, tlf. 52 32 05.
- Adjunkt Poul Samuelson, Århusvej, 8800 Viborg,
tlf. (06) 62 63 83.
- Adjunkt Thorkild Skjelborg, Kastanievænget 2, Skive,
tlf. 52 31 94.
- Adjunkt Else Theill Sørensen, Kingosvej 1, Skive, tlf. 52 17 74.
- Cand. phil. Søren Thorsøe-Jacobsen, Søgård Mark, Daugbjerg,
8800 Viborg, tlf. (07) 54 83 24.
- Lektor Gerhard Tybirk, Bøgevænget 8, Skive, tlf. 52 36 83.
- Adjunkt Sonja Uhrenholdt, Skrænten 34, Skive, tlf. 52 47 83.

Fagfordeling

Rektor <i>Jens Lund</i> (Lu)		
Engelsk		2F-BC
Adjunkt <i>Svend Bichel</i> (Bi)		
Biologi		3 sa, 3 sb, 3 sc, 3 mu, 3 mx, 3 my, 3 mz, HF-A, HF-B, HF-C
Drengegygnastik		3 sb, 3 sc, 3 my
Frivillig sport		
Stud. mag. <i>Jens Bonderup</i> (Bo)		
Sang		3 sb, 3 sc, 3 mx, 2 sb, 2 mx, 2 my, 2 mz, 1 sc, 1 mz, HF-B
Timelærer <i>David Broadbridge</i> (B)		
Engelsk		3 sb, 3 sc, 2 sc
Gymnastiklærerinde <i>Helen Christensen</i> (C)		
Gymnastik		3 sa, 3 sb, 3 sc, 3 mu, 3 mx 3 my, 3 mz, 2 sa, 2 sb, 2 my, 2 mx, 1 sa, 1 mx, HF-A, HF-B, HF-C
Frivillig sport		
Cand. theol. <i>Vagn Krogh Christensen</i> (Kc)		
Religion		3 sa, 3 sb, 3 sc, 3 mx, 3 mz, 2 sa, 2 sb, 2 sc, 2 mu, 2 mx, 2 my, 2 mz, HF-B, HF-C
Oldtidskundskab		2 sb, 2 sc, 2 mu, 2 my, 2 mz

Adjunkt *Jens Frese* (F)

Fransk	3 sb, 2 my
Historie	3 sb, 3 mu, 2 mx, 2 my, HF-C
Erhvervsorientering	3 sb, 3 mu, 2 mx, 2 my, 1 my, 1 mz

Adjunkt *Torben From* (Fr)

Religion	3 mu, 3 my, HF-A
Dansk	3 mu, 3 my, 3 mz, 2 sc, 2 mu, 1 sb
Oldtidskundskab	1 sb

Adjunkt *Jørgen Frydenlund* (Fry)

Matematik	2 my, 1 sc, 1 mx, HF-tilvalg
EDB	3 mx, 3 mz

Seminarieadjunkt *Finn Gadgaard* (Gad)

Matematik	1 sa, 1 sb
-----------	------------

Gymnastiklærer *Stig Guldberg* (G)

Gymnastik	3 sa, 3 mu, 3 mx, 3 mz, 2 sa, 2 sc, 2 mu, 2 mx, 2 mz, 1 sa, 1 sb, 1 sc, 1 mx, 1 my, 1 mz, HF-A, HF-B, HF-C
-----------	---

Frivillig sport

Adjunkt *Fritz Hall* (Hall)

Dansk	3 mx, 2 sb, 2 my
Tysk	3 sa, 2 sb, 1 sa, 1 mx

Stud. mag. *Carsten Hansen* (CH)

Tysk	2 sa, 2 sc, 1 sc, HF-A, HF-C
------	------------------------------

Adjunkt *Hanne Hansen*

Tysk	3 sc, 1 sb, HF-B
Latin	2 sb, 2 sc, 1 sb, 1 sc

Overlærer *Ejnar Haubro* (Hau)

Engelsk	1 sa, 1 my T2, F1-AB
---------	----------------------

Adjunkt *Ingelise Holm* (Ho)

Tysk 3 sb
Latin 2 sa, 1 sa
Oldtidskundskab 2 sa

Formningslærer *Hans Jørgen Hviid* (Hv)

Formning 3 sa, 3 sb, 3 sc, 3 mu, 3 mx,
3 my, 3 mz
2 sa, 2 sb, 2 sc, 2 mu, 2 mx,
2 my, 2 mz, HF-A, HF-B,
HF-C

Lærer *Theodor Elving Jacobsen*

Psykologi HF-A, HF-B, HF-C

Stud. mag. *Gunnar Sk. Jensen* (Je)

Dansk 2 sa, 1 sc, 1 mx, HF-B, HF-C

Cand. phil. *Bente Kier Jepsen* (Ki)

Fransk 3 my, 2 mz, 1 sb, 1 my
Gymnastik 2 sc, 2 mu, 2 mz, 1 sb, 1 sc,
1 my, 1 mz, HF-A, HF-B,
HF-C

Frivillig sport

Adjunkt *Knud Kramshøj* (K)

Dansk 3 sb, 3 sc, 2 mx, 1 sa, 1 mz
Engelsk 1 mx, 1 mz

Adjunkt *Ebbe Kühle* (Kü)

Historie 3 sc, 3 mx, 2 sc, 2 mu, HF-A
Matematik 3 mz, 2 sb, 2 mz, HF-C
EDB 2 sab
Erhvervsorientering 3 sc, 2 sc, 2 mu, 1 mx

Stud. mag. *Kjeld Langballe* (L)

Sang 3 sa, 3 mu, 3 my, 3 mz,
2 sa, 2 sc, 2 mu, 1 sa, 1 sb,
1 mx, 1 my, HF-A, HF-C

Adjunkt *Jon Lindhardtzen* (Lin)

Engelsk	2 sa, 2 sb, 1 sb, HF-A, HF-B T 1-AB
Russisk	2 sa, 2 my, 1 sa, 1 my

Øvelsesskolelærer *Elith K. Lundsgaard* (Lg)

Gymnastik	2 sb, 2 sc, 2 mu, 2 my, 2 mz, HF-A, HF-B, HF-C
-----------	---

Adjunkt *Niels Løkkegaard* (Lo)

Historie	1 sa, 1 sb, 1 sc, 1 mx, 1 mz
Geografi	2 mu, 2 mx, 2 my, 2 mz, 1 sa. 1 sb, 1 sc
Erhvervsorientering	3 sa, 2 mz, 1 sb

Cand. phil. *Inge Marcuslund* (Mar)

Engelsk	3 sa, 1 sc
---------	------------

Stud. mag. *Mette Munk* (Mu)

Fransk	3 sc, 3 mx, 3 mz, 2 sa, 2 mx
--------	------------------------------

Adjunkt *Jørn Mygind* (M)

Fysik	3 mx, 2 mz, 1 my
Kemi	2 mu, 2 my, 2 mz, 1 mx, 1 mz, HF-A, HF-B, HF-C

Adjunkt *Johan Nielsen* (Ni)

Historie	3 sa, 3 my, 3 mz, 2 sa, 2 sb, 2 mz, 1 my, HF-B
Samfundslære	HF-A, HF-B, HF-C
Erhvervsorientering	3 my, 2 sb, 1 sa

Adjunkt *Finn Nygaard* (N)

Fysik	3 my, 3 mz, 1 mx, 1 mz
Matematik	2 mu
Erhvervsorientering	3 mx, 3 mz, 2 sa, 1 sc

Adjunkt *Poul Samuelson* (Sa)

Matematik	3 mx, 3 my, 2 mx, 1 mz, HF-A
-----------	------------------------------

Adjunkt *Thorkild Skjelborg* (Sk)

Fysik	3 mu, 2 mu, 2 my, 2 mx, fork.
Matematik	2 sa, 2 sc
EDB	3 muy

Adjunkt *Else Theill Sørensen* (Sø)

Kemi	2 mx, 1 my
Matematik	3 mu, 1 my, HF-B

Cand. phil. *Søren Thorsøe-Jacobsen* (Th)

Fransk	3 sa, 3 mu, 2 sc, 2 mu, HF-T
Oldtidskundskab	2 mx, 1 sa, 1 sc, 1 mx, 1 mz

Lektor *Gerhard Tybirk* (T)

Dansk	3 sa, 2 mz, 1 my, HF-A
Oldtidskundskab	1 my

Adjunkt *Sonja Uhrenholdt* (Uhr)

Fransk	2 sb, 1 sa, 1 sc, 1 mx, 1 mz
--------	------------------------------

Fordeling af de øvrige hverv

Rektors stedfortræder:	Else Theill Sørensen
Lærerrådsformand:	Else Theill Sørensen
Administrativ inspektion:	Thorkild Skjelborg
Indre inspektion:	Finn Nygård
Biologisk samling:	Svend Bichel
Fysisk samling:	Thorkild Skjelborg
Kemisk samling:	Jørn Mygind
Geografisk samling:	Niels Løkkegård
Bibliotek:	Jens Frese
Skemalægning:	Inge-Lise Skjelborg
Studievejleder, HF:	Jens Frese
Skolens kontorpersonale:	Gerda Vester Lis Hansen Gitte Klok
Skolens pedel:	Henning Nielsen
Kantinen:	Birgit Jensen Kirsten Stærk

DANSKTOPPEN - et portræt

Følgende artikel om Dansktoppen er blevet til i forlængelse af et samarbejde i 1971 med klasserne: IIIa, IIIz, IIb, IIc, Ix.

Det opsving, som den dansktekstede populærmusik har fået i de sidste par år, hænger nøje sammen med den udvikling, der har fundet sted på den musikalske arena siden Bill Haley, Tommy Steele og Elvis Presley førte an i præsentationen af rock-and-roll i midten og sidst af halvtredserne. Den gode gamle slager fik trange kår herhjemme hos en stor del af musikbrugerne i de år. Ganske vist var det en periode, hvor melodigrandprix'erne dyrkede og i nogen grad var i stand til at fastholde genren, men det var et stilfærdigt parallelløb med en musikform, der med sin vitalitet og pågåenhed ikke alene overdøvede den stillestående populærmusik, men som også banede vej for 60'ernes ekspansive og gavmilde musikkultur.

Den brede appel, som beatmusikken havde i 60'erne, så længe Beatles sang for, holdt sig imidlertid ikke. Efterhånden som de musikalske eksperimenter blev mere og mere esoteriske, og en stærk politisering kom til at præge teksten, opstod der et stærkt behov for den ukomplicerede, åbne og mere uforpligtende popmusik.

At dansktoppen nu er så stærkt placeret i det hjemlige musikalske billede har selvsagt også andre årsager, men de skal stadig søges inden for de områder, der er knyttet til musik- og mediekulturen. Den traditionelle præ-Beatles slager har fået en musikalsk ansigtsløftning, der er medvirkende til at den faktisk kan overtage den tomme plads. Den har taget ved lære af beatmusikken og folkemusikken, både hvad angår instrumentation, arrangement og vitalitet, og derigennem kunnet fastholde det publikum, der havde mistet grebet. Andre og væsentlige faktorer, som kun skal nævnes her, er blandt andet den centrale placering gramfonpladen har fået som medium. Grammfonindustrien har gjort os til konsumenter af musik, og masseproduktionen sørger for, at vi kan affodres til en rimelig pris med en overdådighed af musikalske anretninger.

I forbindelse med den stadig voksende masse af konsummusik og den brede musikalske interesse hos publikum har DR en central pla-

cering som formidler. Oprettelsen af en udsendelse som Dansktoppen havde måske i første omgang det formål at dække et behov hos et publikum, der ikke i samme grad som beat-, country and folklyttere o. a. blev tilgodeset. Men udsendelsen havde også en direkte indflydelse på selve pladeproduktionen. Danskpoprepertoiret voksede betydeligt, der blev skabt et miljø omkring det af aviser og ugeblade med pladebarometre og præsentation af dansktoppens jet-set med hjemmeliv og madopskrifter. Efterhånden blev Dansktoppen lørdag 14.45 en af radioens mest aflyttede udsendelser. Under journaliststrejken sidste år angav man skønmæssigt tallet til at være 1½ million. Genren er desuden kommet til at dominere en lang række andre udsendelser som f. eks. de populære Ring-ind programmer, ligesom den også må ses i forbindelse med giro 413's genopstandelse. På plademarkedet præger genren især singlerepertoiret, mens tidens andre væsentlige musikformer synes at hellige sig LP-udgivelser.

Der har ikke manglet kritik af institutionen Dansktoppen. Men først i sommeren 1972 kom det til massive tilkendegivelser fra modstandernes side. Kritikken gik blandt andet ud på, at man bevidst fra DR's side anlagde en linje og et niveau, der hindrede alternative danske musikalske og tekstlige arbejder i at trænge ind på hitlisterne og eventuelt bringe fornyelse til genren.

I kritikken savner man imidlertid en nærmere karakteristik af, hvad Dansktoppen egentlig er: dens sproglige og musikalske univers, dens funktion, dens afgrænsning til andre genrer etc. Det er en udbredt opfattelse, at de fleste af sangenes kvalitet er dårlig. (Selv ikke genrens egne udøvere vover sig frem med et forsvar på det kvalitetsmæssige plan). Men de kriterier, man anlægger for bedømmelsen, er ikke rigtig til at få øje på, eller også hentes de fra andre genrer, hvilket forplumrer sagen. Sandsynligvis skyldes dette, at Dansktoppen fra modstandernes side på forhånd er udsat for en total og puritansk afvisning uden baggrund i en analyse af genrens særegenheder eller forståelse af dens funktionelle værdier.

Tekst, musik, arrangement

I det følgende vil jeg prøve at indkredse nogle af genrens karakteristiske træk, dels fordi jeg finder det væsentligt at beskæftige mig med, hvad 1½ million mennesker hver lørdag kl. 14.45 finder vedkommende, fornøjeligt og bekræftende, dels for at gøre opmærksom på endnu et område af trivallitteraturen, der er værdig til en mere omfattende undersøgelse.

Materialet, der er anvendt, består af to sæt »dansktoppe« fra henholdsvis marts 1971 og oktober 1971. Foruden de 2 gange 10 sange

fra hitlisten, indgår nogle sange, der var på vej. Desuden er inddraget enkelte sange fra foråret 1972. Udgangspunktet for beskrivelsen er i al væsentlighed teksterne. Om en gennemgribende behandling af musikken bliver der ikke tale. Dette forbehold er allerede en begrænsning, der også gælder behandlingen af beattekster og andre tekster, der er knyttet tæt til melodistoffet.

I mange sange inden for DT-repertoiret ville det endog i visse tilfælde være særdeles uhensigtsmæssigt at foretage en sådan sondring, eftersom grundteksten kan være fuldstændig vægt- og perspektivløs. I sådanne tilfælde kører sangen på melodien og navnlig på arrangementet. Teksten har udelukkende det formål at føre os frem til refrainet, der ikke behøver at indeholde andet end behagelige lyde, der falder godt i munden. Et meget illustrativt eksempel er gengangeren »Ra-ta-ta«. Den besynderlige og egentlig umelodiske maskingeværvlyd er sangens bærende element, og det gentages 48 gange.

For den store del af sangene gælder det imidlertid, at der er balance mellem melodi og tekst, eller at teksten bliver den bærende del. Det gælder især grundteksten, før refrainet, der ofte har karakter af et recitativ. Hvor denne i Ra-ta-ta bliver vægtløs og forsvinder i forventningerne om lydudladningerne i refrainet, er der i andre sange en tendens til en stærk pointering af teksten. Dette sker ved, at grundteksten er ladet op, har lidt mere gods i sig og forsøger at formulere noget, der når sin fulde udfoldelse i refrainet. Dertil kommer det musikalske arrangement og anvendelsen af stemmerne, der i samklang skærper agtpågivenheden over for tekstens budskab. Melodien træder i baggrunden og antyder blot, at vi er på vej gennem sangen. Sangstemmen træder helt i forgrunden og reciterer snarere end synger teksterne. Tekst og melodi er ikke længere en helhed, men musikken tjener alene til at sætte teksten i relief. Det er meningen, at vi skal *lytte til* til grundteksten og *syng med* på refrainet.

Som eksempler på, hvordan dette forhold mellem grundtekst (recitativ) og refrain kan være, anføres Lady Barbara og Hej gamle mand. Begge har de et forholdsvist langt recitativ, hvor teksten pointeres på bekostning af musikken. I begge tilfælde er der tale om et rytme- og temposkift mellem recitativ og refrain, i Lady Barbara skifter rytmen hele to gange, inden refrainet sætter ind med en ny rytme og en musikalsk appel om at deltage. Dette forhold gør det vanskeligt at syng med på og danse til sangene, førend refrainet giver mulighed for og opfordring til fælles udfoldelse. I Lady Barbara er dette forløb understreget af den musikalske besætning, der indleder med nogle enkelte akkorder på akustisk guitar som akkompagnement til tekstfremførelsen, besætningen udvides derefter med flere instrumenter og

rytmegruppe for til sidst lige før refrainet at bringe et helt strygeorkester ind som opfordring til fælles fremførelse.

Teksten og foredraget følger nøje dette mønster. Der er i begge tilfælde tale om et budskab (recitativ) vi skal lytte til, og en bekræftelse (refrain), vi skal afgive i fællesskab.

I portrættet af den gamle mand opstilles i recitativet en række dyder til beundring og efterfølgelse. Han er:

1. fattig, men agtet («af venner har han mange, men af penge har han få»).
2. Opmærksom og tolerant («men han kan lytte og forstå»).
3. diskret og modtagelig («han taler aldrig om sig selv, men spør os hvad der sker»).
4. ærlig og humoristisk («mens de klare øjne ler»).

Refrainet indledes derefter med en henvendelse (påkaldelse?) »Hej gamle mand« og efterfølges af en bekræftelse, en kollektiv accept af dyderne:

»kan du vise os de veje vi skal gå.
for at nå de mål vi helst vil nå«.

Efter refrainet følger endnu en hel strofe, hvor den gamle mand i recitativet træder ud af portrættet og giver os de råd, vi har bedt om, og hvor »vi« i refrainet endnu engang bekræfter ham.

Den sammensmeltning mellem sang og forbruger, der sker i refrainet, har i Lady Barbara fået en mere raffineret formning i spillet mellem »jeg« og »vi«.

I første recitativ indføres et »vi«, der konstaterer, at verden er af lave: »vi selv kan ikke følge med den mer'«.

I andet recitativ er iagttageren et »jeg«, der eksemplificerer denne »vådetilstand« ved at henvise til pigernes klædedragt, der er moderrigtig gammeldags. Det er falsk romantik, et dække over en tilstand »hvor vi virkelig aldrig mer' har tid til kærlighed«. Men ham minder det også om en verden, som var fyldt med romantik, og fører ham videre til portrættet af Lady Barbara, som prises i refrainet.

Her er både »jeg« og »vi« til stede i agttagelsen af »de kønne kloge øjne«. »Vi« ser over skulderen på »jeg« og kan i samdrægtighed og i sammenhæng med første recitativ bekræfte portrættet:

»Lady Barbara, den verden som er din
ligner ikke spor den jord som nu er vor«.

I begge tilfælde leder sangene os ind på en fælles holdning via en fælles udfoldelse

Arketyper

Sangenens »vi«-oplevelse i bekræftelsen hænger nøje sammen med Dansktoppens øjeblikkelige værdisystem og forholden sig til omverdenen, hvilket der senere skal gøres rede for. Men den kan dog også ses i en noget bredere, tidløs fællesmenneskelig sammenhæng.

Lady Barbara's ægthed er sat op som et modstykke til de unge piger i det falske romantiske antræk. Men modsætningen går videre end som så: Ligesom hun selv ikke er til stede i vor tid, er heller ikke hendes kærlighed af denne verden:

»den verden som er din,
ligner ikke spor den jord som nu er vor«.

Det, der udstråler fra hende er klogskab og forståelse evt. tilkendegivelse, hendes øjne er »kønne« ikke »smukke«. Og endelig er hendes kærlighed ikke forbundet med erotik, men med venlighed af den art, der skal sørge for vi kommer hinanden ved:

»af hvilken grund tænker vi kun på os selv
styrter omkring, sanser ingenting«.

Det er en madonna eller »den gode fe«, vi ser i portrættet. Ved hende forstår vi, hvad verden nu burde være.

Samme genkendelighed har vi i Hej gamle mand. Det er »den gamle vise mand« her forklædt som folkepensionist, hvor han tidligere inden for genren optrådte som f. eks. »Den gamle gartner«. Budskabet er det samme fællesgods, de superselvfølgelige råd om, hvordan livet skal leves:

1. Livet er forgængeligt (»brug løs af tiden, den er flygtig som en røg«).
2. Livet er en gave (»luk øjnene op og se den gave vi har fået«).
3. Livet skal leves (»brug livet til at leve, før den korte tid er gået«).

Den milde fader, der kan »vise os de veje, vi skal gå«, og føre os til målet.

En arktypisk figur er også »Hans Christian Spillemand«, der kan trylle med sin harmonika, gøre folk glade og få dem til at danse:

»Gamle folk og unge – lette eller tunge
han ved, hvordan de skal ta's«.

Han vækker lidenskaberne i de unge piger, men »mens de nynner og siger hans navn, så hviler de i andres favn« og ender med at glemme ham.

H. C. Spillemands største ønske er at være midt i den glæde, han skaber. Men i den klassiske kunstnerattitude står han ubodeligt ensom uden for sit værk; skaber og outsider.

Denne tilstedeværelse af arketypiske fænomener bringer genren i forbindelse med en folkepoetisk tradition, hvis repræsentant den i dag

synes at være. Den arbejder her med et fællesmenneskeligt gods og nogle erfaringer, der er tidsløse.

2. Et Danmarksbillede

a. Protester

Dette er imidlertid ikke betragtninger, der kan anføres om genren generelt. Den er i høj grad samtidsbevidst, en følsom registrator af, hvad der sker i tiden og i samfundet. Dermed være ikke sagt, at den på nogen måde er nyskabende. Den reagerer på fænomenerne, vurderer og indtager holdninger til dem. Igen kunne man passende tage udgangspunkt i Lady Barbara og Hej gamle mand. Den identificering af sang og publikum, der blev konstateret i forbindelse med refrainet, er ikke blot en bekræftelse af visse klassiske værdier, men samtidig også en meget negativ holdning over for en tid og et samfund, der fornægter disse værdier. I Lady Barbara er en åbenlys sentimental tilbageskuen mod en tid, hvor der var plads til romantik, kærlighed, venlighed, og hvor udviklingen artede sig. Det er værd at bemærke, at Lady Barbara forekommer på et portrætmaleri, hvilket skulle bestyrke mulighederne for virkelighedsflugt, der er frit slag for fantasien til at tilfredsstille behov, som nutiden fornægter.

Udfra lignende betragtningensmåde er det ret nærliggende også at se Hej gamle mand som et modstykke til tidens ungdomsdyrkelse, en slags antiprotestsang, hvor »de evige værdier« kommer til orde via den gamle, i en tid der er fyldt med negativ kritik.

Parallelløbet med folkemusikken og protestsangen er tydeligere markeret i andre sange, der hver for sig indtager en kritisk holdning til moderne fænomener. Fælles for dem alle er, at de prætenderer at formulere sig på manges vegne, et træk der ofte giver sig udslag i den nævnte »vi«-identificering. Derimod er det gennemgående vanskeligt at finde ud af, hvem kritikken er rettet imod. Den er så tilpas uden adresse, at man uden videre kan synge med uden at føle sig politisk snigløbet.

»En enkelt sang om frihed« er en ikke særlig harmdirrende protest mod krig og undertrykkelse. En af grundene til den manglende brod er, at sangen er uden adresse, og at den forfægter værdier, som ingen kunne finde på at anfægte. Den indledende opfordring til alle, om at synge med »så alle kan forstå«, hjælper os ikke på vej, og fjenden fortøner sig endnu mere i en formulering som:

Hør nu alle mennesker her på jorden,

man mader jer med løgne dag for dag.

al den stund »alle« og »man« omfatter hvem som helst. Et tilløb til at give fjenden ansigt forekommer i strofe 3:

Hvem kan være tolk for alle verdens folk,
så *de høje statsmænd* ser det ikke dur.

Men også de omfattes, set i tekstens helhed, af den generelle amnesti, der fremstår ved hjælp af de personlige pronomener og de vedtagne værdiers uomtvistelighed. Teksten anfægter ikke nogen eller noget i sin patetiske alsangsløsning. Den gør protestholdningen til noget forsonligt og acceptabelt snarere end udfolder nogen protest.

I sangen »I dag er hele verden nummereret« er adressen tydeligere, uden at anonymiteten derfor helt ophæves:

I dag er verden nummereret
og statskontrolleret,
vi er tal i en tabel,
vi skal ikke tænke selv.

Vores mening får vi frit leveret
og statskontrolleret,
sandheden om dit og dat
pakkes ind i blegrødt vat.

Bortset fra den mulige politiske toning af vattet, er protesten rettet mod fænomener, der ikke kan anfægtes direkte, moderne mytologiske størrelser som staten og elektronikken. Den generelle tendens er den, vi også fandt mere indirekte i *Lady Barbara* og *Hej gamle mand*, nemlig angst for udviklingen og opløsning af de vedtagne værdier. Her er kærligheden, som er ved at blive antastet, løsningen, den gode gamle private kærlighed: »Det sidste som kan puttes i en datamat«. Men tanken om, at kærligheden skal klare frisa, er snarere formuleret som et håb end som en overbevisning. Det er bemærkelsesværdigt, at »vi«-identificeringen her markerer sig som en tydelig gruppeoplevelse. »Vi« står sammen i en fælles oplevelse af truende magter, som stik mod sangens indre logik har berøvet os vor identitet. Der er en latent aggressivitet i sangen.

Denne aggressivitet dukker op til overfladen i *Kære gamle tog*, hvor de truende magter får repræsentanter i:

— — — folk, der synes det går for langsomt
og påstår i et smart moderne sprog,
at jernbaner ikke er rationelle,
at vi må fjerne alle tog.

»Vi« er i sangen erstattet med et »jcg«, men tendensen er den samme: en kollektiv angst for udviklingen. Som i *Lady Barbara* sættes tingene i relief ved et tilbageblik:

Her kom folk hinanden ind på livet,
der blev vekslet mange kloge ord.

Med rationaliseringen af jerbanerne forsvinder en livsform, hvor man havde tid til at tale sammen, tid til at komme hinanden ved.

De skyldige, som i de forrige sange var sat i forbindelse med begreber som politisk autoritet, statsmagt, elektronisk kontrol og meningsleverandører, viser sig her som også en sproglig magtfaktor, der taler hen over hovedet på folk og ødelægger de fælles folkelige værdier. Det er teknokraterne, de vidende og magtfulde, der lader hånt om folkets inderste ønsker.

b. Hverdagens sange

Det har i det foregående været fremhævet, at det, der truer det univers og de værdier, som Dansktoppens sange bærer i sig, er knyttet til magthaverne, i hvilke skikkelser de så end måtte fremtræde. De er farlige, når de fremtræder som »de høje statsmænd«, rationaliserings-eksperter med munde fulde af fremmedord eller som hippies, fordi de enten ser hen over hovedet på eller tværs igennem »vi«, 70'ernes Larsener, og søger at ændre den jævne mands livsform og begreber. De repræsenterer en anden kultur, der ikke tåler sentimentaliteten, hyggen, det banale, hvorfor »vi« må forsvare det banale og fortrolige.

Dette sker i en hel del sange, der retter blikket mod hverdagen og hverdagens mennesker: mælkemanden Peter Andersen, Marie, Hans Christian Spillemand, Tom, naboens Palle, den gamle mand, den enlige far etc.

Her kan de anonyme komme til orde, ikke nødvendigvis for at gøre sig gældende som individer, men for at gøre opmærksom på deres funktion og eksistens.

I portrættet af mælkemanden Peter Andersen lægges der således ikke vægt på mandens særegenskaber, han har ingen karakteristika, der ikke peger mod hans funktion, men han gør opmærksom på sin nødvendige tilstedeværelse og taler direkte til os. Det anonyme understreges hele tiden af navnebrugen. Peter Andersens kunder hedder Smith, Hansen og Olsen, og de skiller sig kun ud af anonymiteten ved deres behov for forskellige mælkeprodukter. Hele sangen er anskuet fra Peter Andersens synsvinkel, med vægten lagt på de tekniske detaljer i arbejdsprocessen, og vi tvinges til at holde samme vinkel og får derved indblik i en anonym og overset samfundsfunktion. Sangen er uden social brod, den accepterer tilstandene. Vel er P A træt af at løbe op og ned ad trapperne, men han fløjter alligevel duet med solsorten.

Den anden sang, der skal nævnes i denne sammenhæng, nærmer sig de nære ting fra en lidt anden vinkel. Her er der tale om en fællesoplevelse af noget ganske elementært og banalt:

Strofe 2.

Vågne en søndag morgen,
gå ud og ta' sig et morgenbad.
Vågne en søndag morgen,
og være udhvilet frisk og glad.
Trave ned til gadens bager,
vi ta'r det roligt og danner kø.
Køber noget brød der smager,
af nybagt hvede og birkesfrø.

Vågne en søndag morgen,
gå ned og hente en frisk avis.
Sidde en søndag morgen,
ved kaffebordet, værsgo' og spis.

Det, der peger mod fællesoplevelsen, ligger bl. a. i den hyppige brug af infinitiv, man fornemmer et underforstået: »kender I det, at —«. Desuden udviskes det individuelle i oplevelsen, ved at det »jeg«, som anes i første strofe, erstattes af et »vi« eller et »man«. Iagttagelserne er alle fortrolige og nære: Sengelunhed, bevidstheden om at have fri, nybagt morgenbrød, og formiddagen tilbragt med en søndagsavis, hvis dystre overskrifter trods alt ikke kan rokke os i overbevisningen om, at alt er godt – nok.

Dansktoppen præsenterer i sine hverdagsange en uprætentiøs accept af verden, som den er. Der er en forsonlig holdning til det banale og elementære, som ikke lader sig nuancerer af f. eks. de sociale perspektiver, der ligger i Peter Andersens sure slid eller i »Søndag morgens« konstatering af at »verden ikke har søndagsfred«.

Et tidligere yndet motiv indenfor genren var i længslen bort fra hverdagen, rejsen til de fjerne eksotiske miljøer, og den modsatte bevægelse, rejsen hjem, særlig kendt fra sømandssange og den tyske heimweh-schlager.

Sangtyperne eksisterer stadig, men har i nogen grad skiftet indhold. Også her mærker man den illusionsløse hengiven sig til og forsoning med hverdagen og dens rammer.

At det forholder sig sådan hænger selvfølgelig sammen med de øjeblikkelige samfundsmæssige forhold og det almindelige menneskes økonomiske situation. DT har også registreret det overkommelige i at rejse til Mallorca eller Gran Canaria, og det er vanskeligt at fastholde sydens sol som længslernes mål, når disse længsler kan tilfredsstilles indenfor et par timer til en overkommelig pris.

Motivet har derfor i nogle sange fået en tendens til at opløse sig selv. I den meget ordrige »Hjemme er bedst« spørges der således noget ironisk:

»Har Danmarks riges grundlov fået et tillæg, hvor der står:
De skal ud, de skal rejse, de skal væk mindst fjorten dage«.

Sangens »vi« afviser at rejse bort, selvom det er billigere end at holde ferie i Danmark, og samtidig afvises det eksotiske element, der symptomatisk nok her er et spørgsmål om mad:

»Hvad er hajer stegt i olie mod en røget sild, ork nej.

Og hvad er vel spaghetti mod en herlig flæskesteg«.

I »Der er dejligst på Bornholm« har det kulinariske også en central placering: den eksotiske vin afvises til fordel for en »snavs til silden«. Og i øvrigt fremmanes de lokale herligheder med et ordvalg, der traditionelt er kædet sammen med drømmen om fjernere egne, paradislængslen: »Når jeg ser min ø midt i havet, er min glæde stor«, »slet ingen sorger tynger, og sommeren er lang«, »den friske luft forynger -- «.

Paradislængslen kommer meget stærkt til udtryk i en sang som »Drømmen om hytten på Hawaii«. Den verden »vi« skal udfries af er ikke malet i forsonlige farver, men karakteriseret ved udtryk som: slid, kildeskat, inflation, forurening, stress, støj og pjat. Livet er kun til at bære fordi »vi« har drømmen om et Hawaii med »sol og palmer og gratis ananas«, »blid musik og sød musik«, »et hav, der både er klart og blå«, »hvor livet er en leg« etc.

Det er imidlertid karakteristisk for sangen, at den afslører drømmen som værende falsk. Hawaii er ikke længere væk fra vor virkelighed, end at den i lige så høj grad er belemret med de træk, vi netop vil flygte fra:

»Overalt hvor vi kom hen, stod alle folk i kø.

Vild musik og støj,

stor turisthalløj.

Ingen hytte var til leje på Hawaii«.

Men samtidig med, at sangen altså afviser mulighederne for at finde lykken i det fjerne, fordi den ikke kan fornægte den moderne virkelighed, accepterer den dog paradislængslen som noget uomtvisteligt: »En drøm, der brast, men håbet holdt vi fast«.

I langt de fleste sange, der som motiv har »drømmen om lykkelandet« er der en tendens til, at længslerne drejes bort fra deres flugt mod det fjerne, og i stedet rettes mod den danske hverdag, der til gengæld shines op med eksotiske træk. Dette gøres som anført ved hjælp af det paradisiske ordvalg, men det gøres også ved, at man opsøger de pittøreske miljøer inden for den danske virkelighed. Der er en hjemstavnsinteresse til stede, man elsker den lokale, miljøernes særegenheder og måske mest af alt den fællesskabsfølelse, der tilsyneladende er til stede i de små enheder. Det er således karakteristisk.

at titlerne på sangene kan indeholde navne som :Vesterbro, Skanderborg, Døllefjelde-Musse, Bornholm, Als o. a.

Der er i disse sange en kærlighedserklæring til »det danske«, der godt kunne lede tanken hen på en stor del af højskolesangbogens repertoire. Men Dansktoppen savner dog den nationale patos og den historiske bevidsthed. Den ser mere snusfornuftigt på tingene, og med sin køb-dansk mentalitet, sin hyggefølelse og sin materielle glæde tegner den også et slags billede af Folkets Danmark.

3. *Kærlighedssange*

Kærlighedssangene udgør en selvfølgelig og stor del af Dansktopporepertoiret. Aligevel er der en bemærkelsesværdig forskel i antallet af deciderede kærlighedssange, når man sammenligner Dansktoppen fra marts 71 med de udvalgte sange fra november 71.

Af et udvalg på 15 sange (de 10 placerede plus 5 sange, der enten var på vej ud eller ind på listen) var kun 4 kærlighedssange, og af dem var den ene traditionel, nemlig Texas' gule rose. De resterende 3 var Kærlighed kaput, Klods-Hans og Boomerang.

Endnu mere bemærkelsesværdig er de tre sanges holdning til og behandling af begrebet. Fælles for dem er en humoristisk distance til hele det gænge følelsesapparat, der ellers er knyttet til sangene. Der er hverken den sentimentale tilbageskuen, den våde forladthed eller på den anden side den dugfriske teenageforelskelse. Sangene holder en gæv og opstemt tone ind imellem krydret med pointer, der opretholder afstanden til de følelser, der normalt er forbundet med genren.

Klods-Hans f. eks. er en antishek, der er ganske utroligt klodset. Han »vælder vasen ned«, knuser lamper og drikkeglas, knækker cigaretter m. m., men det er al hans bamsede hjælpeløshed plus selvfølgelig hans varme, rare smil, der får pigen gjort blød. Pigen i »Boomerang« hører heller ikke til de stille i landet. Hun er forvirret, fnysende og larmende stormer hun sangen igennem – ikke just nogen elskovsfugl. Endelig pointerer Kærlighed kaput, at forelskelse består i en lang række nederlag, der slutter med et endeligt og afgørende, nemlig ægteskabet.

Går man til udvalget fra november 71, tegner billedet sig noget anderledes. Her er 9 ud af fjorten sange fra listen sange med kærlighed som emne uden den humoristiske distance. At det forholder sig sådan, kan selvfølgelig skyldes tilfældighed. De to hold tekster er som nævnt ovenfor udvalgt ganske vilkårligt, og Dansktoppen skifter sange ud uge for uge, afhængig af hvad den siddende jury bestemmer. Imidlertid viser listen sig ofte at være ret konservativ, enkelte

sange kan holde sig på DT i flere måneder. En vis stabilitet er altså til stede og dermed antydninger af en tendens i en eller anden retning.

Fordelingen af sange kunne hænge sammen med Dansktoppens tidligere omtalte evne til at registrere og absorbere, hvad der sker i tiden.

I begyndelsen af året 1971 var hitlisten i høj grad præget af sange, der var rettet ud mod samfundet og mere aktuelle emner. Denne holdning markerede sig så stærkt, at man flere steder i pressen med tilfredshed konstaterede en fornyelse og en kvalitetsændring inden for genren. Men om disse ændringer skyldtes en indre vækst eller en mentalitetsændring hos publikum og skabere, er vel tvivlsomt. Snarere må det ses på baggrund af den dansksprogede beat- og folkmusik, der førte sig frem og viste vej for Dansktoppens noget mere opportunistiske skæven til dagens debat.

I en lignende sammenhæng kan man også anskue det overvældende flertal af kærlighedssange på samme efterårs hitlister. Det var i løbet af sommeren og efteråret sæson for »Love Story« og avisernes og ugebladenes »romantiske bølge«. Den skulle nu formuleres i sange. Og igen red Dansktoppen med. Emnet var velkomment, apparaturet var der i forvejen.

Kærlighedssangene fra november 71 er dog ikke entydigt »romantiske«, i det omfang romantik står for genoplivelse af værdier som: trofast kærlighed, den eneste ene, kirkebryllup etc. Selv om den romantiske bølge er helt i slag med genrens tradition, udvider den også her sit univers med områder, der er knyttet til dagens debat (kønsroller, den enlige forsørger). Fælles for alle kærlighedssangene er refrainets »jeg«-identifikation.

I sangene, der havde samfundet og den moderne virkelighed som emne, var der tale om en fællesoplevelse, som man kunne bekræfte med et »vi«. Kærligheden er en individuel sag (»gudskelov, hun er min private«, »kærlighed i hvert fald er privat«), ganske vist er mønstrene fælles – alle kender hjertekval, forelskelse, afsked osv. – men oplevelsen er knyttet til noget personligt oplevet eller ønsket. Man synger ikke refrainet for at bekræfte en fælles oplevelse, men for at bekræfte sig selv.

En sang, der rider på den romantiske bølge er »En jeg kan elske«. Den er nærmest opbygget som en ægteskabsannonce, der beskriver mandens nødvendige egenskaber, for at pigens drøm kan gå i opfyldelse. I sangen forekommer samtidig en afstandtagen fra og frygt for en nymodens erotisk frigjorthed og trang til eksperimenter, sådan som pigen opfatter det:

Jeg blev forelsket,
men ham jeg ku' li'
fulgte med tiden
og var lidt for fri,
alting sku' være
så hårdt og brutalt.

Al romantik fik han kvalt.

Til håbet om bejlerens komme er også knyttet håbet om, at tiden vil ændre sig, fordi den har udhulet kærlighedsbegrebet og gjort hende vred og usikker. Hun vil på den anden side gerne ejes, for så vidt som den tilkommende kan give kærligheden nyt indhold:

Jeg vil ha' en jeg kan elske
og holde i hånd.
En der vil bindes med kærlige bånd.
En der i modgang og glæde er min.
Hvor findes han?
Er du til, er jeg din.

En stik modsat opfattelse gør sig gældende i »Flirt«. Her er ingen hældøret sorg over tabte værdier. Pigen, som her taler, karakteriserer sig selv som »ung og selvbevidst«. Hun foretrækker den løse forbindelse, fordi den kan bevare hendes integritet. I den sidste forbindelse er dog et og andet i gære, der er rokket ved usikkerheden. Men holdningen er endnu »cool«: løfter gælder det øjeblik, de blev givet, kærlighed er »en smule tidsfordriv en varm sommerdag«. Hvor den første sang var ladet med vægtige ord som skæbne, drøm, elske, kærlige bånd, hedder det her kort og fyndigt: »det er helt okay med dig«. En holdning der gentages er refrainet:

»Ord, men hvad er ord?

Slet ingenting, slet ingenting«.

»Flirt« betegner en undtagelse fra den generelle tendens i kærlighedssangene. »En jeg kan elske« har til gengæld alle de træk, der hører sig til i hovedstrømmen af kærlighedssange.

Disse er i besynderlig grad fri for skildringer af kærlighed som en fysisk akt. Der er en kyskhed til stede, der ikke åbner for flere muligheder end et kys med ords nævnelse. Andre foreteelser omskrives ved hjælp af billeder og klicheer eller sløres eufemistisk. Til gengæld er der en ublufærdig anvendelse af abstrakter, som tilhører kærlighedens ordsfære.

Sangene beskæftiger sig også sjældent med kærligheden som en øjeblikkelig oplevelse. Kærligheden er enten noget forbigående eller noget fremtiden giver løfte om. Begge opfattelser gjorde sig gældende i »En jeg kan elske«: en smertelig erindring sat over for en drøm om

en fremtidig blid lykke. De fleste af sangene bevæger sig enten i den ene eller den anden retning. Flest er de, der skuer tilbage mod det tabte. Det er også den type, der ustandseligt går igen på hitlisten. Dette forhold kan ses i sammenhæng med den førnævnte »jag«-identifikation. Når kærligheden anskues som noget, der er forbi, er det muligt at udfylde de abstrakte og meget rummelige begreber med personlige erfaringer, således at de pludselig får vægt og nærvær. Ligesom fællesfølelsen opstår ved »vi«-identificeringen, når refrainet bruges, opstår kærligheden som noget nærværende, når »jag«-identificeringen gennemleves via sangen. Men oplevelsen er i begge tilfælde noget øjeblikkeligt, en rituel handling, der ikke bringer ny erkendelse.

Kønsroller

Som det skulle være fremgået af det foregående, beskrives kærligheden i sangene efter et fastlagt mønster. Rollefordelingen er generelt lige så statisk. I sange, der forudsættes sunget af piger, optræder mænd som erobreren, forsørgeren, den kærlige, men beslutsomme elsker etc., og i mandssangene er kvinden den uskyldige, længselsfulde, den afventende, inspirerende skønhed. Et dækkende billede tegner sangen »Herlig, herlig«, hvor det om pigens hedder, at hun er den ene »blandt tusind små piger«, »en fryd for øjet«, »køn og kærlig«, kort sagt »en dejlig dame«. Manden bliver via hende »en ridder«, der takker Gud for at hun er hans private ejendom.

De tilløb, der er til at bryde mønstret, er spæde og ikke lige vel gennemførte. Tydeligt er det dog, at Dansktoppen har registreret kønsrolledebatten og forsøgt at absorbere den. I »Jeg har en sang, jeg vil gi' dig« efterlyser pigens som i »En jeg kan elske« en bejler, men betingelserne er andre. Hun søger et andet menneske, der ved at forstå hendes sang også forstår, at hun er menneske:

Ligner vi ikke hinanden.
så er vi ens inden i,
har samme rynker i panden.
synger samme melodi.
Mit liv er ligesom dit.
Dit liv er ligesom mit.

Også i sidste strofe lægges vægten på fællesskabet i oplevelsen, der er ingen kløft mellem mand og kvinde, men »stærke, fine bånd«. Imidlertid kastes det meste overbord med de sidste liniers: »Jeg har et liv, jeg vil gi' dig, kvit og frit«.

Et endnu tydeligere eksempel på DT's lydhørhed over for døgnets debat er »Jeg gør, hvad jeg kan for Maria«. Sangen skildrer den en-

lige faders travle dag og hans genvordigheder i et hjem, hvor moderen er stukket af. Beskrivelsen virker lidt tårevædet, hvilket ikke undgår at virke komisk, eftersom manden ikke står over for andre problemer end en hvilken som helst udearbejdende moder gør til hverdag.

Dansktoppen har registreret problemet, men udformer det i sangen efter fastlåset mønster.

4. Sprog og stil

Til sangenes statiske holdningsmønstre og nogenlunde faste værdisystem, der nok er i stand til at registrere og overfladisk behandle aktuelle fænomener, uden at det ændrer det egentlige, svarer en udtryksside, der former sig som et sprog, der på den ene side er noget overleveret og selvsupplerende og på den anden side er modepræget og jargonbevidst.

Det mest markante er DT's overvældende brug af klicheen. Man møder den i form af de selvsupplerende formuleringer, de nedslidte stilfigurer, hentet fra det almene sprogods og fra det forrige århundredes romantiske efterklange og det altmodische høje stillag, der får DT til at ligne et sprogligt reservat. Navnlig er det selvsupplerende i sproget karakteristisk og stærkt medvirkende til at skabe DT's eget sproglige univers.

Det selvsupplerende kan f. eks. iagttages i forbindelse med brugen af abstrakter. Det er før nævnt, at abstrakter som: lykke, skæbne, kærlighed, sorg, smerte o. a. er hyppigt forekommende og indtager en central plads i sangenes ordsfære. Hver for sig er de stamord for en lang række sammensætninger, der dog beholder deres vægtløshed. Sproget kan således hele tiden supplere sig uden at bryde klicheernes rammer.

Eks. på lykke-variation:

lykke-leg
lykke-drøm
lykke-spil

Det samme gør sig gældende ved visse skabelonagtige ordforbindelser, hvor omkring leddene kan udskiftes og udvides ad libitum.

Eks. »hjerter slår«:

Pigehjerter slår
dregehjerter slår
når hjerter slår
hvis hjerter slår i samme takt

eks. »kærlige bånd«:

bindes med kærlige bånd

bindes med kærlige ord
bindes med kærlighedsbånd
kærlighedsløfter som bandt.

Det sidste er et af mange eksempler på formuleringer der viser tilbage til folkevisen. Mange af klicheerne er så vægtløse, at de kommer til at minde om folkevisens »udfyldningslinier«. Typen er i stil med den engelsk/amerikanske formel: »When my dreams come true«.

Eks.:

»for livet er så kort«
»og alt er som en leg«.

Brugen af almindelige stilfigurer overskrider også kun sjældent grænsen for klicheen, selv om man undertiden kan møde noget, der ligner nydannelser i metaforer som »Sandheden . . . pakkes ind i blegrødt vat« eller »hvert bed har sin plejetid« (dvs. den tid det tager at komme over en kærlighedssorg), en sammenligning som: »Man bliver blød som en vandmand« (når man ser på pigen) eller sammensætninger som: »Morgenguttermand« (om mælkemanden Peder Andersen).

Et eksempel på, hvordan de slidte stilfigurer fungerer, kan ses i forbindelse med sangen »Butterfly«:

Man har sværmet omkring dig omtrent
ligesom myg om et lys, der bliver tændt,
men selv fløj du fra blomst til blomst,
som det passede dig,
derfor fik du navnet Butterfly.
Butterfly, min Butterfly,
var det blot en sommerleg,
Butterfly, min Butterfly.

I august fik du øje på mig,
sugede honning og fløj så din vej.
Nu tænker jeg vemodigt
på den korte, skønne tid,
mens du sorgløst flagrer hid og did.
Butterfly, min Butterfly . . .

Havde jeg været lidt mere adræt,
havde jeg holdt dig fast i et net.
Men du var mig for hurtig,
og nu indrømmer jeg,
den, der brændte vingerne var mig.
Butterfly, min Butterfly . . .

Her arbejdes »dristigt« med flere forskellige billedplaner, der skån-

selsløst blandes. Umiddelbart skulle det ikke kunne lade sig gøre. uden at sangen blev rodet og uoverskuelig. Jeget begynder med at være en af myggene (tilbederne) omkring lyset (pigen), går derefter over til en tilstand af blomst, som sommerfuglen (igen pigens) forenedes med en enkelt gang, forvandles så til en sommerfuglejæger, som ikke fik brugt sit net i rette tid, og slutter med at vende tilbage til myggebilledet som den, »der brændte vingerne«.

Når sangen alligevel forekommer klart forståeligt, skyldes det, at metaforerne og sammenligningerne er svækkede, billederne har mistet deres effekt. De tilhører det konventionelle sprog og er ikke længere kunstnerisk anvendelige.

Mens sangene om samfundet og hverdagen kører i en forholdsvis billedfattig og nøgtern normalstil, der oven i købet har færtens af noget moderigtigt statskontrolleret, puttes i en datamat, rationelle o. a.), fastholder kærlighedssangene i det store og hele et højt stilleje, hvor man ikke undslår sig for at bruge helt arkaiske formuleringer og billeder. Man taler »elskovsord« eller »fagre ord« til sin »hjertenskjer« og »hjerseven«. Oplevelsen af kærligheden er ligesom »en klokke, der ringer«. Man lever i en »svunden tid«, hvor manden er »en ridder«, og en kvinden er »en muse«.

Eksemplerne er legio.

Det er sjældent, at man kan konstatere direkte stilbrud, selv om et udtryk af typen »en dejlig dame« vidner om en vis jargonbevidsthed. Skal kærlighedssangene fastholde den høje stil og desuden opnå en samtidighed i sproget, henter de inspiration fra et andet sprogligt reservat, der dog er i besiddelse af en del dynamik, nemlig reklamesproget. Udtryk som »himlen er ekstra blå« og pigens kys, der er »delikate«, kan nok ikke siges fri for en tilknytning til reklameverdenen, hvis univers på mange måder i øvrigt minder om DT's.

5. Funktion

At DT tekstligt arbejder med en forestillingsverden og et sprogligt univers, der på den ene side viser hen til klassiske og almene erfaringer og værdier, og på den anden side opsamler og behandler problemer, der rører sig i tiden, siger noget væsentligt om sangens brede appel til publikum. Imidlertid er det ikke nok at se dem som tekststykker, deres funktionsside må også med.

Allerede under gennemgangen af DT's samfundsbillede og senere under behandlingen af dens kærlighedsopfattelse, blev der lagt vægt på deres funktion som brugskunst. De er sange, man danser og synger til – gerne samtidigt. Og de giver som ingen anden moderne musikform folk mulighed for selv at medvirke, at udfolde sig og ikke bare

være passive lyttere. Det er da også karakteristisk, at det er DT's musik, der spilles og bruges, når man bevæger sig væk fra diskotekerne og de mere eksklusive danserestauranter. Det er krobballernes musik, høstfesternes, sølvbrylluppernes.

Men teksternes funktion må heller ikke undervurderes. Både refrainets »vi«- og »jeg«-identifikation skaber mulighederne for den kollektive fornemmelse af, at øjeblikket er fyldt ud.

Man har bebrejdet DT's tekstforfattere, at de bevidst arbejder på kun at give folk, hvad folk vil have. Men det er måske netop disse forfatteres styrke, at de kan det. Deres opgave er ikke at give folk ny erkendelse, men at få folk og sang til at fungere i en bestemt sammenhæng.

Folkelighed er blevet sagen i de sidste par år – oven i købet ægte folkelighed. LP-folkorister og beatteknokrater opstøver ægte spillemandsmusik og ægte folkeviser og sange og leverer den miljøløse vare videre til interesserede akademikere, der ved at værdsætte folkeligheden.

Imens synger og danser folk til Dansktoppen, til manges glæde og færres forargelse.

Det er svært at komme uden om Dansktoppen og dens miljø, når man taler om folkelighed.

Knud Kramshøj.

Forurening

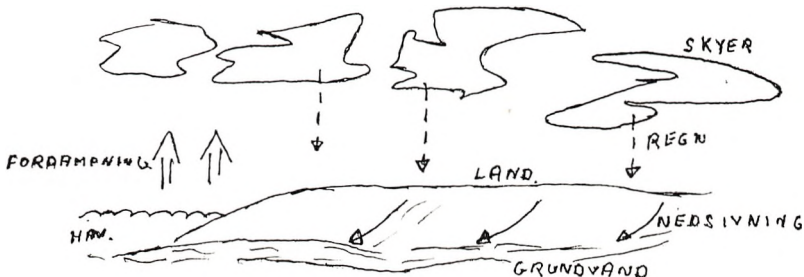
Følgende er et uddrag af et biologispeciale udført af Birte L. Andersen, Alfred B. Christensen, Søren Hardy Hansen, Kenneth A. Jensen, Bente Kirk, Inge M. Kristiansen, Leif F. Kristiansen, Preben Mortensen og Lisbeth Smed, alle elever i 3 mfx. Specialet skal ses som en fortsættelse af sidste års studiekreds over samme emne (årsskrift 1972, p. 76-78). Alle grafer, figurer og forsøgsbeskrivelser er udeladt.

Svend Bichel.

INDLEDNING:

Når man overvejer at undersøge et områdes forureningsgrad, må man gøre sig klart, at der faktisk findes tre hovedformer for forurening, nemlig luft-, støj- og vandforurening. Da vandforureningen i en by som Skive er langt den mest fremherskende, vil det være mest naturligt at behandle denne. Det gælder nemlig for små provinsbyer, at luftforureningen er ringe p. g. a. forholdsvis små koncentrationer af industri- og trafikcentre. Støjforureningen i Skive beskæftiger vi os heller ikke med, da også den fremtræder som et lille problem sammenlignet med vandforureningen.

Det vil nu være relevant at se på, hvorfor forureningen af vandet egentlig frembyder så stor en fare og dermed et så stort problem for menneskeheden. Alt levende har et kolossalt behov for vand, og vel at mærke vand af en vis kvalitet. Kravet om kvalitet kan opfyldes så længe naturen befinder sig i balance. For at illustrere hvor omfattende konsekvenser et indgreb i vandets kvalitet ved tilførsel af affaldsprodukter et vilkårligt sted i vandkredsløbet kan få, kan flg. tegning studeres:

Det ses, at hvis man »ødelægger« vandet blot et enkelt sted i kredsløbet, vil hele kredsløbet ret hurtigt være påvirket deraf. Faren transporteres således rundt og forstyrrer ikke kun en afgrænset del af naturen. Hvis vandkredsløbet forstyrres, vil dette hurtigt medføre en ændring i dyreliv og plantevækst. Det kan iagttages, at forskellen mellem et område før og efter et forstyrrende indgreb (forurening) er, at mens der før fandtes mange plante- og dyrearter, er arternes antal nu lille, mens antallet af tilbageværende arters individer har været udsat for en kraftig stigning. Dette skyldes den manglende konkurrence fra de andre individer.

Man kan se på, hvorledes forureningen virker på en tilfældig fødekæde:

Der skelnes så mellem to tilfælde:

- 1) 1. forbrugerled uddør, og fødekæden brydes.
- 2) 1. forbrugerled optager en evt. gift og lader denne gå videre op gennem forbrugerleddene, således at den ophobes i de efterfølgende.

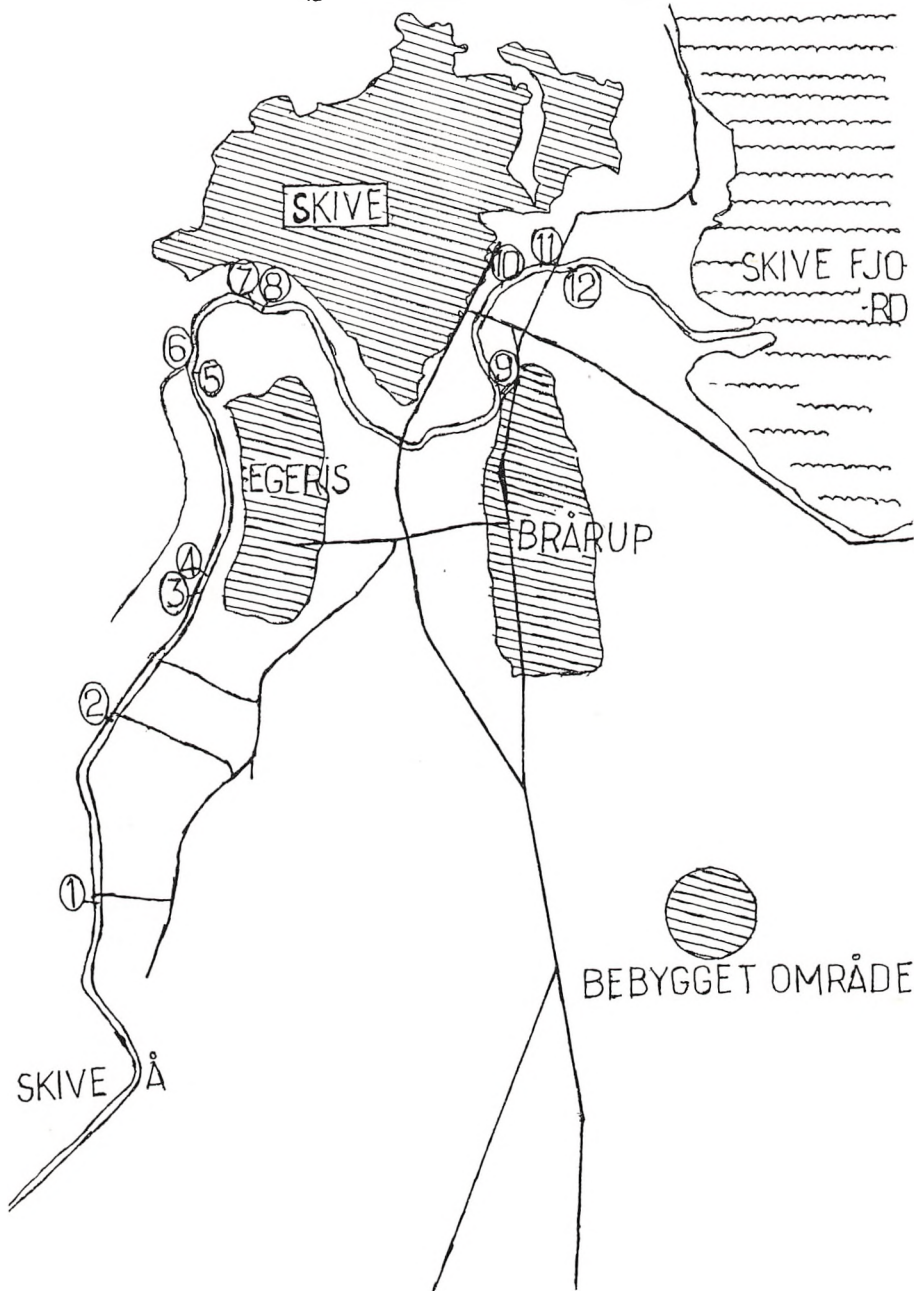
Prøvestationernes indbyrdes beliggenhed (se kortet næste side):

afstand mellem 1 og 2:	900 m	station 1:	0 m
afstand mellem 2 og 3:	1300 m	station 2:	900 m
afstand mellem 3 og 4:	50 m	station 3:	2200 m
afstand mellem 4 og 5:	1300 m	station 4:	2250 m
afstand mellem 5 og 6:	10 m	station 5:	3550 m
afstand mellem 6 og 7:	500 m	station 6:	3560 m
afstand mellem 7 og 8:	25 m	station 7:	4060 m
afstand mellem 8 og 9:	2100 m	station 8:	4085 m
afstand mellem 9 og 10:	600 m	station 9:	6185 m
afstand mellem 10 og 11:	200 m	station 10:	6785 m
afstand mellem 11 og 12:	200 m	station 11:	6985 m
		station 12:	7185 m

Ved iltindholdsprøverne benyttedes desuden stationerne: nr. 13 ved slagteriudløbet samt nr. 14 i slagteriudløbet.

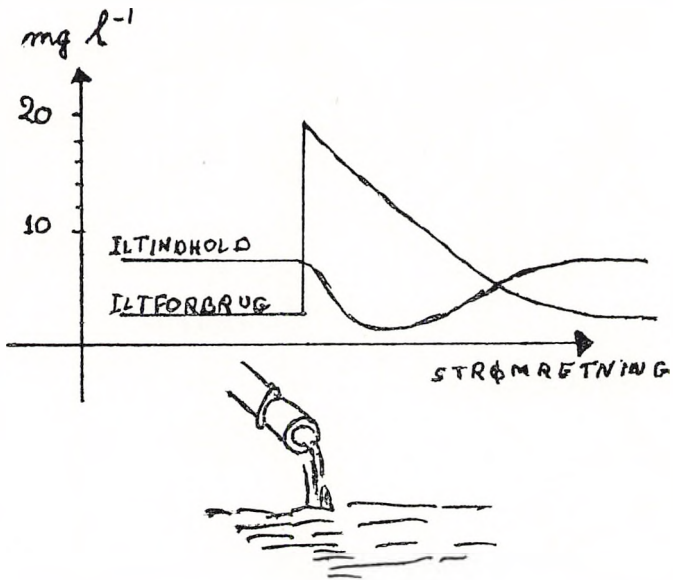
Ved station nr. 6 kommer Koholm å ind i Skive å. Denne å's vand må betragtes som mere rent end Skive å's, hvad flere af vore målinger bekræfter. Grunden hertil må nok søges i den kendsgerning, at vandet gennem Koholm kommer fra Flyndersø, som besidder en ret stor selvrensende virkning p. g. a. sin størrelse.

PRØVETAGNINGSTEDER

ILTINDHOLDET

Ved udledning af spildevand i et vandløb vil der være et vist iltsvind i vandløbet, da nedbrydningen af de organiske stoffer i spildevandet kræver ilt. Størrelsen af dette iltsvind er af stor betydning for vandløbet, da opretholdelsen af et tilstrækkeligt højt iltindhold er en nødvendig forudsætning for, at et højere dyreliv kan eksistere.

Andre faktorer har dog også betydning, så man kan ikke alene ud fra iltindholdet bedømme et vandløbs forureningsgrad.

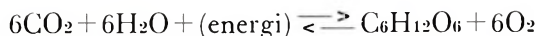
Ved måling af indholdet af organiske urenheder forskellige steder i et vandløb kan man iagttage, hvor de større spildevandsudledninger finder sted. Endvidere kan man iagttage vandløbets selvrensende virkning. En del af de organiske urenheder, der ledes ud i vandløbet, kan fortæres af åens dyre- og planteliv, og såfremt balancen ikke forstyrres, vil den virke selvrensende. Hvis derimod udledningen af organiske bestanddele overstiger den selvrensende virkning, vil mikroorganismer tage overhånd og forstyrre balancen ved at anvende vandets indhold af opløst ilt. Herved bliver vandet iltfattigt, og dyrelivet bliver trængt tilbage.

Ved tilledning af urensset eller mekanisk-biologisk rensset spil-

devand kan der ske betydelige ændringer i stofomsætningen på grund af de ekstra mængder næringssalte (N og P), der tilføres. Ved tilførsel af disse stoffer sker der en kraftig algevækst i vandløbet, som indvirker på lysforholdene i bunden, således at sigtddybden bliver mindre. Algerne producerer om dagen store mængder ilt men forbruger til gengæld store mængder om natten. De døde plankton-alger synker mod bunden og nedbrydes under forbrug af ilt fra vandet i bunden af vandløbet. Livsvilkårene på bunden ændres meget på grund af de ændrede lys- og iltforhold. Sedimentet ændrer karakter til »mudderbund«, og i stedet for en varieret fauna vil enkelte arter forekomme i stort antal. Den kraftige fotosyntese ved overfladen vil ved stort forbrug af CO₂ fremkalde en forskel i pH i basisk retning. Dette i forbindelse med iltmangel i de nederste vandlag kan medføre fiskedrab i hele åen.

Tilstedeværelsen af en vis mængde alger og grønne planter er imidlertid af stor betydning for den selvrensende virkning ved produktionen af ilt. Denne produktion sker væsentligst ved fotosyntesen, hvor luftens eller vandets CO₂ omdannes til organisk materiale under fremstilling af ilt:

fotosyntese

ånding

Så længe den mængde ilt, der fremstilles af alger og grønne planter kan holde balance med den mængde, der forbruges af fisk og mikroorganismer, vil vandløbet være i balance, men såfremt ilt-balancen er forstyrret, således at der kommer til at mangle ilt til dyrelivet, vil vandløbet lide under det.

Geniltning:

Den ilt, der må tilføres vandet for at dække iltforbruget ved nedbrydningen af organisk stof, må enten komme fra grønne planters fotosyntese eller fra atmosfæren. Heraf er geniltning fra luften den vigtigste, da det er en konstant forløbende proces, mens ilttilskuddet fra fotosyntesen er afhængig af lysforholdene. Isdække forhindrer kontakt med luften, og vintre kan derfor give værre iltunderskud end somre på trods af mindre hastighed for de iltforbrugende processer og højere iltmætningsværdi. Hastigheden, hvormed ilt optages fra luften regnes

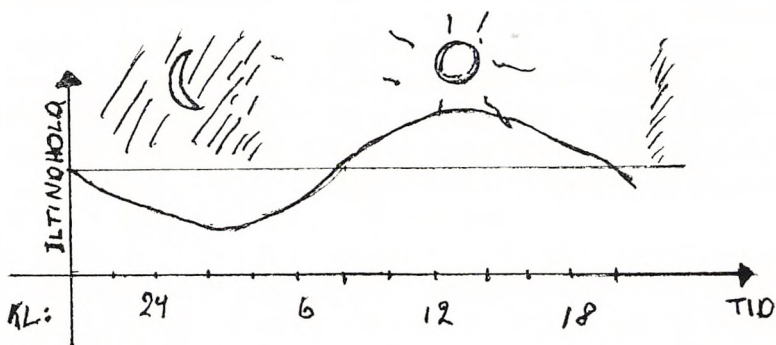
med tilnærmelse for værende proportional med iltunderskuddet.

Planters fotosyntese og ånding:

Ved fotosyntesen frigøres betydelige iltmængder til vandløbet. Processen finder sted under flg. forhold:

- 1) Vandet skal være så rent, at grønne planter lever der.
- 2) Om dagen.
- 3) I den varme tid af året.

Planterne ånder hele døgnet. Herved forbruges ilt og afgives kuldioxid. Åndingsprocessen er modsat rettet fotosyntesen. Åndingen forløber med konstant hast døgnet igennem uafhængig af fotosyntescn. Den resulterende virkning af ånding og fotosyntese bliver en daglig cyklus for opløst ilt og kuldioxid i vandløb med vegetation.

Størrelsen af forskellen mellem største og mindste iltkoncentration i et døgn afhænger af, hvor kraftigt sollyset er og tætheden af planter. I et vandløb med kraftig plantevækst kan man ofte midt på dagen måle iltkoncentrationer, der er væsentligt højere end mætningsværdien, mens man om natten måler meget små iltkoncentrationer.

I tabellen ses iltmætningsværdier for forskellige temp. i fersk vand:

t i °C:	0	5	10	15	20	25
mg l ⁻¹ :	14,6	12,8	11,3	10,2	9,2	8,4

Planternes iltproduktion om dagen kan helt tilsløre det iltsvind, som spildevand forårsager, og da det er den ringeste tilstand, der er bestemmende for forholdene, var det nok mest relevant at tage iltprøver tidligt på morgenen. Vi gør derfor

opmærksom på, at vore prøver er taget om eftermiddagen, og derfor har vi fået maximalværdier.

Om natten, hvor der både til bakteriernes nedbrydning af spildevandet og til de grønne planters ånding forbruges ilt, bliver der samtidig med det lave iltindhold et stort CO_2 indhold. Denne CO_2 sætter dyrenes åndedræt og dermed iltbehovet i vejret, og er iltindholdet lavt, betyder det, at der må pumpes mere vand forbi gællerne. Derved vil eventuelle giftstoffer i højere grad blive optaget gennem gællerne, og fiskene vil derved være i endnu større fare.

Til måling af iltindholdet lånte vi et apparat på teknisk forvaltning i Viborg. Apparatet bestod af et viserinstrument samt en oxygenelektrode, hvis spænding overfor en målelektrode afhænger af vandets indhold af oxygen. I princippet er måleapparatet opbygget som et pH-meter.

INDHOLDET AF COLIBAKTERIER:

Colibakterierne findes i pattedyrenes tarme og i deres fækalier. Via fækalierne føres disse bakterier for menneskets vedkommende ud i byernes kloaksystemer og i mange tilfælde videre direkte ud i vandløbene. Antallet af colibakterier i en vandprøve kan altså tages som et mål for, hvor stor en mængde kloakvand, der udledes i vandløbet. Her må man dog også tage hensyn til andre faktorer, bl. a. strømhastigheden.

Colibakterierne er ikke i sig selv sundhedsfarlige, men benyttes som indikatorbakterier. Indikatorbakterier er bakterier, der forekommer sammen med, men i større antal end de sygdomsforvoldende bakterier i fækalier, og de er altså tegn på fækal forurening med risiko for smitte med de sygdomme, der smitter ad den vej. Det drejer sig om sygdommene polio, smitsom leverbetændelse, kolera, tyfus, paratyfus og dysenteri.

Det er derfor vigtigt, at man fører meget streng kontrol med

vort drikkevand. For at drikkevand kan erklæres rent, må der højst være 1 coli pr. 55,5 ml vand. Ved løbende kontrol holder man øje med antallet af coli i drikkevandet, og overskrider dette det tilladelige, lukkes vandværket.

Dog kan denne tælling af colibakterier være lidt misvisende, idet colierne er mindre modstandsdygtige end de fleste virus og sygdomsfremkaldende bakterier, f. eks. over for clor. Clor er et af de stoffer, som anvendes i biologiske rensningsanlæg for at udrydde mikroorganismene. Dvs. selv om man har fjernet colibakterierne evd hjælp af clor, behøver man ikke at have fjernet alle virus og sygdomsfremkaldende bakterier.

Der er visse grænser for colitallet i badevandet:

Klasse A: »godkendt« mindre end 100 coli pr. 100 ml vand.

Klasse B: »godkendt m. anmærkning« mindre end 1000 coli pr. 100 ml vand.

Klasse C: »risiko for sundhedsfare« mere end 1000 coli pr. 100 ml vand.

INDHOLDET AF PHOSPHAT-FOSFOR

Den kemiske sammensætning: $\text{PO}_4\text{-P}$.

Fosfat-fosfor, oprindelse:

Af den fosfat, der forekommer i overskud i vore vandløb, stammer ca. halvdelen fra de moderne vaskemidler, som benyttes i store mængder i enhver husholdning. Den anden halvdel stammer hovedsageligt fra afføring, der ledes ud gennem kloakerne. Desuden findes der den naturlige forekomst af fosfat i vandet, men den forekomst er meget lille i sammenligning med, hvad der findes af fosfat i åens bydel.

Fosfatets indflydelse på åens liv:

I et sundt vandløb fungerer fosfatet som næringssalt for bl. a. alger, som igen virker som føde for fisk og andre dyr i vandløbet. Hvis fosfat-indholdet øges, øges algevæksten. Den øgede algevækst bevirker, at iltforbruget i vandet om natten bliver større. Bl. a. p. g. a. et større antal rådnende alger. Det øgede iltforbrug kan bevirke, at der bliver et underskud af ilt, et underskud som gør, at visse dyrearter efterhånden forsvinder, da der ikke er livsbetingelser til stede. F. eks. viser det sig, at den af lystfiskerne så eftertragtede sarte stalling er den første fisk, der forsvinder, når iltindholdet i vandet daler. I søer kan et

overskud af fosfat bevirke, at søen bliver til en fed grød af alger, et fænomen man kalder eutrofiering.

Fosfat-indholdet er en god forureningsindikator, da flg. gør sig gældende:

- 1) Det kan påvises selv efter, at den organiske forurening ikke mere findes i opløst form.
- 2) Det kan påvises selv i små mængder og i stor afstand fra forureningskilden.
- 3) Fremgangsmåden ved påvisning er simpel.

VANDETS pH:

En faktor, der siger en del om et vandløbs forurening, er vandets surhedsgrad, hvorfor vi målte denne langs hele åen. Surhedsgraden karakteriseres v. hj. a. pH-skalaen, der går fra 1 til 14, og som er en logaritmisk skala. Man måler brintionkoncentrationen og hydroxidionkoncentrationen. Når disse størrelser er lige store, er prøven neutral, og man siger pH er 7. Hvis pH er mindre end 7, er prøven sur. Hvis pH er større end 7, er prøven basisk. Normalt siger man, at hvis pH er mindre end 2, er opløsningen stærk sur, og hvis pH er større end 10, er den stærk basisk.

Man bør være opmærksom på, at en ændring i pH fra f. eks. 6 til 3 ikke fører til, at brintionkoncentrationen er 2 gange så stor, men at den er 1000 gange så stor.

Et eksempel på betydningen af en å's forkerte pH-værdi havde klassen lejlighed til at iagttage på en Esbjerg ekskursion sidste år. På denne tur så vi på Skjern-å projektet. P. g. a. dennes vandstandsændring er der kommet meget svovlkis (FeS_2) fra undergrunden op i vandet. FeS_2 påvirkes af ilt, og der opstår bl. a. H_2SO_4 . Dette medfører, at vandet bliver meget surt. pH kan i ekstreme tilfælde komme ned på 3. I dette vand kan mange fisk, bl. a. ørreder, ikke eksistere, og mange enzymeres aktivitet bremses enormt.

Hvis man nu ønsker at bruge åens vand til dambrug eller til vanding af marker, bliver man nødt til at tilsætte kalk. Vi havde på turen lejlighed til at se en af disse kalktilsætningscentraler.

Det er imidlertid mere normalt, at et vandløb bliver surt p. g. a. at der kommer svovlsyre ned i det med regnvandet.

Denne svovlsyre er fremkommet fra den svovldioxid, der ofte findes i røg fra oliefyr. Vandløbet kan blive basisk ved, at der tilføres store mængder organiske affaldsprodukter. Dette skyldes, at fækalierne indeholder kvælstof.

Til måling af vandets pH benyttedes et pH-meter, hvorpå vi direkte kunne aflæse prøvens pH-værdi, efter at vi havde justeret apparatet, så det passede til prøvens temperatur.

FLORA OG FAUNA:

Ved undersøgelsen af flora og fauna i vandløb anvendes dels det blotte øje og dels mikroskopet. Ved anvendelsen af mikroskopet skal man først tage en vandprøve på det sted, man ønsker at undersøge. Med en lille pensel tages en dråbe af vandprøven, som man så anbringer på et objektglas, ovenpå dråben anbringes et dækglas. Man starter med den mindste forstørrelse 5×10 og fortsætter videre opefter med større forstørrelser. De fundne dyr og planter noteres ned.

Sammensætningen af flora og fauna giver et indtryk af forureningsgraden på det pågældende sted, man undersøger. Man har ud fra denne sammensætning af flora og fauna dannet et system som kaldes Saprobiesystemet. Ved hjælp af dette system kan man måle forureningsgraden.

Saprobiesystemet:

Forureningsgrad 4. (polysaprob) overordentlig stærk forurenet.

Forureningsgrad 3. (alfamesaprob) ret stærk forurenet.

Forureningsgrad 2. (betamesaprob) ret svag forurenet.

Forureningsgrad 1. (oligasaprob) ingen forurening.

(sapro = rådden på græsk)

Forureningsgrad 4:

Denne zone er karakteriseret ved sit høje indhold af organisk stof, og dette medfører, at iltindholdet i dette vand er meget lavt og til tider lig nul. De større dyr er især børsteormen Tubifex og dansemyggelarven Chironomus, som begge to lever af bakterier. Grunden til at disse to forureningsdomanter kan leve i dette iltfattige vand er, at de har hæmoglobin i blodet. Dette stof binder ilt særligt stærkt.

Desuden forekommer der »rottehaler« (larver af svævefluen Eristalis) glansmyggelarven Ptychoptera og sommerfuglelarven

Psyshoda som alle er forureningsindikatorer, dvs. kun kan leve i forurenet vand.

Det karakteristiske for denne forureningsgrad er, at der kun lever meget få arter i vandet, men til gengæld opnår disse en masseforekomst.

De almindeligste mikroorganismer, der lever her, især skedebakterier (f. eks. lammehaler), svovlbakterier, blågrønalger og grønalger. Alle de her nævnte organismer kan tåle total iltmangel og fordrer et højt indhold af organisk stof.

Forureningsgrad 3:

Denne zone er karakteriseret ved et højt indhold af organiske stoffer og dermed et stort iltforbrug. De organismer, der lever her, må derfor kunne tåle et ret lavt iltindhold.

De større dyr, der lever her, er stadig Tubifex og Chironomus, som begge er de dominerende. Forureningsindikatorerne, som fnadtes i grad 4, er forsvundet. Derimod forekommer der en del andre dyr som hundeglen (Erpobdella), vandbænkebideren (Asellus), bønnemuslingen (Sphaerium) og våbenfluelarver.

Store koncentrationer af disse organismer kan ofte ses med det blotte øje i form af belægninger. I vandkanten er disse belægninger ofte grønlig, hvilket skyldes dels grønalger og dels grønne flagellater.

Blågrønalger danner ofte tæpper over slammet på dybere vand, og de ses tit som små flager drivende i vandoverfladen. Hvor der er livlig vandbevægelse, træffes lammehaler, som er den kendteste biologiske forureningsindikator. Den vigtigste lammehale er Sphaerotilus Natans. Der findes desuden en del infusionsdyr som Vorticella.

Den fisk, der kan tåle mest forurening, Hundestejlen, forekommer her.

I mikrofloraen dominerer: blågrønalger, kiselalger og trådformede grønalger. Bunden her er dækket af et tæppe af trådformede blågrønalger. På sten og andre faste genstande i vandet er der gulbrune, slimede belægninger af kiselalger og låd af trådformede grønalger.

Forureningsgrad 2:

Iltforbruget i denne zone er ret lavt og iltindholdet derfor højt.

De højere planter danner en grøde, der fylder vandløbet og

giver livsmuligheder for en række dyrearter. Forureningsdominanter forekommer kun i ringe mængde og er især vårfluelarven (Hydropsyche), kvægmyggelarven (Simulium), som begge lever af organiske stoffer og bakterier i vandet. Andre dyr er ferskvandstangloppen (gammarus pulex), døgnfluelarver og vårfluelarver.

I denne zone lever bl. a. ål, skalle, gedde og ørreder kan normalt også leve her.

De dominerende planter er trådformede grønalger og blomsterplanter. På sten og andet fast materiale på bunden gror grønalgen vandhår.

Denne alge er ofte den dominerende og kan blive op til en meter lang. Man kan nemt se de enkelte tråde, som er grove og faste. Her findes også gulgrønalger.

Blomsterarterne er især Børsteblandet Vandaks.

Forureningsgrad 1:

I denne zone er indholdet af organiske stoffer meget beskedent, og iltindholdet er maksimalt. Vandet er helt klart.

I denne zone forekommer en lang række rentvandskrævende dyr, bl. a. slørvingelarver, vårfluelarver og døgnfluelarver.

Det er vanskeligt at skelne afgrænsningen mellem 2. og 1. grad, men der forekommer nogle alger, som næsten udelukkende findes i rent vand. Disse alger er ferskvandsrødalger, af hvilke der kun findes 3 arter her i landet. Disse 3 arter er dog ikke almindelige, og de er især knyttet til stærkt strømmende vandløb.

Bedømmelsen af denne forureningsgrad kan lettest baseres på udseendet af vandhår og på sandbundens rigelighed af blomsterplanter som vandaks, tusindblad, vandranunkel m. fl.

Der er meget få vandløb her i Danmark, som hører ind under denne forureningsgrad.

KONKLUSION:

Resultatet af vore undersøgelser af forureningen i Skive å peger alle mod en stærkt stigende forurening jo nærmere vi kommer udløbet i Skive fjord.

Indholdet af colibakterier pr. 100 ml vand viser en forholdsvis ringe fækal forurening, indtil vi når de bebyggede områder ved Egeris og Frederiksdals allé. Herfra falder antallet af coli-

bakterier igen, da åen slår en bue væk fra bebyggelsen ud gennem omkring Sdr. Boulevard. Når vi når ned til Brårup, begynder en stigning igen, og toppen nås ud for slagteriudløbet. Nogenlunde de samme træk viser målingerne af pH. Ved station nr. 7 begynder en kraftig stigning i basisk retning, og toppen nås atter lige ud for slagteriudløbet. Basisk vand er som nævnt tegn på fækal forurening, så resultatet her stemmer godt overens med antallet af colibakterier.

PO₄-P indholdet viser betydningen af Koholm å. Et stykke før den gamle jernbanebro, hvor Koholm kommer ind i Skive å, er der et indhold på 0,05 mg l⁻¹. Ved indløbet af Koholm å falder denne værdi væsentligt, for derefter atter at stige stærkt ned mod slagteriet, hvor toppen nok en gang nås.

De helt store svingninger i iltindholdet forekommer ikke, men alligevel kan visse ting uddrages af tallene, når man sammenholder med tidspunkterne for prøvetagningerne.

Alle prøverne er som nævnt taget om eftermiddagen, hvilket giver de maximale iltindhold. I Skive å har vi altså, at det maximale iltindhold er omkring 7,5 mg l⁻¹, hvilket er det samme som ca. 80% af den absolutte iltmætning ved den pågældende temperatur. I et rent vandløb er det maximale iltindhold imidlertid omkring 100% (det kan stige over 100%). Skive å ligger altså mindst 20% under værdien for et rent vandløb. Dette betyder imidlertid ikke, at Skive å også ligger 20% under værdien for et rent vandløb om morgenen. Her kan åen meget vel tænkes at ligge meget lavere, da der i Skive å p. g. a. dens forurening forbruges forholdsvis mere ilt om natten end der gør i et rent vandløb. Tallene for iltindholdet om morgenen har vi ikke, men de kan meget vel tænkes at gå ned til omkring 20-30% af iltmængden.

At tillægge Skive å en bestemt forureningsgrad efter Saprobiesystemet er ret vanskeligt, da der faktisk optræder i hvert tilfælde 2 grader af forurening i løbet af de ca. 7 km, vi undersøgte.

Helt ude i Bilstrup er åen forholdsvis ren og må siges at ligge i den sidste del af forureningsgrad 2 mod 3. Her var en del alger, både grøn- og kiselalger, desuden fandtes ferskvandstangloppen i enkelte eksemplarer. Hundestejlen levede i ret store mængder her.

Ned mod byen omkring Brårup er vi tydeligvis i forureningsgrad 3. Hvor overgangen mellem 2 og 3 er, er det ret vanskeligt at fastslå.

Belægninger af grønlig art forekommer i ret væsentlige mængder her. Ligesom en mængde blågrønalger fandtes ved mikroskopering. Enkelte lammehaler fandtes også.

Lige omkring slagteriudløbet må vi sige, at vi befinder os i forureningsgrad 4. Selve slagteriudløbet er et boblende, stinkende mudderbad med max. iltindhold på $0,1 \text{ mg l}^{-1}$, det svarer til 1% af mætningsværdien.

Vi kan kun udtrykke vort håb om, at forholdene bedres væsentligt ved igangsætningen af det nye rensningsanlæg, der består af såvel mekanisk som biologisk del. Det vil uden tvivl hjælpe betydeligt på åens tilstand, men helt acceptabelt vil det nok først blive den dag, der også knyttes et kemisk anlæg på det kommende anlæg.

Tabeller med måleresultater ses de følgende sider.

Station nr.:	1.	2.	3.	4.	5.	6.
Temperatur:	2°	2°	8°	8°	8°	8°
Strømhastighed cm s ⁻¹ :	50	50	35	35	30	20
Farve:	brun	brun	grøn	grå-grøn	grå-brun	grøn
Lugt:	ingen	ingen	ingen	stærk	ingen	ingen
Slamaflejringer:	ingen	ingen	brun	grå	grå-brun	grå-brun
Skumdannelser:	ingen	ingen	ingen	ja	ingen	ingen
Gennemsigtighed cm:	100	100	100	75	150	200
Vanddybde m:	1,5	1,2	1,5	1,8	2,0	2,5
Grå belæg. på sten:	nej	nej	nej	ja	nej	nej
Gulbrune belæg. på sten:	nej	nej	nej	nej	nej	nej
Grønne trådformede belæg. på sten:	nej	nej	nej	ja	nej	nej
Hvide belæg. på bund:	nej	nej	nej	nej	nej	nej
Mørkegrønne, blå belæg. på bund:	nej	nej	nej	ja	ja	ja
Vandets pH:	6,4	6,6	7,0	6,7	6,9	6,7
Phosphat-fosfor mg l ⁻¹ :		0,05			7,5	0,025
Iltindhold mg l ⁻¹ :	7,5		7,3			7,2
Colibakterier pr. 100 ml:	7300	10.300	15.460		8.040	10.400

Station nr.:	7.	8.	9.	10.	11.	12.
Temperatur:	5°	5°	5°	5°	5°	5°
Strømhastighed cm s ⁻¹ :	30	30	50	50	30	30
Farve:	brun	brun	brun	brun	brun	
Lugt:	ingen	ingen	ingen	stram	stærk	lidt
Slamaflejringer:	grå-brun	brun	ingen	ingen	brun	brun
Skumdannelser:	ja	ja	ingen	ingen	ja	ja
Gennemsigtighed cm:	50	50	50	50	20	30
Vanddybde m:	1,8	2,0	2,0	1,5	1,5	1,5
Grå belæg. på sten:	ja	ja	ja	ja	ja	ja
Gulbrune belæg. på sten:	nej	nej	nej	nej	ja	nej
Grønne trådformede belæg. på sten:	nej	nej	nej	ja	ja	ja
Hvide belæg. på bund:	nej	nej	nej	nej	ja	nej
Mørkegrønne, blå belæg. på bund:	nej	nej	ja	ja	ja	ja
Vandets pH:		6,8	7,4	8,0	7,2	7,1
Phosphat-fosfor mg l ⁻¹ :		0,05	0,125		0,125	
Iltindhold mg l ⁻¹ :	6,5	7,5	7,5	7,3	6,9	7,5
Colibakterier pr. 100 ml:	353.656	490.000		89.000	116.480	1.000.000

Rapport over forsøg med faget »datalære« på Skive Gymnasium 1972-73

v. *Thorikild Skjelborg.*

I skoleåret 1972/73 gennemførtes på Skive Gymnasium et forsøg med datalære som valgfrit fag i gymnasiet, og jeg skal her redegøre for forsøgets omfang og forløb.

Rapporten indeholder følgende afsnit:

1. Fagets placering og omfang.
2. Læseplan.
3. Forsøgets faglige forløb.
4. Vurderinger og kommentarer.
5. Bilag: opgaveeksempler.

1. Fagets placering og omfang.

a. MATEMATIKERE

Datalære kunne vælges i stedet for fransk i 3 g, og der er undervist 2 timer ugentlig i to semestre. Det ugentlige timetal for matematikere med datalære har derfor været 29.

Ud af 83 matematikere oprettedes to datalærehold: et på 22 elever og et på 26 elever. Disse er blevet undervist af adjunkterne Jørgen Frydenlund og Thorikild Skjelborg.

b. SPROGLIGE

Datalære kunne vælges i stedet for latin i 4. semester og fik derved 4 ugentlige timer i eet semester.

Eleverne skulle ved udgangen af 1 g vælge, om de ville have datalære, således at latinundervisningen for de fravælgende elever kunne tilrettelægges derefter. Af 62 sproglige elever valgte 18 datalære, og de er blevet undervist af adjunkt Ebbe Kühle.

c. HF.

Da skolen dette år kun havde 1. HF, har der ikke været tilbudt HF-elever datalære.

d. EKSAMENSORDNING OG KARAKTERGIVNING

Der afholdes mundtlig prøve i faget. Der opgives det læste stof, og der gives en forberedelsestid på 20 minutter med alle hjælpemidler.

Elevens speciale (se læseplan) fremlægges og kan indgå i eksaminationen. Der gives eet spørgsmål indenfor de gennemgåede emner. Spørgsmålet kan eventuelt tage sit udgangspunkt i (dele af) specialet eller i forelagt materiale, der i så tilfælde udleveres til forberedelsen. Der gives een årskarakter og een eksamenskarakter. Hvad angår afslutningen på de »fravalgte« fag, fransk henholdsvis latin, gælder her samme regler som for afslutningen af eng/ty på klassisk-sproglig gren: sidst opnåede årskarakterer overføres til eksamensbevis som årskarakter, fagene er ikke eksamensfag, således at der hverken gives eksamenskarakter eller overføres årskarakter.

Elever med datalære-tilvalg vil derved få en årskarakter mere end normalt.

2. Læseplan.

Læseplanen følger »Johnsen-rapporten« (betænkning nr. 666) nøje, og er opbygget af følgende tre dele:

Del I: »Obligatorisk del«, omfattende hovedemnerne databegrebet, systembeskrivelse, programmering og datamater.

Denne del var planlagt at vare ca. 40 timer.

Del II: »Projektorienteret undervisning«, hvor man med udgangspunkt i et konkret eksempel på anvendelse af edb, søger at belyse anvendelsen fra flere sider.

Denne del var planlagt at vare ca. 10 timer.

Del III: »Speciale«, der vælges af den enkelte elev eller elevgruppe i samråd med læreren.

Denne del var planlagt at vare ca. 20 timer.

(Den tilsyneladende afvigelse af mindre art fra formuleringen i Johnsen-rapporten skyldes alene, at den her opstillede læseplan er den af GL's edb-udvalg opstillede, der har været grundlaget for Johnsen-udvalgets læseplansforslag. Johnsen-rapporten var ved forsøgsordningens start ikke udkommet).

Indholdet i de enkelte emner var tænkt som det fremgår af følgende emnebeskrivelse fra ansøgningen til Direktoratet:

1. Obligatorisk del.

I a. DATABEGREBET

Eleven skal gøres fortrolig med og kunne sondre mellem begreberne *data*, *datapræsentation*, *datatransformation*, *datagenkendelse*. Da disse begreber er af afgørende betydning for at kunne forstå problemerne vedrørende den elektroniske databehandling, bør denne undervisning ligge først i kurset og begreberne bør indarbejdes under hele kurset.

Korrespondancen mellem model og virkelighed og det bearbejdede resultat *skal* fremhæves. Dette tænkes læst efter H. Fabricius Olesen, A. Egebjerg Johansen: »Databehandling«, kap. I, dele af II, III i et omfang svarende til ca. 26 sider.

I b. SYSTEMBESKRIVELSE

Der skal arbejdes med simple eksempler på tilstands- og funktionsdiagrammer med benyttelse af standardiserede symboler.

Algoritmisering af simple problemer fra dagligdagen og fra forskellige undervisningsområder bør inddrages. Det er vigtigt, at eleverne får elementerne i algoritmen og lærer at strukturere dem. Eleverne bør ikke kastes ud i en algoritmisering af løst formulerede problemer. Der bør inddrages etiket, betinget hop og dermed sløjfer i algoritmerne.

I forbindelse med læren om algoritmer, må repræsentation af algoritmer i form af rutediagrammer dyrkes i en udstrækning, så eleverne bliver i stand til at opstille et rutediagram for en opgaven algoritme, der er angivet i sproglige termer, men på forhånd struktureret i proceselementer. Rutediagrammer opstilles også med elementer fra et programmeringssprog. Hvis der optræder valg, kan sandsynligheden af disse vurderes, så man i programmeringen kan fastlægge den rækkefølge af disse valg, som giver den korteste transformationsvej i de *almindeligt* forekomne tilfælde.

Dette tænkes læst efter samme forfatters »Systemarbejde«, kap. III, IV i et omfang svarende til ca. 25 sider. Dette emne uddybes med en række eksempler på rutediagrammering (procesdiagrammering) af givne algoritmer. I forbindelse med valg behandles beslutningstabeller kort som udgangspunkt for en vurdering af valgmulighedernes sandsynlighed, for at sikre en kort transformationsvej.

I c. PROGRAMMERING

Formålet med programmering er, at eleverne får et sådant kendskab til et højere programmeringssprog (mindst BASIC eller APL), at de er i stand til at fremstille et mindre program selv, samt at de bliver i stand til ved hjælp af en manual at læse et program på et andet sprog.

Undervisningen bør også behandle problemer vedrørende testning og prøvekørsel af programmer.

Undervisningen skal gives på en sådan måde, at andre fag i rimeligt omfang kan benytte sig af elevernes programmerings-kunnen.

Her tænkes givet og kursus i BASIC på grundlag af bogen »HP-educational Basic«, der i forvejen anvendes i tilknytning til skolens dataanlæg (HP 2114 B) i et omfang svarende til ca. 40 sider.

Endvidere tænkes manualer i Algol, Fortran studeret med henblik på opbygning af manualer og brug af disse.

I d. DATAMATER

I den udstrækning, eleverne kan have glæde af det i undervisningen, gives en orientering om ind- og udlæseenheder. Der gives en lidt mere funktionel beskrivelse af lager, regneenhed og styreenhed.

Da skolen har eget anlæg, vil det her være naturligt at orientere om dettes opbygning. Som grundlag bruges dele af »Databehandling« Kap. II, IV, V, VI, VII i et omfang svarende til ca. 20 sider, suppleret med manualer til vort anlæg.

II. Projekteret undervisning.

Der vælges et eller flere eksempler på anvendelse af EDB som nærmere gennemgås og drøftes, således at eksemplet belyses fra flere sider.

Som muligt projektorienteret emne: »Prognose-Alder-Behov« – en gennemgang af arbejdet omkring fremstilling af befolknings-udviklingsprognoser i en udviklingskommune. Der forefindes her en særdeles velegnet bog »Prognose-Alder-Behov« udgivet af »Dansk Center-Planlægning«, der tænkes benyttet.

III. Speciale.

Eleverne vælger (evt. gruppevis) et speciale, som behandles i større dybde. Som eksempel på mulige specialer kan nævnes emner som Informationsteori, datamatens elektronik, etc., men også planlægning og løsning af en konkret opgave – evt. indenfor et andet fag – omfattende alle faser fra løsningsplanlægning med passende diagrammering, via kodning og afprøvning af programmer, til en endelig beskrivelse af systemet. Sådanne opgaver må naturligvis være meget konkret formuleret i samarbejde med de(n) involverede faglærer(e).

Af materialer tænkes anvendt EDB-rådets diagram-ark m. v.

3. Forsøgets faglige forløb.

I det følgende redegøres for indholdet i undervisningen som den forløb. Forløbet er opdelt i afsnit af varierende timelængde baseret på det anvendte materiale. Undervisningen på de tre hold har selvfølgelig ikke været fuldstændig identisk, men har dog på alle tre hold ligget meget tæt op ad det her fremførte, idet vi løbende har samarbejdet planerne og koordineret undervisningen.

Den anførte tid og mængden af emner skulle i hvert afsnit kunne give en fornemmelse af, i hvilken dybde emnerne er behandlet.

I. Obligatorisk (grundlæggende) del.

Anvendte materialer: Fabr. Olesen og Egebjerg Johansen: »Databehandling« – »Systemarbejde«.

Hewlett-Packard: HP-manual.

Algol-60 rapporten, edb-rådets lysbilledserie, film, noter, diagramark og templates.

TIMERNE CA. 1-18: »Databehandling« kap. I-VIII + lysbilleder.

Grundlæggende principper: datatyper, dataregistrering, data-modtagelse, konvertering, ordning, sortering, fletning, søgning, sammenligning, dataorganisering (fil, database), dataafgivelse, dataoverførelse.

Introduktion af datamaskinen: opbygning, virkemåde, talsystemer (decimal, binær, octal).

Dataregistrering og datamedier: hulkort, strimmel, BCD-kode, magnetbånd, magnetskrift, optisk skrift.

Indlæsning: skrivemaskine, hulkortlæser, strimmellæser, dokumentlæser, optisk læser, magnetbåndstation.

Centralenhed: lagerenhed tromlelager, regneenhed, styreenhed.

Lagertyper: Indre lager, ydre lager, lagre med sekventiel og med direkte tilgang, magnetbånd og magnetplade-lagre (disk), bufferlager.

Datatransmission: transmissionsformer, terminal.

Hysterese og bitaflæsning: ferritkernelager.

Lokale anlægs betjeningsprincipper.

Undervisningsformer: Klasseundervisning, gruppearbejde, opgaveregning, lysbilleder og film.

Kommentarer: ret let stof af »paratviden«-type. I flere af emnerne – især de teknisk betonedede – går ikke særlig dybt.

TIMERNE CA. 19-34: »Systemarbejde« kap. I, III, IV.

HP-manual: Syntax og videregående BASIC.

Systemarbejde: indføring, formål og forskellige former for systemarbejde.

Systembeskrivelse: Specifikationskrav, beskrivelsesmetoder, generelle regler, tegneregler.

De enkelte diagramtyper: Tilstandsdiagram, mediediagram, ak-

tivitetsdiagram, funktionsdiagram, systemdiagram, procesdiagram («rutediagram»), beslutningstabel.

Syntax: Backus – Naur-form, BASIC-syntax.

Vidergående BASIC: matix-regning, subrutiner, betjening af systemet.

Undervisningsformer: især gruppearbejde, lidt klasseundervisning.

Kommentar: Algoritmer er dyrket i form af de forskellige typer diagrammer samt direkte programmering, der alle indføres via opgaver af vekslende sværhedsgrad. Specielt er procesdiagrammer blevet gennemarbejdet og ofte programmeret i BASIC.

Skrivebordstest og prøvekørsler har været standard.

NB: Det må bemærkes, at alle eleverne i forvejen havde et vist kendskab til elementær programmering i BASIC.

TIMERNE CA. 35-40: læsning af simple Algol-programmer ved oversættelse via rapport.

Princippet i Algol 60-rapporten gennemgås kort.

Læsning af programmerne indøves gennem eksempler:

1. »Skrivebordskørsler«.
2. »Algol → BASIC oversættelse«.
3. »BASIC → Algol oversættelse«.

Undervisningsformer: gruppearbejde kombineret med lidt tavlegennemgang.

Kommentarer: opgaver af type 1 har været fremherskende – kun enkelte af type 3.

II. Projektorienteret del:

Anvendte materialer: Grundbog: »Prognose-Alder-Behov«, diverse statistiske tabeller og optællingslister fra Fur.

Som projekt valgtes en *aldersfremskrivning af en befolkningsgruppe* (Fur). Vi ville så realistisk som muligt opstille en fremskrivningsmodel og lave prognosen på grundlag af forskellige forudsætninger, for at de mange problemer omkring prognosefremstilling såsom model, modelformulering, fremskaffelse af data, stabilitet, test og politisk/økonomiske konsekvenser og implikationer kunne belyses ved så realistisk arbejde som muligt.

Oversigt over projekt »alderfordelingsprognose«:

1. *Problemformulering:* Fastlæggelse af projektets mål, definition af begreber, matematisk model, afgrænsning af projekt.
2. *Dataindsamling:* Fastlæggelse af de nødvendige inddata, plan-

lægning af indsamlingens gennemførelse: statistiske værker, kommunen, stikprøver.

3. *Rutediagram-program*: Opstilling af rutediagram og programmering heraf. Konstruktion af passende output.
4. *Programtest og kørsel*
5. *Gruppperapporter over projektopgaver*: titel, problemformulering, redegørelse for og vurdering af det anvendte materiale, program, output (tabel eller grafisk), konklusion.

Undervisningsformer: Gruppearbejde.

Kommentarer: For store målsætninger. Denne del tog det dobbelte af den forventede tid. Konstruktionen af programmet blev for det ene hold matematikere foretaget af lærere for det andet hold matematikere af en lille gruppe elever.

Det sproglige hold har fået udleveret det færdige program og angiver prognose-problemer med udgangspunkt heri.

III. Specialer.

I den ene matematikerklasse (T. Skjelborg) arbejder 4 grupper med 3 emner:

1. *Konfliktløsningsproceduren i FN-pagten*: Undersøgelse af muligheden for at opstille algoritmer, der beskriver sikkerhedsrådets funktion i krisesituationer (FN-pagten) (een gruppe).
2. *Algol*: Systematisk indlæring af algol, således, at man kan programmere simple algoritmer i Algol (HP-Algol manual) (een gruppe).
3. *Protein-syntesen*: Opstilling af matematisk model for styring af proteinsyntesen og programmering af det derved fremkomne sæt differentielligninger. Simulering af cellens proteinsyntese. (I. Maynard Smith: »Mathematical Ideas in Biology«) (to grupper).

I den anden matematiker-klasse (J. Frydenlund) har hele klassen ønsket at arbejde med Algol (HP-Algol manual).

I den sproglige klasse (E. Kühle) arbejder 4 grupper med 4 emner:

1. *Konfliktløsningsprocedurer i FN-pagten* – opstilling af rutediagram og program i BASIC.
Målsætning: at skabe et undervisningsprogram, som kan være nyttigt i analysen af FN-adfærd i den internationale politik.
2. *Fremtidsprognoser i bogen »Vil Sovjet overleve indtil 1984«* (A. Amalrik) – opstilling af rutediagram over udviklingsalternativer i bogen – program i BASIC.
Målsætning: et undervisningsprogram til nytte i analysen af

a/bogen, b/fremtidsforudsigelsen, c/Sovjets fremtidige udvikling.

3. *Emner for det sproglige matematikpensum* (Lærebog for sprogligt gymnasium).

Målsætning: at opstille rutediagrammer og programmer over hensigtsmæssige matematiske emner.

4. *Mandatfordelingen til det danske folketing.*

Målsætning: oversættelse af valglovens regler til et program-analyse af fordelingsstallene; materiale: valgloven.

4. Vurderinger og kommentarer.

Der er under kurset foregået en løbende vurdering af undervisning, indhold og niveau. Der har således været udleveret spørgeskemaer og som afslutning har eleverne udfyldt et sæt skemaer, hvori kursets enkelte dele søges vurderet. Da der i langt den største del er overensstemmelse mellem de tre holds besvarelser, refereres her kun det samlede resultat, idet dog de punkter, hvor der er klare forskelligheder – f. eks. mellem sproglige og matematikere – trækkes frem og kommenteres. Der er anført det absolutte antal besvarelser i hver rubrik. De anførte kommentarer er lærernes kommentarer og vurderinger.

Skema 1:

Obligatoriske del.

Emnernes omfang

klasse:

Marker med et kryds, hvorledes du vurderer *omfanget af de anførte emner*, som de blev behandlet i kurset:

	for dybtgående	passende	for lidt dybtgående	ved ikke
Databehandlingens grundlæggende principper	4	47	7	
Introduktion af ratamaskinen	3	36	16	3
Dataregistrering og datamedier	8	43	4	2
Indlæsning til datamaskinen	7	37	14	
Centralenheden	6	35	15	2
Udskrivning fra datamaskinen	11	37	10	
Lagertyper	7	44	6	1
Datatransmission	3	36	15	3
Systemarbejde	2	28	19	4
Systembeskrivelse	1	40	13	2
De enkelte diagrammer (vurderet under ét)	1	37	17	1
Tilstandsdiagrammer	1	38	11	3
Mediediagrammer	1	34	14	4
Aktivitetsdiagrammer	1	34	16	3
Funktionsdiagrammer	1	34	13	5
Systemdiagrammer	2	34	13	3
Procesdiagram (rutediagram)	1	35	9	3
BASIC-programmering	2	26	30	
Løsning af simple Algoprogrammer ^{*)}	2	22	17	1

^{*)} ikke besvaret af sproglige.

Kommentarer til skema 1: (De sproglige elever havde på besvareles-tidspunktet endnu ikke beskæftiget sig med Algol, og vil kun få en meget let orientering heri. Dette må ses som en konsekvens af deres noget usikre holdning til BASIC's blot lidt mere videregående dele).

Det generelle træk er stort set tilfredshed med emnernes omfang og behandlingsdybden, men der er dog – især ved matematikerne – et klart ønske hos en del om mere dybtgående behandling af emnerne. Det er vor erfaring, at det specielt er de mere avancerede elever, der ikke rigtig kan affinde sig med niveauet i et introduktionskursus, men der er nok også nogle elever uden særligt forudgående kendskab, der føler sig lidt utrygge ved det noget »orienterende« niveau. Det har virket noget overraskende, at eleverne åbenbart ikke er tilfredse med den behandling, BASIC-programmering har fået:

Vi har her stølet for meget på det forudgående kendskab, som vi forventede vore elever havde (alle har i 1 g et 6 timers programmeringskursus); det faktum, at langt de fleste elever i f. eks. fysikøvelser benytter datamaten ved udregningen, er åbenbart ingen garanti for for-trolighed med programmering. Denne fejlurdering medførte f. eks., at vi ved matematikerne ikke gennemgik de mest elementære dele af BASIC, men koncentrerede os om lidt mere videregående ting. Det må konkluderes, at undervisningen i disse afsnit for at tilfredsstille både de avancerede og de mere usikre elever, må lægges mere an på niveaudeling i grupperne, således at de »skrappe elever« ikke laver det hele.

SKEMA 2

(Da arbejdet i de tre klasser har været lagt forskelligt an, er der her medtaget skemaer for hvert hold:)

Projekt-orienteret del.

Omfang af emnet.

Formålet med projektet var: 1) så realistisk som muligt at belyse arbejdet med edb indenfor et større område og de problemstillinger, der opstår i et sådant arbejde, og 2) gennem arbejdet hermed at illustrere de samfundsmæssige, økonomisk-politiske sider af et arbejde med et edb-projekt. (F. eks.: Hvilke økonomiske konsekvenser får prognosen? – kan vi stole på den? – Kan dens forudsætninger kontrolleres? – Er de rimelige? – Kan vi manipulere med den? etc).

Du bedes vurdere, om disse mål er nået på følgende enkeltdele af projektet:

Svar fra 3. uge

	Skudt over målet	Nået i rimelig grad	Ikke nået	Ved ikke
1. Arbejder med problemformulering, begrebsdefinitioner, modelformulering m. m.	1	18	6	1
2. Arbejdet med indsamling af data til en større opgave	1	18	6	1
3. Programmering af model	2	13	11	0
4. Test og kørsel af program	1	13	11	1
5. Arbejdet med at drage relevante konklusioner ud fra ind- og output	1	15	9	1
6. Arbejdet med at lave en rapport over et projekt	1	16	8	1
Var projektet: (sæt kryds)	for svært 10	passende 13	for let 0	v. ikke 3
Var emnet interessant: (sæt kryds)	ja 9	rimel. 11	nej 6	v. ikke 0
Var emnet som helhed velvalgt i henhold til ovennævnte målsætning: (sæt kryds)	ja 12	måske 10	nej 1	v. ikke 3

Svar fra 3 xz

	Skudt over målet	Nået i rimelig grad	Ikke nået	Ved ikke
1. Arbejder med problemformulering, begrebsdefinitioner, modelformulering m. m.		12	3	1
2. Arbejdet med indsamling af data til en større opgave	2	9	6	
3. Programmering af model		7	8	1
4. Test og kørsel af program	1	5	9	1
5. Arbejdet med at drage relevante konklusioner ud fra ind- og out-put		3	12	
6. Arbejdet med at lave en rapport over et projekt			9	
Var projektet: (sæt kryds)	for svært 13	passende 4	for let	v. ikke
Var emnet interessant: (sæt kryds)	ja 6	rimel. 8	nej 2	v. ikke 1
Var emnet <i>som helhed</i> velvalgt i henhold til ovennævnte målsætning: (sæt kryds)	ja 6	måske 7	nej 4	v. ikke

Svar fra 2 ab (ikke spørgsmål 1-6)

Var projektet: (sæt kryds)	for svært 10	passende 4	for let	v. ikke
Var emnet interessant: (sæt kryds)	ja 5	rimel. 6	nej 4	v. ikke
Var emnet <i>som helhed</i> velvalgt i henhold til ovennævnte målsætning: (sæt kryds)	ja 3	måske 11	nej 1	v. ikke 1

Kommentar til skema 2:

- 3 uy: Arbejdet i denne klasse med programmering af den matematiske model gik efter nogle timer i hårdknude. Programmet blev derpå færdigudarbejdet af læreren og drøftet i de følgende to timer. Der blev efter testkørsler (– der drillede) nedsat 5 grupper med hver sin prognoseopgave (undersøgelse af enkelte indgående faktorerets betydning for prognoserne). Der blev udarbejdet grupperapporter. Arbejdet tog det dobbelte af den stipulerede tid.
- 3 xz: Arbejdet i denne klasse med programmering af den matematiske model blev i realiteten gennemført af en lille gruppe avancerede elever. Gruppens program blev kørt på den ved biblioteket opstillede terminal og resultaterne vurderet af klassen. Eleverne har i mindre grupper udarbejdet rapporter over projektet, dog efter besvarelsen af spørgeskemaer, således at svarene på skema 2, punkt 5 og 6 må ses i lyset heraf.
- 2 ab: Klassen har ikke besvaret spørgsmålene 1-6, da arbejdet med selve programmeringen ikke blev gennemført. I denne klasse valgtes den fremgangsmåde, at det program, der blev udarbejdet i 3 uy, blev udleveret til 2 ab, og problemstillingen blev drøftet med dette program som udgangspunkt. Dette voldte dog også noget besvær på grund af programmets størrelse.

Sammenlignes de tre skemaer, må det klart konkluderes, at projektet har været for ambitiøst lagt op, men der er næppe tvivl om emnets egnethed. De rapporter, der er fremkommet, viser en stor grad af forståelse og indsigt i emnet, og er i flere tilfælde af betydelig kvalitet, men der er utvivlsomt indenfor den enkelte gruppe store variationer i deltagernes arbejdsindsats og forståelse, og projektet har for mange virket overvældende og uoverskuelig. Det er imidlertid forhold, det vil være muligt at rette på i næste omgang.

Skema 3 (specialer)

AFD. 1: GRUPPEVIS VALG AF SPECIALER:

3 u):

Hvis I havde <i>gruppe-speciale</i> , besvares følgende:	ja	nej	v. ikke
Er det en god idé at kunne vælge emne mere frit?	21	1	4
Synes du undervisningen af de flere grupper i forskellige emner blev tilstrækkelig effektiv?	11	13	2
I arbejdet med specialerne var det meningen at læreren nærmest skulle være rådgiver og igangsætter og afstikke <i>hovedlinien</i> i specialet. Grupperne skulle så selv arbejde sig ind i stoffet, medens læreren kan konsulteres. Foretrækker du denne lærerrolle i specialet? eller Bør læreren dele timen op og i hver periode arbejde intensivt i én gruppe?	19	7	
Søgte jeres gruppe at få kontakt med en af de faglærere jeres emne »sorterede« under?	14	10	2
Fik jeres gruppe udbytte heraf i arbejdet med emnet?	2	14	10
Kunne dette samarbejde med faglæreren udbygges med fordel?	14	1	11
Var den indsigt i emnet, jeres data-lærer havde, tilstrækkelig til at støtte jer i arbejdet?	15	4	7

I denne klasse forsøgte specialevalg, der lå klart udenfor lærerens egentlige fagområde (fysik-mat.), nemlig biologi, samfundsfag og Algol-programmer. Grupper med Algol-programmering skulle følge arbejdsplanen i 3 xz, og lærerrollen overfor denne gruppe bestod nærmest i at besvare de spørgsmål, der opstod i gruppen. For gruppen med samfundsopgaver (FN-pagten) var det af stor nødvendighed at etablere et samarbejde med faglærerne, da det datalogiske her blot skulle være et redskab til at fremdrage de kontroversielle punkter i FN-pagten. Det er formodentlig herfra de 4 nej-stemmer i sidste spørgsmål er kommet. Det biologiske emne (proteinsyntese) var et af datalogilærers specielle interesser, så der var ingen problemer.

2 ab:

Hvis I havde <i>gruppe-speciale</i> , besvares følgende:	ja	nej	v. ikke
Er det en god idé at kunne vælge emne mere frit?	13	2	1
Synes du undervisningen af de flere grupper i forskellige emner blev tilstrækkelig effektiv?	7	6	3
I arbejdet med specialerne var det meningen, at læreren nærmest skulle være rådgiver og igangsætter og afstikke <i>hovedlinien</i> i specialet. Grupperne skulle så selv arbejde sig ind i stoffet, medens læreren kan konsulteres. Foretrækker du denne lærerrolle i specialet? eller Bør læreren dele timen op og i hver periode arbejde intensivt i én gruppe?	11	5	1
Søgte jeres gruppe at få kontakt med en af de faglærere jeres emne »sorterede« under?	4	13	
Fik jeres gruppe udbytte heraf i arbejdet med emnet?	4		1
Kunne dette samarbejde med faglæreren udbygges med fordel?	5		1
Var den indsigt i emnet, jeres data-lærer havde, tilstrækkelig til at støtte jer i arbejdet?	17		

I denne klasse valgtes emner, der lå indenfor lærerens egentlige fag-område (hist.-mat.) (se afsnit III).

Vurderinger og konklusioner i afd. 1:

Det ses af skemaerne, at selv om alle, stort set, synes det er udmærket at vælge emnet frit, så mærkes det, at læreren må sprede sig over mere, således at undervisningen for den enkelte er mindre effektiv. På den anden side foretrækker det store flertal den praktiserende undervisningsform fremfor en mere stram opdeling af lærerens arbejde i timen.

Det ses af 3 yu-skemaet, at der må arbejdes på at drage andre faglærere ind i specialearbejdet. Det fremhæves i flere kommentarer til skemaet, at det føles ret frustrerende, ikke rigtigt at få udnyttet sin nye viden eller arbejdsmetode.

AFD. 2: FÆLLESSPECIALE

3 xz:

Hvis I havde <i>fælles-speciale</i> , besvares følgende:	ja	nej	v. ikke
Var undervisningsformen med selv at læse frem i stoffet og dernæst få det belyst gennem spørgsmål og opgaverregning tilfredsstillende?	7	7	1
Hvis nej, ville du da foretrække en mere lærercentreret undervisning med gennemgang af ny lektie?	7		1
Hvis nej, ville du da foretrække en mindre lærercentreret undervisning, hvor læreren kun fungerer som rådgiver på linie med lærerens rolle ved specialegrupperne på de andre hold?			1
Var det en urimelig stor belastning at skulle læse efter en engelsk lærebog?	9	4	

Kommentar og vurdering: Den anvendte arbejdsform er valgt af eleverne selv – men mange har åbenbart ønske om en mere lærercentreret undervisning.

Det forekommer på dette tidspunkt af undervisningen noget ejendommeligt, at det er et problem med engelske noter i programmering – det burde være forstået, at engelsk er uomgængeligt i dette fag, hvor terminologi og programmeringssprog er så engelskpræget.

Skema 4: Generell (nogle kommentarer vedføjet)

Var dit valg af datalære oprindeligt først og fremmest:

1. et ønske om edb 24
2. et fravalg af andet fag 10
3. begge dele 26

(*sproglige: fravalg væsentligt – kun 2 vælger udelukkende af ønske om edb. Mat: lige delt her*).

Ville du med din nuværende viden have valgt datalære igen?

- ja 42
nej 5
v. ikke 13

Opgaver:

1. Ville det være en fordel med opgaver der blev afleveret til retning?

- ja 46 nej 6 v. ikke 7

(*helt sælles holdning for både sproglige og matematikere*).

2. Hvis det var muligt at indføre skriftlige opgaver i faget til aflevering, hvor ofte skulle det så være?

hver uge	hver 14. dag	hver 3. uge	hver md.	hypp.	sjældn.
2	25	13	13	1	4

3. Ville det være ønskeligt med rapporter i den projekt-orienterende opgave?

- ja 29 nej 12 v. ikke 17

(*den mat. klasse, der på besvarestidspunktet havde prøvet rapporter: 19 ja og 2 nej*).

4. Skulle eventuelle rapporter i projektet være

- gruppe-rapporter 36 individuelle rapporter 17

Hver elev skal fremlægge sin *speciale*-rapport til eksamen, og denne kan inddrages i eksaminationen.

Forventer du, at dette indslag til eksamen er

- godt 28
dårligt 12
v. ikke 16

Hvilken eksamensform vil du foretrække?

- mundtlig 40
skriftlig 17
v. ikke 6

Kommentarer og vurderinger: Det fremgår klart, at det vil være ønskeligt med en rettebrøk i faet, således at eleverne har mulighed for at få regnet opgaver og få dem rettet. Det ligger da også i faget, at skriftligt arbejde er en naturlig bestanddel. Det er utilfredsstillende for den enkelte elev ikke at få gennemrettet sin løsning, men at måtte nøjes med en gennemgang af opgaven på tavlen. For ikke at forvride forsøgsresultatet er princippet med ikke at rette opgaver eller rapporter blevet fulgt nøje, for at få konstateret betydningen heraf. (Det har været et så stort savn, at en klasse har tilbudt at betale læreren for at rette nogle opgaver!)

SKEMA 5: GENERELT

Vurdering af kurset:

Kursets formål er at *introducere* en lang række begreber, problemstillinger og arbejdsmetoder fra en række fagområder indenfor edb.

	ja	nej	v. ikke
Synes du, at kurset har givet dig en rimelig forståelse af de grundlæggende begreber?	53	1	6
Synes du, at du gennem faget »datalære I« har fået rimelig indsigt i arbejdsmetoderne indenfor edb?	48	6	6
Har du i <i>andre fag</i> haft gavn af det, du har lært i datalære?	13 ¹⁾	36	10
Har du <i>andre steder</i> haft gavn af det, du har lært i datalære?	14	39	6
Føler du, at kurset har givet dig en bedre indsigt i de samfundsmæssige sider af anvendelse af edb?	42	8	9
Har kurset ændret din opfattelse af, hvad en datamat var og kunne, eller din opfattelse af hvad edb var for noget?	29 ²⁾	22 ²⁾	8

Vurdering og kommentarer:

- 1) 9 fra én matematikerklasse svarer »ja«: formentlig biologispeciallet, der direkte giver bonus.
- 2) I den sproglige klasse overvejende »ja« (12 mod 4). Mange matematikere svarer »nej – vi vidste det i forvejen«.

5. Bilag (opgaver, eksempler)

I dette afsnit vises typiske eksempler på de opgaver og øvelser, der har været anvendt. De viste besvarelser er det materiale, der blev udleveret til eleverne ved gennemgangen, og er at opfatte som et eksempel på en løsning.

1. ØVELSE I PROCES-DIAGRAMMERING: »FIBERPRØVE«

A. Opgavetekst:

»Fiberprøve«

Følgende karakteristiske træk ved forskellige tekstilfibre ønskes anvendt til opstilling af et procesdiagram for bestemmelse af arten af en given fiberprøve:

Uldfibre er karakteriseret ved, at de ved brænding giver en mørk og sprød aske, der lugter af brændt hår.

Silkefibre er karakteriseret ved, at de ved brænding giver en mørk og

sprød aske, der ikke lugter af brændt hår.

Hørfibre er karakteriseret ved, at de ved brænding giver en grålig, sparsom aske, samt at den enkelte tråd ved opspænding viser glansfulde sammenhængende fibre.

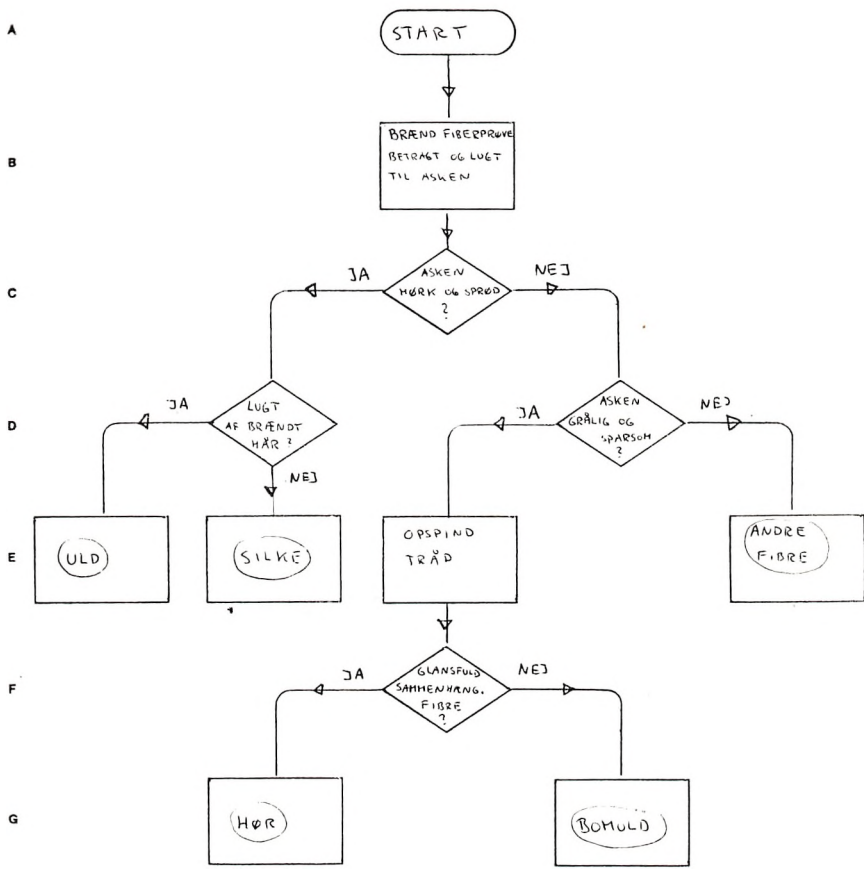
Bomuldsfibre er karakteriseret ved, at de ved brænding giver en grålig, sparsom aske samt at den enkelte tråd ved opspinding ikke viser glansfulde sammenhængende fibre.

Andre fibre er karakteriseret ved, at de ikke besidder ovennævnte karakteristiske træk.

B. Et løsningsforslag:

DIAGRAMMERING

Udfyldt af SK	Udfyldt den 8/10 72	Opgavenr 29	Bilagnr 1	Sidenr 1
Processens navn / Nr. Fiberprøve		Udvælgelse i proces-diagram.		
1	2	3	4	5

2. ØVELSE I BASIC: »B-SORT«

A. Opgavetekst:

Følgende program er givet: (BSORT, side 1)

```
5 DIM S(100)
10 READ N
20 FOR I=1 TO N
30   READ S(I)
40 NEXT I
100 FOR I=1 TO N
200   FORJ=1 TO N-1
210     IF S(J)=S(J+1) THEN 300
220     LET X=S(J)
230     LET S(J)=S(J+1)
240     LET S(J+1)=X
300   NEXT J
310 NEXT I
400 FOR I=1 TO N
410   PRINT S(I),
420 NEXT I
900 DATA 4
910 DATA 5.1,-2,7.5,3.3
999 END
```

- 1) Lav skrivebordstest med de viste data – dvs. konstruer maskinens udskrift. Lav en kasse for hvert S(J) og vis hvad der står i dem efter hvert af gennemløbene 100-310.
- 2) Hvad gør programmet ved data
- 3) Forklar betydningen af linie 5 og 10 – f. eks.: kan N være 300?
- 4) Prøv at modificere programmet, så det sorterer i faldende orden – dvs. det største først.

B. Løsningsforslag – og nye opgaver:

Her er programmet kørt efter en kort forklaring:

Man kan ordne et talsæt på N elementer, det vil sige anbringe elementerne i ikk-aftagende rækkefølge, ved at løbe det N gange igennem og i hvert gennemløb ombytte naboelementer, så det mindste kommer forrest. Efter første gennemløb må det største nemlig stå sidst, efter andet gennemløb (som så kun behøver at tage hensyn til de forreste N-1 elementer), må det næststørste stå næstsids, og så videre. Denne metode kaldes på engelsk »bubble sort«, fordi elementerne et for et bobler op på plads.


```

LIST
05 DIM S(100)
10 READ N
20 FOR J=1 TO N
30   READ S(I)
40 NEXT I
100 FOR I=1 TO N
200   FOR J=1 TO N-1
210     IF S(J)<=S(J+1) THEN 300
220     LET X=S(J)
230     LET S(J)=S(J+1)
240     LET S(J+1)=X
300   NEXT J
310 NEXT I
400 FOR I=1 TO N
410   PRINT S(I),
420 NEXT I
900 DATA 20
910 DATA 5.1, -2, 7.5, 3.3, -8.2, 1.9, 9, -11, -3.1, 15.1
920 DATA -20.6,4.6, .5, 10.3, 2.2, -16.4, 2.2, 8, 9.9, -1.7
999 END

```

RUN

-20.6	-16.4	-11	-8.2	-3.1
-2	-1.7	.5	1.9	2.2
2.2	3.3	4.6	5.1	7.5
8	9	9.9	10.3	15.1

Tænk følgende linier indskudt:

```

50 LET P=0
215 LET P=1
305 IF P=0 THEN 400
306 LET P=0

```

1) gennemfør det nye program med testdata: 4, -2,3,3,5,1,7,5 i en skrivedordsregning.

2) forklar hvilken rolle P spiller.

Det samme - men med linierne:

```

105 LET P=0
215 LET P=1
305 IF P=0 THEN 400

```

3. SIMPLE OPGAVER I ALGOL

A. Opgavetekst:

1) Nedenstående program i basic ønskes skrevet i algol:

```
5 REM program der udskriver primtal mindre end 100
10 LET p=2
20 PRINT p
30 LET p=p+1
40 IF p>100 THEN 100
50 LET a=2
60 IF p/a=INT(p/a) THEN 30
70 IF p/(a+1)=1 THEN 20
80 LET a=a+1
90 GOTO 60
100 END
```

2) Forklar forskellen på operatorerne / og \div i algol.

3) Skriv et program i algol, som beregner y som funktion af x gennem formelen

$$y = 16.7x + 9.2x^2,$$

for x -værdien fra 1.0 til 9.9 inklusive, i skridt på 0,1.

B. Løsningsforslag:

1) begin comment ... ;

integer p, a;

p:=2;

C: skriv (p);

B: p:=p+1;

if p>100 then go to A;

a:=2;

D: if p/a=p \div a then go to B;

if p/(a+1)=1 then go to C;

a:=a+1;

go to D;

A: end;

3) begin comment ... ;

real x, y;

for x=1 step 0.1 until 9.9 do begin y:=16.7 * x+9.2 * x²;

skriv (x, y)

end;

end;

4. STØRRE, SAMLENDE OPGAVE: SLUTOPGØRELSE:

A. Opgavetekst:

Slutopgørelse.

Efter følgende tænkte kildeskattesystem skal der ved hvert års afslutning foretages en slutopgørelse. På grundlag af den selvangivne bruttoindkomst, som er godkendt af myndighederne, beregnes slutopgørelsen i henhold til nedenstående regler.

Den udregnede totalskat (se beregningsreglerne) sammenlignes med den indbetalte kildeskat. Hvis der er betalt for meget, beregnes overskydende skat, der med tillæg af 8⁰/₁₀₀ renter udskrives. Hvis der er betalt for lidt, beregnes »restskat«, der med et tillæg af 8⁰/₁₀₀ renter udskrives men en trediedel i månederne september, oktober og november.

Skatteberegningsregler:

Fra bruttoindkomst trækkes fradragsberettigede udgifter samt personfradrag på kr. 5.000,- for enlige eller kr. 10.000,- for forsørgere. Det herefter fundne beløb nedrundes til nærmeste 100,- kr. (i basic ved udnyttelse af INT-funktion).

Der beregnes herefter statskat efter reglerne:

Af de første 17.000,- beregnes 20⁰/₁₀₀

Af de næste 13.000,- beregnes 30⁰/₁₀₀

Af de næste 40.000,- beregnes 40⁰/₁₀₀

Af resten beregnes 50⁰/₁₀₀

samt kommuneskat med den for den pågældende skatteydere hjemkommune gældende kommuneskatteprocent (20,9⁰/₁₀₀).

Såfremt den pågældende skatteyder er medlem af folkekirken, beregnes endvidere kirkeskat efter den af hjemkommunen udskrevne procent (2⁰/₁₀₀).

Opgave:

Udarbejd en oversigt over ovennævnte slutopgørelse i et procesdiagram.

Foretag et »skrivebordstest« af diagrammet med følgende testdata:

bruttoindkomst	fradragsberett. udg.	indbet. skat	enlig	medlem
1) 28.000,-	3.000,-	6.000,-	+	-
2) 50.000,-	12.000,-	14.000,-	-	+

er valget af testdata »dækkende«?

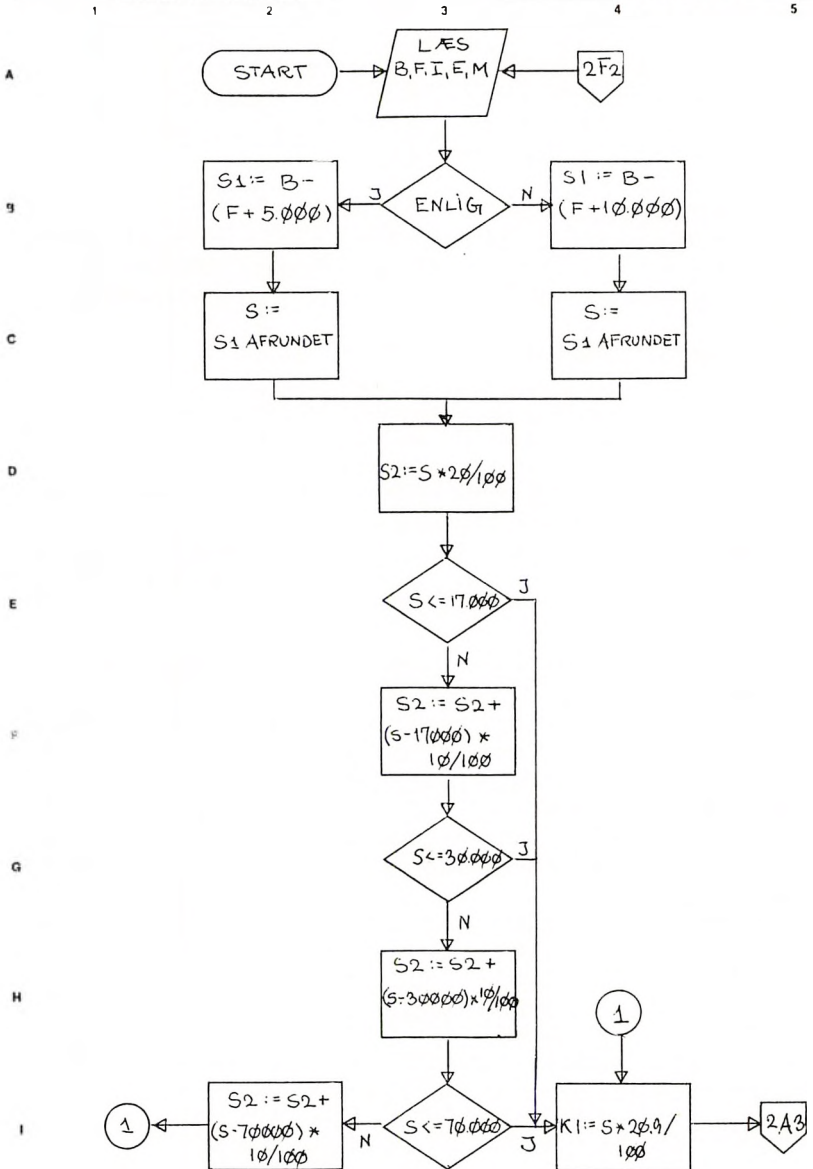
Udarbejd på grundlag af procesdiagrammet et diagram i basic over slutopgørelsen. Skriv programmet på kort, og kør programmet med følgende testdata:

bruttoindkomst	fradragsberett. udg.	indbet. skat	enlig	medlem
1) 28.098,87	3.005,-	6.000,-	+	-
2) 50.512,-	12.447,-	14.000,-	-	+
3) 87.319,12	8.519,-	21.264,-	+	+
4) 142.448,50	31.896,-	43.917,-	-	+

udskrift skal vise de aktuelle inddata, om der er tale om »overskydende« skat eller »restskat«, samt størrelsen af disse.

DIAGRAMMERING

Udflyd nr JF	Udflyd den 20. 10. 72	Opgavenr	Bilag nr	Sidenr 1/2
Processens navn / Nr: SLUTOPGØRELSE				

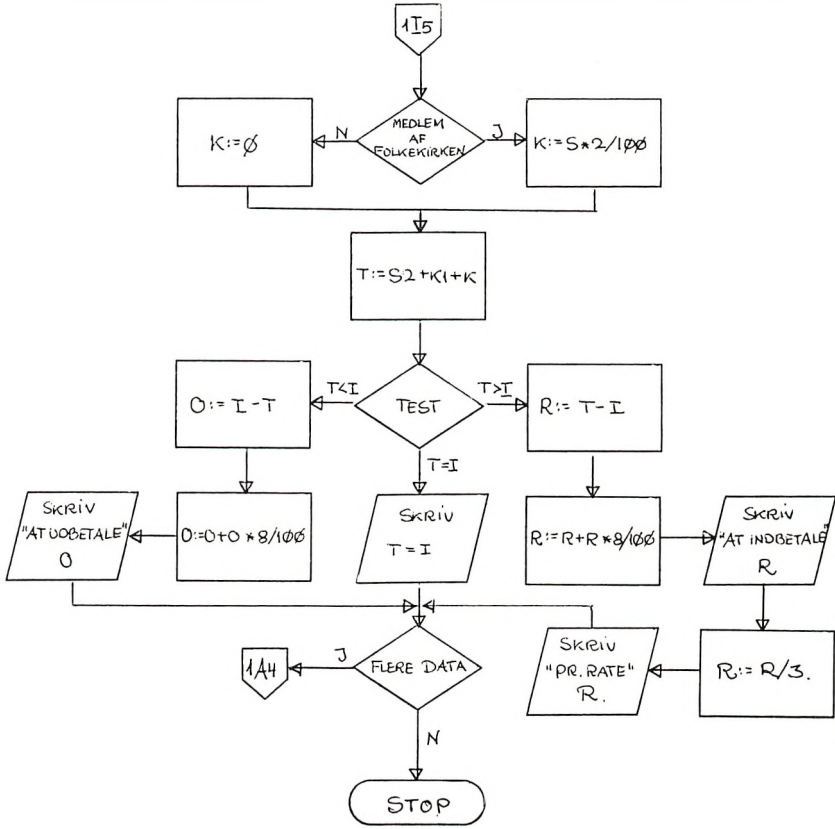

DIAGRAMMERING

Udført af: J.F.	Udfyldt den: 20. 10. 72.	Cugave nr:	Blag nr:	Sidenr: 2/2
Processens navn / Nr.: SLUTOPGØRELSE				

1 2 3 4 5

A
B
C
D
E
F
G
H
I

»Skrivebordstest«
»almindelig« udregning

	1)	2)
bruttoindkomst	28.000	50.000
fradrag	3.000	12.000
	<u>25.000</u>	<u>38.000</u>
personfradrag	5.000	10.000
	<u>20.000</u>	<u>28.000</u>
statsskat (20% af 17.000)	3.400	3.400
30% af resten)	900	3.300
	<u>4.300</u>	<u>6.700</u>
kommuneskat (20,9%)	4.180	5.852
kirkeskat	0	560
ialt at betale	<u>8.480</u>	<u>13.112</u>
betalt skat	6.000	14.000
restskat	<u>2.480</u>	<u>-888</u>

udregning efter procesdiagrammet.

1)

$$S1 = 28.000 - (3.000 + 5.000) = 20.000$$

$$S = 20.000$$

$$S2 = 20.000 * 20/100 = 4.000$$

$$S2 = 4.000 + (20.000 - 17.000) * 10/100 = 4.000 + 300 = 4.300$$

$$K1 = 2.000 * 20,9/100 = 4.180$$

$$K = 0$$

$$T = S2 + K1 + K = 4.300 + 4.180 = 8.480$$

$$R = T - I = 8.480 - 6.000 = 2.480$$

2)

$$S1 = 50.000 - (12.000 + 10.000) = 28.000$$

$$S = 28.000$$

$$S2 = 28.000 * 20/100 = 5.600$$

$$S2 = 5.600 + (28.000 - 17.000) * 10/100 = 5.600 + 1.100 = 6.700$$

$$K1 = 28.000 * 20,9/100 = 5.852$$

$$K = 28.000 * 2/100 = 560$$

$$T = S2 + K1 + K = 6.700 + 5.852 + 560 = 13.112$$

$$O = 14.000 - 13.112 = 888$$

Det ses, at udregningerne foretaget direkte efter opgavens ordlyd stemmer overens med udregningerne foretaget ved at følge procesdiagrammet.

Testdata er iøvrigt valgt således, at de også giver test på selve programmet (godtgør dette).

Test på programmet er naturligvis det væsentligste, og et sådant test skal foretages på alle konstruerede programmer inden den egentlige kørsel.

Skrivebordstestet er ikke dækkende, idet ikke alle løkker i procesdiagrammet er gennemløbet under testet.

READY

LIST

```
1 PRINT
2 PRINT
5 PRINT »BRUTTOINDK.«, »FRADRAGSB. UDG.«, »INDB. SKAT«,
    »ENLIG«, »MEDLEM«

10 READ B, F, I, E, M
15 PRINT B, F, I, E, M
20 IF E=1 THEN 60
30 LET S1=B - (F+10000)
40 LET S=100 * INT (S1/100)
50 GOTO 80
60 LET S1=B - (F+5000)
70 LET S=100 * INT (S1/100)
80 LET S2=S * 20/100
90 IF S<=17000 THEN 150
100 LET S2=S2+(S - 17000) * 10/100
110 IF S<=30000 THEN 150
120 LET S2=S2+(S - 30000) * 10/100
130 IF S<=70000 THEN 150
140 LET S2=S2+(S - 70000) * 10/100
150 LET K1=S * 20.9/100
160 IF M=1 THEN 190
170 LET K=0
180 GOTO 200
190 LET K=S * 2/100
200 LET T=S2+K1+K
210 IF T<I THEN 250
220 IF T>I THEN 290
230 PRINT »TOTALSKAT=INDBETALT SKAT«
240 GOTO 1
250 PRINT »OVERSKYDENDE SKAT. KR.«; I-T
260 PRINT »PROCENTGODTGØRELSE, KR.«; (I-T) * 8/100
270 PRINT »IALT AT UDBETALE, KR.«; I - T+(I - T) * 8/100
280 GOTO 1
290 PRINT »RESTSKAT KR.«; T - I
300 PRINT »PROCENTTILLÆG, KR.«; (T - I) * 8/100
310 PRINT »IALT AT INDBETALE, KR.«; T - I+(T - I) * 8/100
320 PRINT »RATEBELØB«, »FORFALDSDATO«
330 LET R=INT ((T - I+(T - I) * 8/100)/3)
340 FOR J=9 TO 11
350 PRINT R, »1/«; J;« -72«
360 NEXT J
370 GOTO 1
380 DATA 28098, 3005, 6000, 1, - 1
390 DATA 50512., 12447, 14000, - 1, 1
400 DATA 87319., 8519, 21264, 1, 1
```

410 DATA 142448., 31896, 43917.. - 1, 1
 420 END
 READY
 RUN

Bruttoindk.	Fradragsb. udg.	Indb. skat	Enlig	Medlem
28.098	3.005	6.000	1	-1
Restskat, kr. 2.480				
Procenttillæg, kr. 198.4				
Ialt at indbetale, kr. 2.678.4				
Ratebeløb	Forfaldsdag			
892	1/9	-72		
892	1/10	-72		
892	1/11	-72		

Bruttoindk.	Fradragsb. udg.	Indb. skat	Enlig	Medlem
50512.	12447	14000	-1	1
Overskydende skat, kr. 888				
Procentgodtgørelse, kr. 71.04				
Ialt at udbetale, kr. 959.04				

Bruttoindk.	Fradragsb. udg.	Indb. skat	Enlig	Medlem
87319.	8519	21264	1	1
Restskat, kr. 20836.2				
Procenttillæg, kr. 1666.9				
Ialt at indbetale, kr. 22503.1				
Ratebeløb	Forfaldsdato			
7501	1/9	-72		
7501	1/10	-72		
7501	1/11	-72		

Bruttoindk.	Fradragsb. udg.	Indb. skat	Enlig	Medlem
142448.	31896	43917.	-1	1
Restskat, kr. 17647.5				
Procenttillæg, kr. 1411.8				
Ialt at indbetale, kr. 19059.3				
Ratebeløb	Forfaldsdag			
6353	1/9	-72		
6353	1/10	-72		
6353	1/11	-72		

Studieugen

Den kinesiske kulturrevolution

afholdt 5.-10. februar 1973

FORHISTORIE

I februar 1970 afholdtes på skolen en studieuge over emnet »Det amerikanske frihedsbegreb« (beskrevet i skolens årsskrift 1970 og i »Gymnasieskolen«s nr. 24, 26. december 1970).

Studieugen i 1970 var et eksperiment; man havde hverken egne eller andres erfaringer at bygge på. Forløbet var så vellykket, at der var et udbredt ønske om, at der også skulle afholdes studieuge det følgende år.

En af de erfaringer man havde gjort i forbindelse med studieugen i 1970 var imidlertid, at et sådant arrangement fordrer et meget omfattende og krævende forarbejde. Den kroniske lærermangel, som skolen lige siden starten i 1968 havde måttet kæmpe med, havde netop i 1970-71 tilspidset sig yderligere, og man fandt det ikke forsvarligt at binde an med så stort et projekt på et tidspunkt, hvor kræfterne kun lige akkurat rakte til dagen og vejen. Hertil kom måske også en vis frygt hos nogle af dem, der havde deltaget i studieugen i 1970, for at en studieuge nr. 2 ville blive en slags »andendags-gilde: at det ikke påny ville være muligt at skabe den gode vilje, loyalitet og interesse, som havde været grundlaget for den første studieuge meget vellykkede forløb.

BESLUTNINGEN OG PLANLÆGNINGEN

Tanken om igen at forsøge at afholde studieuge var imidlertid ikke død. Den blev ved starten af indeværende skoleår atter fremført fra clevsiden og meget kraftigt bakket op af eleverne, ikke mindst af 3. g'ere, der jo ikke havde deltaget i den studieuge, som var blevet holdt for 3 år siden, og for hvem det nu var sidste chance.

En vejledende afstemning på skoleforsamlingen viste, at 400 var for afholdelse af studieuge, 31 imod, medens 70 hverken var for eller imod, altså et klart flertal for studieugen, men dog et så relativt stort antal imod, at det måtte give anledning til betænkelighed, når man vidste, at ministeriets eventuelle tilladelse til ugens afholdelse ville

være betinget af, at der ikke ville blive givet reduktioner med hensyn til læsepensa.

En afstemning i lærerrådet gav resultatet: 17 for, 4 imod, 4 hverken for eller imod, hvilket heller ikke forekom at være et helt betryggende »ja« til studieugen.

Den diskussion, der fulgte om »flertalstyranni« contra »mindretalstyranni«, endte dog med, at man gik videre med sagen og indkaldte forslag til emner for studieugen.

Af fire forslag:

1. Hvad har Skive?
2. Sporten og samfundet.
3. Den europæiske sækularisering.
4. Den kinesiske kulturrevolution.

hvoraf de to sidstnævnte var blevet bragt i forslag til studieugen i 1970 sammen med »Det amerikanske frihedsbegreb«, blev »Den kinesiske kulturrevolution« gennem en række afstemninger det foretrukne emne.

Ministeriets tilladelse til studieugens afholdelse forelå allerede fire dage efter ansøgningens indsendelse, således at man efter efterårsferien kunne begynde på den egentlige planlægning af ugen.

Hele arbejdet med planlægningen foregik på frivillig basis i en række grupper, bestående af elever og lærere. Blandt disse grupper kom organisationsgruppen (ORGU) efterhånden til at indtage den centrale plads i selve administrationen af planlægningsarbejdet. Her søgte man at have et vist overblik over planlægningen og tilstræbte i samarbejde med de øvrige grupper at få arbejdet koordineret.

I bestræbelserne herpå kom ORGU i visse tilfælde til i nogen grad at overlappe visse arbejdsgruppers områder og udsatte sig derved for kritik fra dem, der mente, at planlægningsarbejdet burde centraliseres mindst muligt. Man fik imidlertid diskuteret sig frem til en »demokratisk centralisme«, en rimelig balance mellem udfoldelsesmuligheder for frit initiativ og en vis central styring, idet man måtte erkende, at effektivitet og koordination var nødvendig i planlægningsprocessen.

I alt dannedes efterhånden 25 arbejdsgrupper indenfor 5 hovedområder:

1. *Organisatoriske grupper:*

- a. Organisationsgruppen (ORGU): Havde til opgave at varetage den organisatoriske side af planlægningen og fik i kraft heraf en forholdsvis central placering i planlægningsapparatet.
- b. Teknikergruppen (TEK): Tog vare på opbygningen af alle de tekniske faciliteter, der behøvedes i forbindelse med ugen (højtaler-

anlæg, dagslysprojector m. m.) og sørgede i øvrigt for båndoptagelser af alt, hvad der skete i festsalen under selve ugen. Sørgede desuden for, at mikrofoner o. lign. altid var rigget an og fungerede i det hele taget som en »altnuliggruppe«.

- c. Redaktionen (RED): Tog først for alvor fat under ugen, men skulle dog i tiden op til 5. februar planlægge et system til administration af grupperne samt disses opgaver og besvarelser. Endvidere foretog RED i dagene op mod ugen duplikeringen af det materiale, der skulle anvendes i løbet af ugen.

2. *Dagsemnegrupper:*

Disse bestod af en gruppe for hver af de fem første dage. Hver gruppe havde til opgave at planlægge en dag. Man skulle fremskaffe bøger og andet egnet materiale til gruppearbejderne samt organisere materialets fordeling på grupperne. I aftenerne og nætterne før hver dag i studieugen gik derfor de pågældende dagsgrupper og uddelte materiale til næste dags gruppearbejde.

3. *Emnegrupper:*

Disse grupper havde til opgave at planlægge de såkaldte emnegrupper som blev placeret på slutningen af 2. dagen. Der var 7-10 emnegrupper, som man kunne tilslutte sig efter lyst og interesse. Følgende emnegrupper etableredes: Kinesisk digte, Akupunktur, kinesisk religion, kinesisk madkunst, collagearbejde, kinesisk musik, kinesisk filosofi. Endvidere opstod nogle flere i løbet af ugens to første dage inspireret af arbejdet med den kinesiske kulturrevolution.

4. *Materialegrupper:*

- a. Kortfilmgruppe: Skulle fremskaffe kortfilm fra og om Kina.
- b. Foredragsholdere: Havde til opgave at kontakte og engagere egne foredragsholdere. På et tidspunkt blev dette arbejde dog overtaget af ORGU.
- c. Biblioteksgruppen: Skulle hjemskaffe bøger o. a. skriftligt materiale om Kina. Gruppen skulle desuden etablere og administrere et bibliotek på skolen under selve studieugen. I kraft af dens vigtige arbejdsområde blev gruppen en af de centrale under planlægningsarbejdet og i ugen.
- d. Oversættergruppen: Oversættelser af artikler og kildeskrifter. Der var hovedsagelig tale om engelske tekster, og der blev oversat et ret omfattende materiale, som indgik i dagsgruppernes materialefordeling på grupperne.

5. *Andre grupper:*

- a. Plakatgruppen: Produktion af plakater o. lign., som var nødvendigt før og under ugen.
- b. Fotogruppen: Skulle forberede sig på en fotografisk dækning af studieugens begivenheder.

- c. Filmgruppen: Foretage filmoptagelser af ugen med henblik på en senere udarbejdelse af en film over hele ugen.
- d. Gymnastikgruppen: Forberedelse af morgengymnastik-programmerne til de enkelte dage.
- e. Dramagruppen: Forberedelse af opførelsen af et kinesisk drama på 6. dags aften.
- f. Festgruppen: Planlægning af den afsluttende fest på 6. dags aften.
- g. Guerillagruppen: Denne gruppe stod for planlægningen af 6. dages lidt specielle forløb. Gruppen arbejdede i stor hemmelighed. Man vidste kun, at 6. dagen skullen forme sig som en rekonstruktion i terrænet af »Den lange March« og den røde armé's sejrrige ankomst til Yennan.

Dette, at ugens emne »Den kinesiske kulturrevolution« historisk set var meget »ungt«, frembød visse vanskeligheder for planlægningsarbejdet.

Således var den almene indsigt i emnet relativt begrænset, og man måtte desuden konstatere, at mængden af pålidelige og anvendelige informationskilder vedrørende Kina fortsat er begrænset. I kraft af den viden og indsigt, enkelte på skolen sad inde med, et ufortrødent opsporingsarbejde samt det udmærkede samarbejde, som etableredes mellem Skive Kommunebibliotek og biblioteksgruppen på skolen, lykkedes det imidlertid at få fremskaffet et ganske omfattende bibliotek inden ugen.

Eftersom skolens elevtal siden den første studieuge var blevet fordoblet, måtte arbejdet med organisationen af bl. a. gruppearbejdet blive betydeligt større denne gang: sammensætning af over 100 nye grupper til hver dags gruppearbejde, udarbejdelse og distribution af spørgsmål og materiale til samtlige grupper, indsamling af gruppernes rapporter samt redigering, renskrivning og mangfoldiggørelse af disse i form af en avis som rapport over hver enkelt dags arbejde.

Disse problemer var imidlertid blevet effektivt løst under det grundige forberedelsesarbejde, der må tilskrives hovedæren for, at det omfattende arrangement lod sig gennemføre, næsten uden at noget kiksede.

Efter ugens afslutning udtrykte da også 71% af de deltagende deres tilfredshed med planlægningen. Kun 1% var utilfredse.

Det var hensigten i ugens løb at søge en række temaer belyst, bl. a.:

1. Hvem var igang sætter af kulturrevolutionen?
2. Hvorfor var kulturrevolutionen nødvendig?
3. De kinesiske massers rolle under kulturrevolutionen?
4. Forskellen mellem den kinesiske og den sovjetiske vej til socialismen.

5. Skive i kulturrevolutionær belysning.

Det omfattende planlægningsarbejde resulterede i følgende skitseprogram for studieugen:

1. dag: (1965-69)

- 8.00- 9.00: Citatmosaik.
- 9.00- 9.10: Morgengymnastik.
- 9.10- 9.40: Oplæg ved Clemens Stubbe Østergaard.
- 9.40-12.30: Gruppearbejde.
- 12.30-13.30: Svømning.
- 13.30-15.00: Foredrag med lysbilleder ved Clemens Stubbe Østergaard og Frederik Jerrild.

2. dag: (1949-65)

- 8.00- 8.15: Dagens tekst ved formand Mao + meddelelser.
- 8.15- 8.50: Oplæg ved Preben Sørensen.
- 9.00-12.00: Gruppearbejde.
- 12.00-13.30: Film ved Preben Sørensen + spørgsmål.
- 13.30-15.00: Emnegrupper.

3. dag: (Kina før 1949)

- 8.00- 8.50:(Dagens tekst ved formand Mao + meddelelser. Oplæg om dagens emne ved Herbert Nielsen.
- 8.50- 9.00: Morgengymnastik.
- 9.00-11.30: Gruppearbejde.
- 11.30-13.00: Filmen: »Den gode jord«.
- 13.00-14.30: »Lang March« og derefter suppe.
- 14.30-17.15: Paneldiskussion med Herbert Nielsen, Peter Ronild, Benito Scocozza og Erik Sander.

4. dag: (Kina i dag)

- 8.00- 8.15: Dagens tekst ved formand Mao + meddelelser.
- 8.15- 8.30: Klip fra aviser.
- 8.30- 8.40: Morgengymnastik.
- 8.40- 9.30: Lysbilleder om hverdagen i Kina ved Herbert Nielsen.
- 9.30-12.30: Gruppearbejde.
- 12.30-14.00: Lysbilleder, foredrag og diskussion med Herbert Nielsen.

5. dag: (Kulturrevolutionen i Kina og Skive)

- 8.00- 8.15: Dagens tekst ved formand Mao.
- 8.15- 8.30: Oplæg.
- 8.30- 9.15: Spørgeskemaer behandles med henblik på de efterfølgende interviews.
- 9.15-12.00: Interviews ude i byen og studier på skolen (vægaviser).
- 12.00-12.30: Frokost.
- 12.30-13.00: Behandling af indsamlet materiale.
- 13.00-13.30: Sekretariatet bombarderes (ris og ros).
- 14.00-17.00: Film i Bio: 1) »Kina i Danmark« 2) Gallaforestilling »Den hvidhårde pige«.

6. dag:

ca. 9.00: Terrænleg. Borgerkrigen starter i Kiangshi- og Hunanprovinserne. Den røde hær kæmper sig frem til Yenan.

Om aftenen:

ca. 19.00: Dramagruppens opførelse af skuespillet »Lin«. Derefter kinesisk karneval.

FORLØB OG ELEVREAKTIONER^{*)}

Kun ca. 60% ytrede efter studieugen utilfredshed med emnet; ca. 90% fandt, det havde været velegnet.

Dette, at kun de allerfæreste før ugen havde et mere end blot sporadisk kendskab til emnet, havde som nævnt voldt visse vanskeligheder under planlægningsarbejdet. Men måske blev det under selve ugen for manges vedkommende netop en ekstra udfordring – snarere end et handicap – at man på forhånd havde stået på helt bar bund.

(elevcitater):

I år blev der så igen talt om en studieuge: nogle elever ønskede den, andre var helst fri. Jeg var dengang selv en af de sidstnævnte. Ved en afstemning, der blev foretaget på ægte demokratisk vis, viste det sig, at der var et flertal for. Man talte så om et emne, og vi havde seks forslag; efter megen snak frem og tilbage valgte man så at studere Kina udfra den mening, at Kina var et stort land i udvikling, et land med en meget gammel kultur, og et land som næsten ingen kendte noget til.

Vi søgte atter undervisningsministeriet om tilladelse, hvilken vi fik. Hvad fik vi så ud af denne uge? Masser. Vi lærte at arbejde sammen på tværs af klasserne og med mennesker, vi aldrig havde talt med før, og vi fik et enormt kendskab til Kina og kinesere både fra før og efter revolutionen; lærte om deres måde at leve på, deres ideologier, deres uddannelsessystemer, akupunktur og meget mere.

Nogle følte dog de manglende forudsætninger som et handicap. Måske havde det været en fordel, om man inden ugen havde udleveret en kort fremstilling af Kinas særlige karakteristika fra det 19. århundrede og fremad. Dette kunne have været gjort i forbindelse med det kildehefte, som alle modtog.

(elevcitater):

»Et større kendskab til Kina, som eventuelt kunne have været givet i historietimerne før ugen, ville have motiveret eleverne bedre til virkeligt at

^{*)} Anførte elevcitater og statistiske oplysninger er taget fra vurderingsmateriale indsamlet af redaktionsgruppen efter studieugen.

Vurderingsmaterialet i sin helhed er aftrykt i den sidste af redaktionsgruppens dagsrapporter: »6. dagens avis«, som bl. a. også indeholder en fortegnelse over det under ugen anvendte skriftlige kildemateriale.

sætte sig ind i sagerne og arbejdet i grupperne. Arbejdsindsatsen var ofte for dårlig i grupperne sikkert på grund af manglende forudsætninger. Ofte var der for lidt stof at arbejde med.

Men det forekom, at i hvert fald en del gennem foredrag, film, arbejdet med teksterne og gennem dagsrapporterne faktisk fik et nogenlunde overblik over de enkelte dages emne og i det hele et konstant fagligt udbytte af ugen i form af større viden om kinesiske forhold:

(elevcitater):

»Herforuden lå også en meget væsentlig del af udbyttet fra ugen i det rent faglige, som man havde muligheder for at tilegne sig gennem gruppearbejde, foredrag, film m. m.«

»Det største udbytte var efter min opfattelse det nuancerede billede af Kina, økonomisk, praktisk, socialt og kulturelt, som jeg afgjort syntes, jeg har fået. Arbejdet med kilderne og de mange forskellige fremstillinger har desuden givet et udmærket overblik over forbindelsen mellem de forskellige epoker i Kinas historie.«

Nogle mente at have fået en fornemmelse af, hvad det vil sige at studere.

(elevcitater):

»Jeg synes selv, jeg fik lidt mere øvelse i at arbejde selvstændigt, jeg fik øvelse i at slå op i bøger og få overblik over noget stof eller materiale, samt hurtigt at finde de centrale passager i stoffet.«

For mange synes det væsentligste at have været det at opleve skolen og hinanden på en ny og utraditionel måde: Bruddet med skolens daglige virkemåde, opsplittningen på tværs af klasserne gav nye og afvekslende muligheder for udfoldelse og skabte en følelse af samhørighed.

(elevcitater):

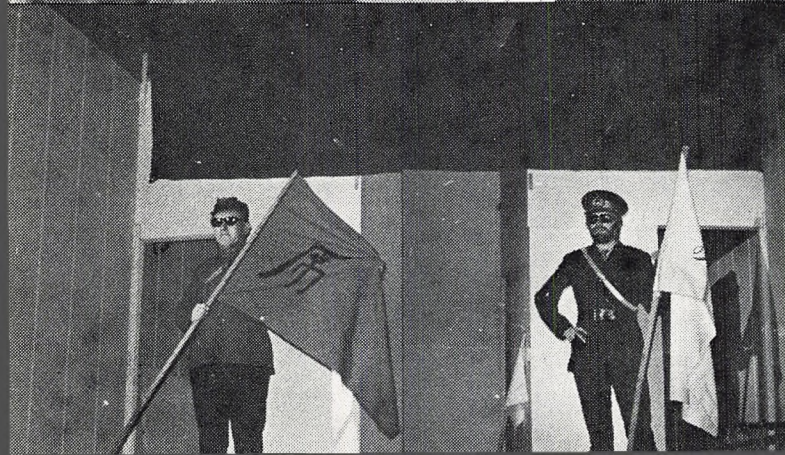
»Det var behageligt at komme ud af den sædvanlige rytme og prøve et helt andet undervisningsklima.«

»Det, der har givet mig mest, er samværret på tværs af klasserne: det gav mange nye kammerater. Desuden var den utraditionelle arbejdsform en god stimulation netop på denne årstid.«

»At være med i en utraditionel arbejdsproces fælles for hele skolen, hvor arbejdsformerne var nogle andre end de sædvanlige, og hvor der følgerigt åbnedes nye muligheder for udfoldelse og kommunikation på tværs af de daglige opdelinger i klasser, lærere kontra elever etc.«

»Følelsen af fællesskab, af, at hele skolen var en enhed.«

»Selv når der var størst kaos, syntes jeg at alt var formålsfuldt. Jeg tænker her på øjeblikkene før filmen »Den gode Jord« og »Den lange March« m. v. Men hele tiden lærte vi noget. Jo mere forvirring, jo mere effektiv var destruktionen af klasseskellene. Ugen har så grundigt nedbrudt kommunikations- og klasseskellene (for mig), at de ikke er vokset op igen, hvilket vel nok må siges at være fantastisk.

Det er helt sikkert, at ugen har gjort os mere selvstændige og »friere«. Jeg mener, den generthed som mødes i l. g'erne – som jeg selv hører til – er blevet reduceret væsentligt.

Følelsen af indbyrdes afhængighed har uden tvivl virket som en ekstra inspiration for mange.

(elevcitater):

»Man kan især fremhæve den stemning, der hersker på skolen under en studieuge. Man føler virkelig, at skolen lever, og at man kommer hinanden ved. Det er nok fordi man i højere grad end i det daglige laver en kollektiv præstation, og på den måde har brug for hinanden«.

Men der synes dog også i visse tilfælde at have været gjort negative erfaringer med hensyn til den enkeltes ansvarlighed over for fællesskabet og den kollektive præstation.

(elevcitater):

»Gruppearbejdet fungerede ad h til. Visse negative elementer forstod ikke, at de havde et vist ansvar over for andre, som gerne ville have noget ud af det«.

Helt givet er det, at der var en del, mod ugens slutning skønsomt sigt ca. 20%, som benyttede sig af, at der ikke blev ført forsømmelseskontrol, og som udeblev fra skolen på trods af, at det på forhånd var blevet gjort klart, at der under studieugen var mødepligt som normalt.

(elevcitater):

»Ugen var glimrende tilrettelagt, og det var ikke »orgu«s skyld, hvis der var noget, som ikke fungerede; det var tværtimod de mange »sløve« elever, der glimrede ved deres fravær«.

»Jeg savnede en større ansvarfølelse over for helheden fra en stor del af de deltagende. Det er for dårligt over for projektets gennemførelse og over for de folk, der lagde arbejde i det, at så mange skulkede, fordi det kunne lade sig gøre uden det bemærkedes individuelt«.

Fra studieugen i 1970 havde man den erfaring, at selvom der ikke i ugen var obligatorisk hjemmearbejde, bevirkede arbejdsformen og de mange indtryk, at eleverne blev meget trætte i løbet af ugen. Selvom det af besvarelserne af spørgeskemaet denne gang fremgik, at et flertal fandt arbejdsbyrden mindre end til daglig, er det indtrykket, at det med trætheden også gjaldt for denne studieuge.

(elevcitater):

»Arbejdsbyrden under ugen var på en måde større end til daglig, fordi man var mere modtagelig eller anstrengte sig for at være det hele dagen, fordi man arbejdede på en anden måde end til hverdag«.

»Det var meget afvekslende fra hverdagen med den anvendte arbejdsform, men jeg var uhyre træt hver dag og vil derfor tro, at en sådan arbejdsform ikke ville kunne lade sig gøre i mere end én uge«.

»Der blev skabt et bedre forhold mellem alle på skolen under ugen. Ikke i alle tilfælde blev det gode forhold blivende«.

»Selv om ugen gav så meget hjemmearbejde, var jeg i hvert fald dødtæt, når jeg kom hjem efter 7 timer på skolen. Grunden var nok, at vi var temmeligt engagerede i den tid, vi opholdt os på skolen – der foregik et eller andet hele tiden«.

Dette var altså på forhånd ventet, og der var derfor i tilrettelæggelsen lagt vægt på, at de mange timer med foredrag og gruppearbejde blev brudt af mere kulørte indslag. Det gælder bl. a. den daglige optræden af formand Mao, mandagens citatmosaik og flere af torsdagens emnegrupper, som arbejdede med at lave collager, skulpturer, drage m. m.

For at skabe den rette stemning var skolen smykket med plakater hjemskaffet fra Kina, vægmalerier med kinesiske motiver, bannere med kinesiske skrifttegn, vægaviser, røde og hvide faner m. m., ligesom der ofte var baggrundsmusik: revolutionære operaer eller slag-sange.

Specielt var der sørget for kropslige massearrangementer; således var der daglig ca. 10 minutters morgengymnastik, om mandagen fællessvømning, om onsdagen en travetur. Helt speciel var lørdagens terrænleg, hvor man gennem et masseopbud af elever, lærere, heste, hunde, biler, motorcykler, storfaner, walkie-talkies, felttelefoner m. m. i terrænet syd for Skive forsøgte at rekonstruere »Den lange March« og de røde troppers ankomst til Yennan i 1934.

Disse mere populære indslag i det ellers seriøse og ret anstrengende program følte af mange som kærkomne rekreative momenter og var utvivlsomt i høj grad kontaktfremmende.

(elevcitater):

»Udover det rent faglige var det også en stor tilfredsstillelse at opleve skolen på en helt anden måde; der var en anderledes levende og engageret atmosfære, som også blev befordret af de mere populære indslag – f. eks. morgengymnastik, »Den lange March«, guerillakrigen, plakaterne, vægaviserne osv. Endvidere er det sikkert sundt at opleve sig selv i andre sammenhænge end i klassen: man fik nye roller og måtte arbejde med sig selv, selv være aktiv for at få det til at fungere (både lærere og elever). At det ikke behøver at være negativt men også kan være en fornøjelse at være »et led i et stort maskineri«, fik man også øjnene op for i studieugen. Således har studieugen også haft det resultat, set fra et pædagogisk synspunkt, at den har gjort os til mere »sociale væsener«.

»Den daglige morgengymnastik var fantastisk god. Den gav et vist sammenhold, en følelse af, at vi allesammen kom hinanden ved, og at vi »tilhørte« hinanden. Det samme gjaldt de andre samlede arrangementer særlig »krigen« om lørdagen«.

»Det var behageligt at få benene strakt på »Den lange March«. Der burde være et lignende arrangement hver dag«.

De der ikke havde været tilfredse med studieugen, var i absolut mindretal, godt 10⁰/₀.

(elevcitater):

»Jeg synes slet ikke, ugen skulle have været arrangeret. Man kunne have lagt den i en ferie for de elever, som var interesserede. De fleste regner det for en friuge. Eleverne har ikke haft noget ansvar overfor arbejdet, og derfor er der tit blevet sløset. Jeg har snakket med mange, som ikke synes, de har fået nok ud af ugen«.

Det havde under ugen været indtrykket, at langt den største del af eleverne var gået ind for arrangementet og havde arbejdet med interesse og udbytte. Godt 75⁰/₀ angav da også, at de havde været tilfredse med ugen.

Et tilsvarende antal var af den opfattelse, at der også fremover burde arrangeres studieuger.

(elevcitater):

»Studieugen vurderer jeg som helhed som værende et tegn på kulturel virksomhed. Jeg ser en fremtid i den studieform, vi anvendte i studieugen«.

Derimod var der delte meninger om, hvor ofte der burde holdes studieuge. Godt 26⁰/₀ mente, det burde ske hvert år, medens knapt 30⁰/₀ foretrak hvert andet år og knapt 27⁰/₀ hvert tredje år.

(elevcitater):

»Studieugen var absolut en succes. Den var godt tilrettelagt og gav et større udbytte, end jeg egentlig havde forventet. Desuden lærte man elever fra andre klasser at kende og havde det faktisk mægtigt skægt ind imellem. Der burde afholdes studieuge mindst en gang om året«.

»Jeg mener, at alle her på skolen skal prøve at have en studieuge. Af hensyn til HF'erne skal der derfor være en hvert andet år«.

»Jeg synes ikke, vi skal have studieuge hvert år, men jeg vil til enhver tid anbefale en studieuge«.

En enkelt elev følte studieugen som en forspildt chance for en »kulturrevolution« på skolen.

(elevcitater):

»Nu efter studieugen kan man undertiden føle, at vi har spildt en kæmpechance for at lave »kulturrevolution« her på skolen. Det vil sige analysere, diskutere og forbedre skolens samfund og dets relationer til omverdenen. Emner for behandling kunne f. eks. have været: Trivseln, ydre miljø, lærer-elev forholdet, forholdet eleverne imellem, årsagen til den almindelige sløvhed over for de ting på skolen, der ikke netop er påbudt i en eller anden pensabestemmelse (f. eks. forholdet til styrelsen af skolen)«.

DEN OFFENTLIGE REAKTION

Under studieugen om »Det amerikanske frihedsbegreb« var der på 4. dagen et forlænget program med paneldiskussion om aftenen, som samtidig fungerede som forældreorientering om ugen.

Under indtryk af de delvis dårlige erfaringer med denne oriente-

ringsform (paneldiskussion + forældre) og på grund af pladsmangel besluttede man denne gang foreløbig at udskyde problemet omkring forældreorienteringen.

Studieugen vakte imidlertid hurtigt røre blandt den lokale befolkning, hvor mange syntes at have fået den opfattelse, at ugen var et politisk propagandafremstød – måske under indtryk af arrangementer som »Den lange March«, aftenaktiviteterne på skolen (redaktionsgruppen, dramagruppen m. v.) eller under indtryk af visse formuleringer i den lokale presse:

»Østen er rød, og Skive Gymnasium er også ved at blive det. De røde faner vajer allerede på gymnasiet, og kinesiske plakater er hængt op på gangene«. (Skive Folkeblad, 3. februar) . . .

»Det er vist længe siden, eleverne på gymnasiet har været så interesserede i undervisningen, som de var i dag og formodentlig resten af denne uge . . .

Krigssange og arbejdersange lyder over højtaleren. 9 piger viser kulturrevolutionære gymnastiske øvelser på scenen«. (Skive Folkeblad, 5. februar) . . .

»Fra i dag og ugen ud er den normale undervisning på Skive Gymnasium suspenderet . . . Skoledagene indledes med citater af formand Mao og »kulturrevolutionær« morgengymnastik«. (Dagbladet, 6. februar).

Den reaktion, der kom til udtryk i pressen i form af læserbreve, afspejlede for det meste forargelse, vrede og mistænksomhed:

»At fastelavn fejres 1 måned før tiden, er forklarlig og selvfølgelig. Skolen skal være forud for sin tid. Nogle tusinde kroner til indkøb af dragter, røde faner, Mao-billeder, risvin og kommunist-litteratur betyder intet på det budget, nu skatterne er steget«. (Læserbrev i Skive Folkeblad, 8. februar).

» . . . nu, da man formentlig på gymnasiet er blevet Kina-eksperter allesammen, vil jeg gerne vide, om det er rigtigt, at de kinesiske studenter skal levere 3 års hårdt legemligt arbejde til staten som en slags betaling for deres uddannelse. Det var da rart at vide, navnlig hvis man ønsker, at kultur-revolutions-legen på gymnasiet skal blive alvor«. (Læserbrev i Skive Folkeblad, 13. februar).

Reaktionen var dog ikke udelukkende negativ:

Tak for Kina-ugen!

»Som bekendt har gymnasiet haft studieuge om Kina. Man har i skoleårets løb sparet 23.000 kr. på andre dele af budgettet for at kunne holde studieuge. Ugen har kostet ca. 30.000 kr., dvs. merforbruget er på ca. 7.000 kr. Og hvad fik man så for disse penge? Vi fik bevis for, at alle disse unge, som vi til daglig anser for at være forkælede og krævende, kunne samarbejde, uden at der var brist i kæden.

Der blev gjort en stor indsats. Ikke mindst bør organisationen og planlægningen fremhæves. Lærere (uden løn) og elever har siden jul brugt en stor del af deres fritid til dette.

Under ugen arbejdedes der hovedsagelig i grupper. At der virkelig blev arbejdet, kan ses af den daglige avis, som en redaktionsgruppe lavede på grundlag af gruppernes indleverede arbejde.

Deltagerne nøjedes ikke med at konstatere, at Kina er kommunistisk, og at kineserne er gule og skævhøjede. De forsøgte at sætte sig ind i et lands fremmedartede kultur og forstå et folks liv. De lærte om Kina på godt og ondt: om kinesernes undertrykkelse af egoismen, deres opdragelse af ungdommen til selvfornegtelse i kærlighed til fædrelandet og til Mao og hans lære.

Ugen gav nok ikke flere kommunister på Skive Gymnasium. De fleste der erkender vist, at de ikke kunne leve i det kinesiske samfund. Men de unge fik mere forståelse for et andet land og dets befolkning, og det behøver vi overalt i verden«. (Læserbrev i Skive Folkeblad, 19. februar)...

Den offentlige reaktion gav stødet til, at man besluttede at afholde den orientering, som hidtil kun havde været under overvejelse. At de negative reaktioner stammede fra ikke-forældre pegede i retning af, at man udvidede orienteringen til at omfatte alle interesserede. I samme retning pegede en formodning om, at gymnasiets liv i det hele trængte til en afmystificering.

Orienteringsaftenen, som fik stor tilslutning, forløb med omtale af forberedelserne til ugen, omtale af enkeltpunkter over elevreaktionerne på ugen og en illustration ved hjælp af filmen, der var blevet optaget under ugen.

Den diskussion, der udspandt sig som afslutning på aftenen, tilføjede imidlertid ikke væsentligt nyt til de allerede fremførte synspunkter – måske fordi diskussionen hovedsagelig stod mellem en af de ovenfor refererede læzerskribenter på den ene side og på den anden side elever og forældre, hvis reaktion på ugen forekom overvejende positiv.

Anklagen for politisk manipulation og indoktrinering i forbindelse med studieugen blev meget bestemt afvist fra elevside, bl. a. med henvisning til vurderingsstatistikken: Det forekommer relevant på dette punkt at forsøge at sammenholde statistikken med den tilsvarende statistik for studieugen over det »Amerikanske frihedsbegreb«.

»Kinesiske Kulturrevolution« 1973:

Var studieugen anlagt

antikinesisk-neutral- prokinesisk?	<i>anti:</i>	<i>pro:</i>	<i>neutr.:</i>	<i>ikke besv.:</i>
	10,4%	47,3%	30,4%	11,9%

Følte du dig propaganderet *ja: nej: ikke besv.:*

i forbindelse med

studieugen?	21,1%	61,0%	17,9%
-------------	-------	-------	-------

Har studieugen ændret din

opfattelse af Kina?

	<i>pos.:</i>	<i>neg.:</i>	<i>nuanc.:</i>	<i>nej:</i>	<i>ikke besv.:</i>
Hvordan?	33,1%	4,9%	42,2%	9,5%	10,3%

»Amerikanske Frihedsbegreb« 1970:

Var studieugen anlagt:

Antiamerikansk, neutralt,	<i>anti:</i>	<i>neutr.:</i>	<i>pro:</i>
proamerikansk?	14,2 ^o / _o	73 ^o / _o	12,8 ^o / _o

Har studieugen ændret din opfattelse af USA?

Hvordan: positiv, negativ,	<i>pos.:</i>	<i>neg.:</i>	<i>nuanc.:</i>	<i>nej:</i>
større nuancering?	7 ^o / _o	8 ^o / _o	52 ^o / _o	32 ^o / _o

De to statistikker lader sig ikke helt umiddelbart sammenholde, idet der i den sidstnævnte statistik ikke er medtaget procenttallene for manglende besvarelser. Endvidere mangler her spørgsmålet vedrørende propagandering.

At en relativ stor procentdel af eleverne fandt Kina-ugen pro-kinesisk anlagt, kan ikke undre, idet de fleste foredragsholdere og diskussionsdeltagere vitterligt var prokinesisk indstillede. Et af problemerne under planlægningen havde netop været vanskeligheden ved at skaffe kvalificerede kræfter med en antikinesisk holdning. På samme måde forholdt det sig med, hvad der var tilgængeligt af skriftligt kildemateriale. Dette var iøvrigt forhold, som der ikke på nogen måde var lagt skjul på. Procentdelen af dem, der følte, at ugen var prokinesisk anlagt, er da også mere en dobbelt så stor som af dem, der følte sig propaganderede.

Statistikken for USA-ugen synes ret entydigt at vise, at der her enten ikke har fundet indoktrinering og manipulation sted, hverken i den ene eller den anden retning, eller at eleverne har været tilstrækkeligt kritisk bevidste til at kunne frigøre sig herfor. I hvert fald er tendensen til en mere nuanceret holdning udpræget.

Også hvad Kina-ugen angår er den stærkeste tendens i holdningsændringen en tendens mod større nuancering i holdningen. Her er der dog desuden tale om en relativ stor ændring af holdningen i positiv retning.

Dette kunne tolkes som resultat af et forsøg på indoktrinering eller manipulation, men kunne vel også skyldes, at den generelle forhåndsviden om Kina og kinesiske forhold, som nævnt ovenfor, hos de fleste var relativt begrænset, samt dette at et par myter var blevet aflivet undervejs.

Det kunne i denne forbindelse være fristende, omend vel næppe helt relevant at citere C. F. Ingerslev's »Kort Lærebog i Geographien fra 1839« (side 108):

»Chineserne ere et flittigt og klogt, men listigt, hykkelsk og, idetmindste hvad de Fornemme angaaer, temmelig fordærvet Folk, indbildske af deres

egne Fortrin og hovmodige imod Fremmede, men krybende imod deres egne Overmænd. De ere de meest civiliserede af alle Beboere af Asiens Fastland: mange vigtige Opfindelser have de kjendt før Europæerne, men de ere i dem som i alt Andet, blevne staaende paa Halvveien, hvor de for Aarhundreder siden stode: thi hos dem er Alt engang bundet til bestemte og ufravigelige Former, og til at lære af Fremmede ere de for stolte«.

Skoleforsamlingen

Problemerne omkring elevernes organisering på den enkelte skole er af gammel dato og for Skive Gymnasiums vedkommende ligeså gammel som skolen. De første par år blev der eksperimenteret noget med elevråd og skoleforsamlingen m. v.

I skoleåret 1969-70 indførte man daglig skoleforsamling mellem 1. og 2. time. Skoleforsamlingen varetager altså de funktioner, elevråd normalt varetager. Desuden er de fleste af de opgaver, samarbejdsudvalget har i henhold til gældende bekendtgørelser, henlagt til skoleforsamlingen.

Der er i det væsentlige ikke røkket ved skoleforsamlingen siden; dog blev intervallet mellem første og anden time i efteråret 1972 udvidet således, at skoleforsamlingen nu har indtil 25 minutter daglig. Ved samme lejlighed blev der indført klasseforsamling én gang ugentlig, p. t. om onsdagen. Der blev ligeledes indført mødepligt for alle til skoleforsamlingen.

Til varetagelse af den daglige administration er der valgt et 4-mands-kollegium, til daglig kaldet elevstyret, bestående af en formand, en dirigent, en sekretær og en kasserer.

FORMANDEN tager sig af kommunikationen mellem skoleforsamlingen og omverdenen. Dette indskrænker sig væsentligst i at åbne den tilsendte post og orientere forsamlingen om denne. Er det henvendelser, som kræver svar eller lægger op til en stillingtagen fra forsamlingen, kommer formanden oftest med forslag til, hvordan man skal forholde sig. Det er endvidere formandens opgave at holde orden i elevstyrets lokale samt på elevopslagstavler. Formanden deltager som repræsentant for skoleforsamlingen i regionsmøderne (samarbejde mellem de nordvestjyske gymnasiers elevrepræsentationer). Her – som i mange andre forhold – er kompetenceforholdet ikke særlig klart, men skiftende formænd har tiltaget sig samme kompetence, som elevrådsformænd sædvanligvis har, og skoleforsamlingen har da hidtil ikke gjort indsigelse herimod.

DIRIGENTENS opgave er at lede forsamlingen således, at alle synspunkter kommer frem, dvs. på den ene side sørge for, at alle, som ønsker det, får ordet, men på den anden side også sørge for, at man holder sig nogenlunde til emnet, således at man indenfor en rimelig tid får afsluttet debatten evt. med afstemning.

Dirigenten leder afstemninger, idet han kundgør, hvilken fremgangsmåde der vil blive fulgt, og præciserer, hvad der stemmes om. Afstemninger foretages normalt ved at spørge: »de som stemmer for forslaget, bedes række hånden op«. Ofte kan dirigenten skønne over afstemningsresultatet, men er der den mindste tvivl, tælles der op. Stemmetællere udpeges af dirigenten og skal være uvildige. Sædvanligvis gøres en afstemning skriftlig, hvis blot én kræver det. Normalt stemmer man parallelt, dvs. hvis der er 3 forslag, stemmes der forslag 1, for forslag 2 og for forslag 3, og det forslag, som har fået flest stemmer, er vedtaget. Kun, hvis der er 5-6 forslag, stemmer man om de to eller tre, som fik flest stemmer i 1. runde. Hvis der foreligger en helt ekstraordinær situation, kan der stemmes om et forslag samme dag, det fremsættes.

SEKRETÆREN tager referat af debatter og nedskriver den eksakte formulering af afstemninger og afstemningsresultater. Hvor omfattende referatet skal være, har skiftende sekretærer fortolket ret individuelt, men gennemgående har der været en tendens til blot at nedskrive hovedsynspunkter som de(t) forslag, der er stemt om, og resultatet.

KASSEREREN administrerer skoleforsamlingens kasse.

Elevstyret er på valg hver måned og oftest er der tale om nyvalg; undtaget er kassererposten, som sædvanligvis kun nybesættes én gang om året, bl. a. af hensyn til banken, hvor elevkassen har checkkonto. Valg af elevstyre sker ved, at man på skoleforsamlingen bringer den/de, man ønsker valgt, i forslag. Dagen efter holdes valget. Det er muligt for de opstillede at sige fra, og dette sammenholdt med, at enkelte en gang imellem foreslår en, som de godt ved ikke vil tage imod valg, og denne som en hævnagt foreslår den anden, har gennem lang tid foranlediget forskellige til på passende tidspunkter at give udtryk for det farceagtige i opstillings- og valgproceduren. Det har ikke hjulpet synderlig, at klasseforsamlingen har haft lej-

lighed til at gennemdiskutere kandidatforslag. Ligeledes har det ikke hjulpet ret meget, at man først kan sige fra dagen efter.

Til varetagelse af specielle opgaver kan skoleforsamlingen nedsætte udvalg. Udvalgsarbejde kører meget løst, idet der som regel ikke er et veldefineret kommissorium og heller ikke nogen fortegnelse over, hvem der er »interesserede« i netop dette udvalg.

Skoleforsamlingen har ikke nogen officiel indflydelse overfor hverken myndigheder eller lærerråd, men i praksis har det ofte vist sig, at lærerråd og rektor har rette sig efter, hvad skoleforsamlingen ønsker og mener.

Da lærerråds-mødedagsorden bliver offentliggjort på skoleforsamlingen, har denne lejlighed til at tilkendegive sin stilling til en eller flere punkter på dagsordenen før mødet. Der findes formodentlig flere eksempler på, at lærerrådet har rettet sig efter skoleforsamlingen, end der findes eksempler på, at lærerrådet har tilsidesat skoleforsamlingen.

Normalt deltager formanden i lærerrådsmøderne. Desuden deltager alle de elever, som er interesserede (dog pladsmæssig begrænsning). Det må nok erkendes, at den formand, som ikke tidligere har deltaget i lærerrådsmøder, ikke reelt har nogen indflydelse, hvilket de virkeligt interesserede elever derimod ofte har.

På skoleforsamlingen er alle lige medlemmer og har som følge heraf ret til at stille forslag til beslutning, samt tale- og stemmeret, dog har kun den/de gruppe(r) stemmeret i sager, som ubetinget kun berører netop denne/disse gruppe(r). (F. eks. medfører medlemskab af DGS, at kun gymnasieeleverne har stemmeret). Sådanne afstemninger foretages ofte i de pågældende klasser på klasseforsamlingen.

Skoleforsamlingen er et enormt godt kommunikationsapparat. Man kan hver dag komme i kontakt med hele skolen og få klaret småproblemer og misforståelser m. v. Hele skolen kan på denne måde hurtigt formulere en stillingtagen til et problem (det ville have været meget vanskeligt (umuligt?) at have fået vedtaget, at man skulle have studieuge, hvilket emne det skulle være, og have fået det organisatoriske forarbejde klaret, hvis vi ikke havde haft skoleforsamlingen!)

Desuden betyder skoleforsamlingen, at den enkelte elev lærer

en stor forsamling at kende, og mange elever lærer at tale på en sådan forsamling. Skoleforsamlingen er endvidere et stykke praktisk skoledemokrati, og den enkelte får gennem skoleforsamlingen et dybere og noget mere praktisk kendskab til, hvad demokrati er.

Kristian Andersen, 3 z.

Følgende er i april 1973 på skoleforsamlingen vedtaget som den praksis, der indtil videre gælder for forsamlingen:

- § 1: stk. 1. Skoleforsamlingen består af samtlige elever, lærere, rektor og pedel.
Skoleforsamlingen varetager de funktioner, som elevrepræsentationen og samarbejdsudvalg normalt varetager.
- § 2: stk. 1. Alle er lige medlemmer og har ret til at stille forslag til beslutning, og i øvrigt har alle tale- og stemmeret.
- stk. 2. I sager, som kun angår en enkelt gruppe af forsamlingen, har kun denne gruppe stemmeret. Dog skal eventuelle bevillinger godkendes af hele forsamlingen.
- § 3: stk. 1. Administrationen af skoleforsamlingen varetages af et 4-mands-kollegium.
I formand, som varetager kommunikationen til og skoleforsamlingen samt holder orden i elevstyret og på skolens opslagstavler. Formanden påser, at eventuelle beslutninger bliver ført ud i livet.
I dirigent, som leder skoleforsamlingen, så alle synspunkter kommer frem, og som leder evt. afstemninger.
I sekretær, som skriver referat af debatter, det man har stemt om og afstemningsresultatet i protokollen, som kontraseres af formanden.
I kasserer, som administrerer skoleforsamlingens fælles kasse.

Formand, dirigent, sekretær og kasserer er direkte ansvarlige overfor skoleforsamlingen.

stk. 2. Formand, dirigent, sekretær og kasserer vælges for 1 måned ad gangen.

Hver klasse opstiller en kandidat. Lærerkollegiet fungerer som en klasse. Kandidatlisten ophænges senest 3 skoledage før valget. Kandidatlisten duplikeres og udleveres ved valget til samtlige medlemmer af skoleforsamlingen. Hvert medlem kan højst stemme på fire af de opstillede kandidater. De fire kandidater, som opnår det største stemmetal, er valgt til kollegiet. Kollegiet konstituerer sig selv.

stk. 3. Efter sommerferien vælger skoleforsamlingen 2 revisorer, som 4 gange om året reviderer regnskabet.

§ 4: stk. 1. Forslag kan ikke bringes til afstemning samme dag, som det fremsættes. Ændringsforslag til forslag kan der stemmes om samme dag. Normalt kommer ændringsforslag til afstemning i den rækkefølge, som de indløber, umiddelbart før afstemningen om hovedforslaget.

stk. 2. En afstemning er gyldig, hvis $\frac{4}{5}$ har haft mødepligt den dag, afstemningen har fundet sted.

stk. 3. En afstemning foretages skriftligt, hvis mindst 10 personer kræver dette.

stk. 4. Enhver vedtagen regel vedrørende skoleforsamlingen kan til enhver tid ændres ved almindelig stemmeflerhed.

Skolens sport

Atletik

Den 21. september 1972 afholdtes i Holstebro regionsstævne i atletik med deltagelse fra gymnasierne i oHlstebro, Nykøbing, Struer, Thisted og Skive. Skive deltog med et hold drenge i gruppe I og blev nr. 2 med 22 points, slået af Holstebro med 28 points. Der blev sat en enkelt rekord i spydkast, hvor Sven Primdahl forbedrede sin egen rekord til 51,59 m. Udenfor den egentlige konkurrence afholdtes konkurrence i 1500 m løb.

I gruppe I satte Jørgen V. Jørgensen rekord med 4,53,8 min.

I gruppe III satte Carsten Bjørnholt rekord med 5,00,5 min.

Volleyball

Den 25. februar 1973 deltog skolen i gymnasieskolernes Volleyball-turnering på Hasseris Gymnasium med et hold i ældste drengegruppe. Holdet klarede sig bedst mod Hasseris' hold, som vandt 15-13, 17-15 efter en meget spændende og jævnbyrdig kamp, men måtte derpå se sig slået så meget som 15-3, 15-5 af det meget stærke hold fra Hjørring.

Fri sport

Der har været lejlighed til at dyrke atletik, løbetræning, kondi-testning, volleyball, tennis, redskabs-, rytme- og jazzgymnastik.

Ugen før jul afholdtes en tennis-handicap-turnering, hvor ca. 40 elever og lærere deltog.

Julesport

Den 22. december 1972, sidste skoledag før juleferien, arrangeredes et julestævne på skolen og i Skive-Hallen, hvor eleverne kunne vælge at deltage i følgende konkurrencer: indendørs fodbold, hvor næsten alle klasser stillede et hold, svømmestævne, arrangeret som egentlig konkurrence, og handicap-turnering, terræn-orientering over en strækning på 8-10 km i plantagerne

syd for Skive med deltagelse af 120 elever og lærere, volleyballturnering og ludo-turnering.

Stig Guldberg, Helen Christensen, Bente Kier.

Indendørs fodbold

Traditionen tro afholdtes også i år skolemesterskaber i denne disciplin, som efterhånden er ved at have et godt tag i eleverne. Stemningen er på sit højeste, da klasserne lige før juleferien, nærmere betegnet fredag den 22. december, afgjorde deres mellemværende.

Skolemestre blev sidste års nr. 3, 3y, efter en meget spændende og jævnbyrdig kamp med 2z. Nr. 3 blev 1b.

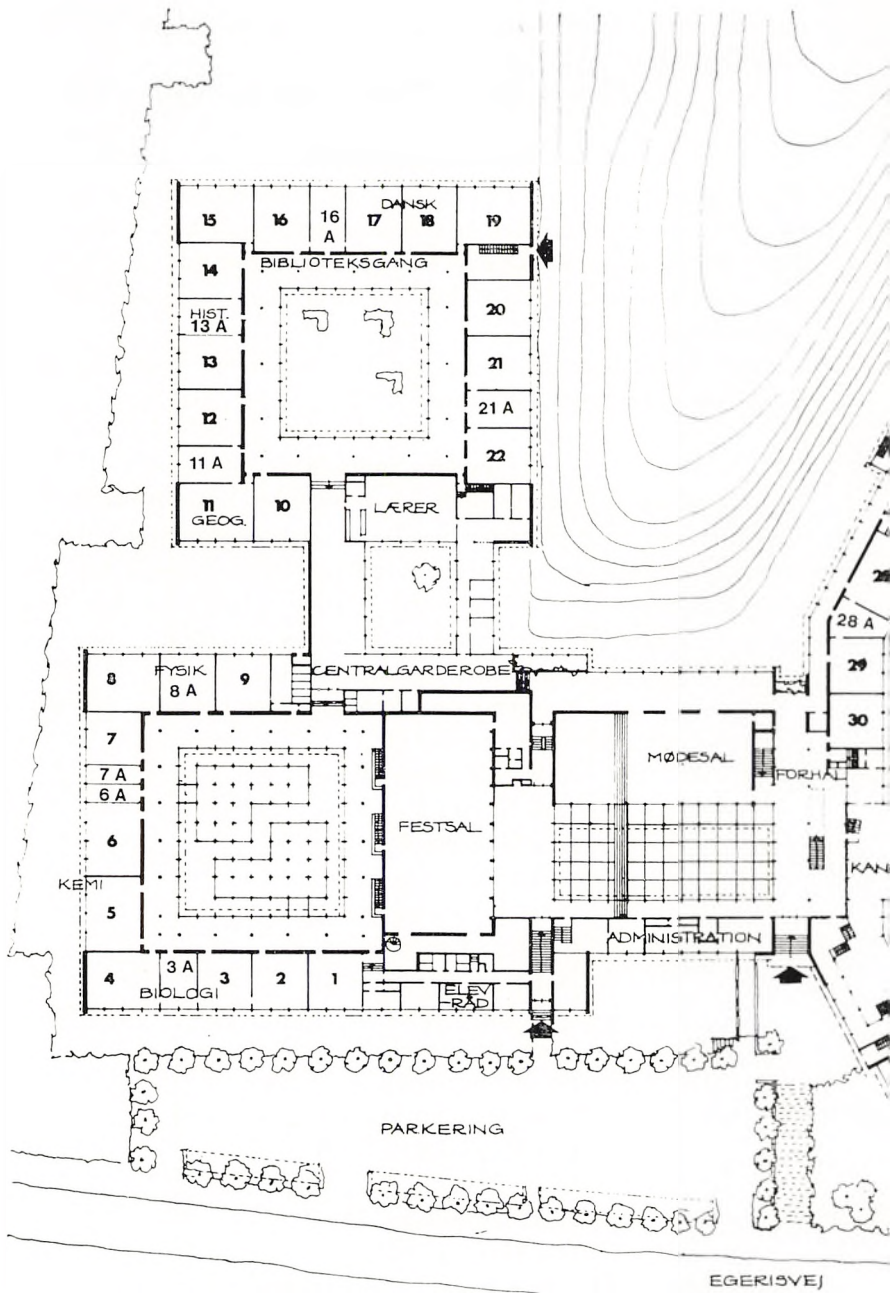
Udendørs fodbold

Det udendørs skolemesterskab i fodbold blev som altid en velspillet og spændende turnering. Igen i år viste det sig, at mesterskabet havde en overlegen vinder i IIIbcy, som i finalen »fejdede« lærerholdet ud af banen (3-1). – Det skal dog lige nævnes, at lærerholdet kæmpede til sidste blodsdråbe, men intet hjalp mod de veltrænede og velspillende 3bcy'ere.

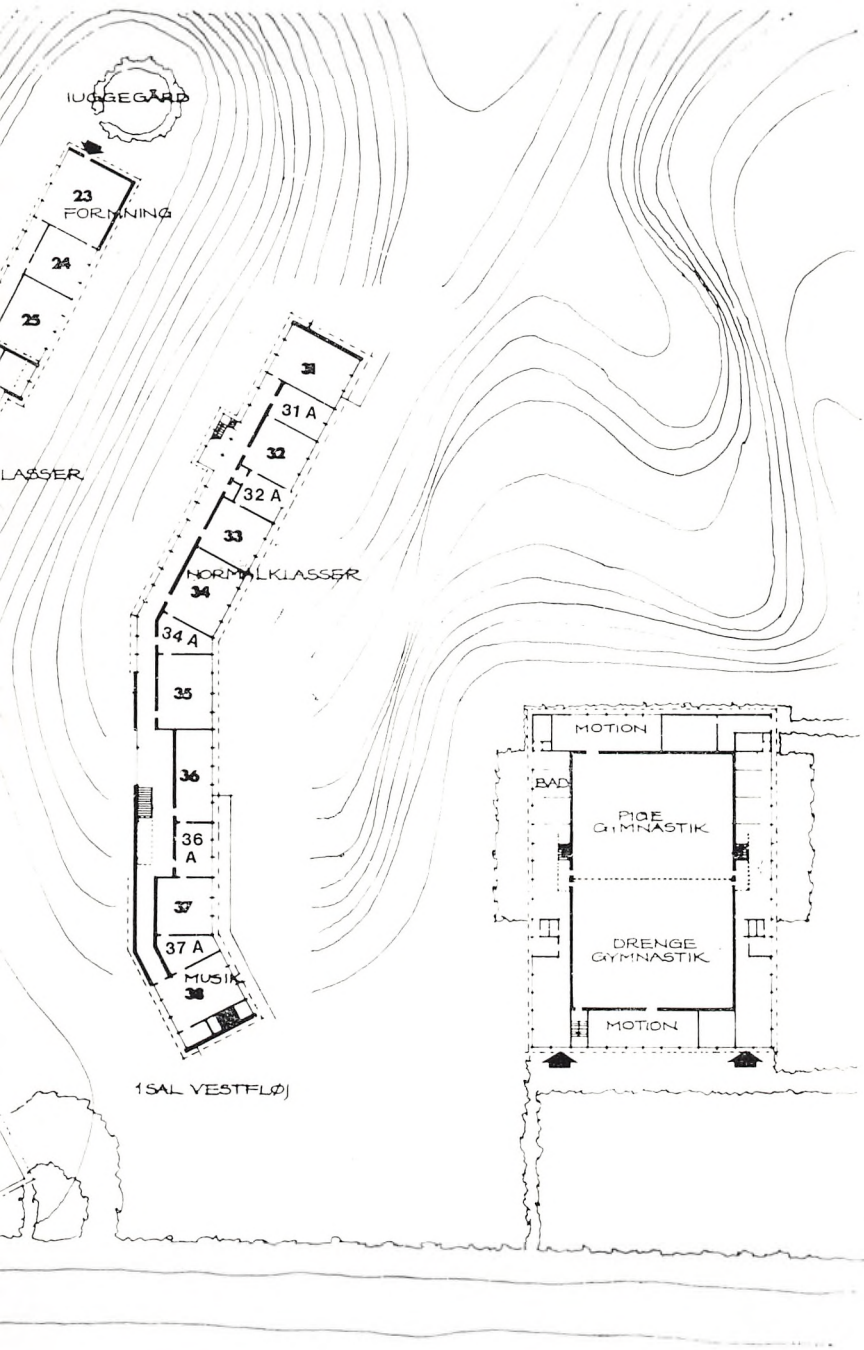
På grundlag af kampene om skolemesterskabet blev der udtaget et skolehold. Dette bestod af:

Mikael Rahbek, 2 z
Jens Skytte Høj, 3 a
Kaj Madsen, 3 z
Søren Kristiansen, 3 y
Finn Jakobsen, 2 z
Kristian Frederiksen, 1 x
Henning Bøgh, 2 z
Ove Andersen, 3 a
Sven Primdahl, 3 a
Bo Østergaard, 3 y
Jens Aage Lindbergh, 3 y
Ole Rasmussen, HFA
Olav Råhede, 3 z
Peter Svendsen, 2 a
Ole Harder, 1 b

Med dette hold deltog Skive Gymnasium i den årlige firkantturnering mellem de nord-vest-jydske gymnasier, og i år lyk-

Plan over skolen som projekteret

kedes det os at vinde den udsatte vandrepokal til ejendom efter at have vundet den 3 år i træk.

Fra skoleholdets spillere skal der lyde en særlig tak til holdets dygtige træner gennem flere år, pedel Henning Nielsen.

Resultaterne af firkant-turneringen:

Skive-Nykøbing	3-0
Struer-Skive	1-3
Thisted-Skive	1-4

Den storslåede succes for skoleholdet fortsatte i de årlige privatkampe mod Viborg, der måtte se sig slået med henholdsvis 5-2 i Viborg og 7-1 i Skive.

Sven Primdahl, s. a.

Basket-ball:

Det lykkedes at få basket-ball igang igen som fritidssport i forgangne skoleår.

Trekantturneringen mellem Skive, Viborg og Holstebro blev genoplivet med det resultat, at Viborg vandt vandrepokalen fra Holstebro, mens vi endnu engang blev henvist til en hæderfuld tredjeplads – næste gang bliver det jo så vores tur!

Svend Bichel.

Af skolens dagbog

Ved mundtlig studentereksamen 1972 medvirkede følgende beskikkede censorer: Adjunkt Bente Liljeroth, Marselisborg Gymnasium, lektor Edith Simonsen, Tønder Statsskole, lektor Sv. Aa. Møller, Aalborg Katedralskole, lektor W. O. Louw, Hjørring Gymnasium, lektor Ove Brodersen, Vestre Borgerdydskole, lektor Gunhild Jørgensen, Morsø Gymnasium, lektor Schausen-Petersen, Aalborg Katedralskole, adjunkt Lis Platner, Holstebro Gymnasium, lektor Sv. Heuer, Aarhus Katedralskole, lektor Peter Madsen, Randers Statsskole, lektor Tage Østergaard, Randers Statsskole, lektor H. C. Nielsen, Thisted Gymnasium, adjunkt E. Foss, Fredericia Gymnasium, lektor Ole Baden-Jensen, Morsø Gymnasium.

1972:

- 9. august: Skolen begynder efter ferien.
- 12. august: 2 sa på ekskursion til Ribe Domkirke under ledelse af adjunkt Ingelise Holm.
- 28. august: 2 cu på ekskursion (kalkmalerier) til Spøttrup Herregaard under ledelse af Vagn Krogh Christensen.
- 18. september: 3 mu på ekskursion til Spøttrup Herregaard under ledelse af adjunkt Jens Frese.
- 21. september: Regionsstævne i Holstebro.
- 27. september: Fagkonsulenten i latin og oldtidskundskab, lektor Ib Larsen besøger skolen.
Fodbold mod Nykøbing Mors hjemme.
Fællestime: Diskussion ungdomspolitikere.
- 4. oktober: Fodbold i Struer.
- 6.-11. oktober: 3 g'ere på ekskursion til København under ledsagelse af Sv. Bichel, Hans Jørgen Hvid, Johan Nielsen og Ingelise Holm.
- 7.-15. oktober: 2 sa på ekskursion til Paris under ledsagelse af Mette Munk.

- 2 cu på ekskursion til Paris under ledsagelse af Søren Thorsøe-Jacobsen.
- 2 my på ekskursion til Paris under ledsagelse af Jens Freese.
- 2 mz på ekskursion til Paris under ledsagelse af Bente Kier Jepsen.
- 2 mz på ekskursion til Rom under ledsagelse af Knud Kramshøj.
31. oktober-3. november: Mme Blandin besøger skolen.
- 19.-27. oktober: 2 sb på ekskursion til Rom under ledsagelse af Vagn Krogh Christensen.
27. oktober: Rejsegilde på skolens nybygninger.
2. november: Fodbold i Thisted.
- 1.-6. november: Deltagelse i internationalt møde i Oslo om skoledemokrati. Deltagere: Jens Lund, Thorkild Skjelborg, Jørgen Ringgaard og Peder Johansen.
9. november: Fagkonsulent i fransk lektor Tage Østergaard besøger skolen.
13. november: Forældremøde for 1 g's forældre.
14. november: Balling skoles 3. real besøger skolen.
16. november: Optagelse af skolens kor til Radioens sangerdyst.
20. november: Forældremøde for 2 og 3 g's forældre.
- 21., 29. og 30. november: Teaterture til Team-teatret, Holstebro: Jens Langkniv, for elever og lærere.
1. december: Fællestime: Diskussion vedrørende Bustrup-elever: Journalist Gunnar Jensen og forstander Westh.
22. december: Fællestime: Papa Bue underholder med sit orkester.
- 1973:
25. januar: Volley-ball turnering på Hasseris Gymnasium under ledsagelse af Stig Guldborg.
29. januar: Orienteringsmøde om optagelse i 1. g.
31. januar: Fællestime: Dr. med. Torben Clausen holder foredrag om akupunktur.
1. februar: Orienteringsmøde om optagelse på HF-kursus.
1. februar: Studieorientering for 2. og 3. g samt HF-elever.
- 5.-10. februar: Studieuge: Den kinesiske kulturrevolution.
- 1.-5. marts: 1 x på rejse til Berlin under ledsagelse af Fritz Hall.

5. marts: 3 sb og 3 mz på ekskursion til Vesterhavet under ledsagelse af Svend Bichel.
6. marts: 3 sa og 3 mx på ekskursion til Vesterhavet under ledsagelse af Svend Bichel.
- 8.-11. marts: HF-C på ekskursion til København under ledsagelse af Jens Frese.
9. marts: 3 sc og 3 mu på ekskursion til Vesterhavet under ledsagelse af Svend Bichel.
12. marts: 3 my på ekskursion til Vesterhavet under ledsagelse af Svend Bichel.
12. marts: Valg af forældre til skolenævn.
14. marts: Orienteringsaften for forældre og andre interesserede om studieugen.
20. marts: Fællestime: Foredrag af fhv. minister Arne Sørensen om fremtidsforskning og udviklingen Skive, Salling Fjends.
23. marts: Lærerne nedlægger arbejdet kl. 11.00 på grund af regeringens spareforslag.
27. marts: Basketballstævne mod Holstebro og Viborg.
30. marts: Elevstrejke.
26. april: Fodbold i Viborg mod Katedralskolen.
2. maj: Forårskoncert med skolens kor under ledelse af Kjeld Langballe.
3. maj: Fodbold i Skive mod Katedralskolen, Viborg.
4. maj: Fodbold mellem lærerholdet og et hold bestående af gamle elever.

Filmklub, kor og studiekredse

SKIVE GYMNASIUMS FILMKLUB

har i år kørt sin 3. sæson. Kontingentet i år har ligesom de foregående år været 10 kr. for 12 film.

Filmene er hver blevet kørt ved 2 forestillinger i gymnasiets festsal, henholdsvis kl. 15.05 og kl. 19.30.

Programmet for sæson 1972-73 har været følgende:

»Pantelåneren«	(3/11 1972)
»Den giftgrønne drik«	(10/11 1972)
»Mælkevejen«	(17/11 1972)
»Animal Farm«	(24/11 1972)
»Ole Dole Doff«	(1/12 1972)
»Farvel min ven«	(8/12 1972)
»De 63 dage«	(26/1 1973)
»Marseillaisen«	(23/2 1973)
»Cat Ballou«	(9/3 1973)
»Kirmes«	(23/3 1973)
»Dyret skal dø«	(6/4 1973)
»Matthæus Evangeliet«	(27/4 1973)

Desuden er Alfred Hitchcock's »Psycho« blevet vist ved en ekstraforestilling i Skive Bio.

Vore medlemmer har endvidere haft mulighed for at se filmene i Skive Filmklub til en pris af 5 kr. pr. gang. Skive Filmklubs program har i år været følgende:

»Sendebudet«	(3/2 1973)
»Når kvinder elsker«	(17/2 1973)
»Taking off«	(3/3 1973)
»Fat City«	(17/3 1973)
»Lige før natten«	(31/3 1973)
»Kes«	(14/4 1973)

Skive Gymnasiums Filmklub har i år haft en så stor tilslutning (200 medlemmer) og dermed et så stort overskud, at der er gode muligheder for at »køre« igen til næste år.

Bestyrelsen.

SKOLEKORET

Skolekoret har medvirket ved morgenforsamlingen, og det har givet 2 julekoncerter på henholdsvis alderdomshjemmet og sygehuset.

Forårskoncerten påtænkes at finde sted onsdag den 2. maj kl. 20.00 i Skive Gymnasiums festsal.

Skolekoret har endvidere deltaget i Danmarks Radios ungdomskonkurrence »Lad sangen klinge«. I første runde opnåede koret 55 points, hvormed koret fik en 5. plads. Fremtiden afgør korets videre skæbne. Af årets program kan nævnes:

Sømanden (O. Ring), Prídy ty, šuhajko (slovakisk), Cantate domino (Hassler), Als ick u vinde (flamsk), Bachi tempel (Bellmann), Det var en lørdag aften (arr. O. Mortensen), Tourdion (fransk), Belle qui tiens ma vie (fransk), I Ulkjær Mues (trad.), Denk es, o Seele (Distler), Gloria sei Dir gesungen (Bach), Barn Jesus i en krybbe lå (Gade), En rose så jeg skyde (Praetorius), juleviser og engelske Christmas carols.

Casten Hansen og Kjeld Langballe.

STUDIEKREDS

Eksistentialisme

Udfra Sløk's bog: »Eksistentialisme« har man beskæftiget sig med eksistensfilosofien, som den kommer til udtryk hos Kierkegård, Heidegger, Sartre og Camus. Montaignes, Pascals og Nietzsches betydning for eksistentialismen har kort været berørt. Der har, såvidt det var muligt, været inddraget centrale tekster som f. eks. side 55-93 og 145-86 i Sløk's Kierkegård-udvalg, Sartre: »Herostratos« fra novellesamlingen »Muren«, »Fluerne«, »Lukkede døre« og »Eksistentialisme er humanisme«, og Camus: »Sisyfos-myten«.

Arbejdet er som regel foregået således, at en eller flere deltagere har forberedt skriftlige eller mundtlige oplæg, som har været fulgt af diskussion, der som regel klarede problemstillingerne. De uafklarede spørgsmål, der efterhånden hobede sig op, søgtes bragt ud af verden ved at invitere en kapacitet, nemlig lektor, dr. theol. Søren Nordentoft, hvis disputats handler om Heidegger's forhold til den filosofiske tradition.

Vagn Krogh Christensen.

Forskellige oplysninger og meddelelser

GYMNASIET

OPTAGELSE AF ELEVER: Hvert år afholder gymnasiet i januar et orienterende møde for elever og forældre, hvis børn agter at søge optagelse i 1. g. på Skive Gymnasium.

I 1. gymnasieklasse sproglig eller matematisk linje optages elever fra by og opland efter 2. real eller 3. real (evt. 9. og 10. klasse). Optagelse søges i marts på særlige skemaer, der udleveres af og afleveres til elevernes hidtidige skoler. Ansøgere til den sproglige linje skal have bestået den lille latinprøve. De kan dog optages på prøve uden at have bestået den, men skal så inden 1. november aflægge prøven på gymnasiet. Gymnasiet påbegynder hvert år i august et kursus i latin for disse elever, men selvstudium og privatundervisning vil være nødvendigt i månederne før kursets påbegyndelse, og opmærksomheden henledes på, at det er en stor belastning at skulle følge dette kursus ved siden af den normale undervisning.

På grundlag af den afleverende skoles udtalelse og udfaldet af de skriftlige oprykningsprøver fra 2. real (eventuelt udfaldet af den skriftlige realeksamen), afgøres, om eleven kan optages uden yderligere prøver, eller om eleven kan få adgang til en optagelsesprøve, der finder sted på gymnasiet. Elever, der af deres hidtidige skole betegnes som »egnede«, optages i almindelighed uden prøve. Kun når resultaterne af den skriftlige oprykningsprøve fra 2. real (evt. realeksamen) ikke opfylder visse minimumskrav, indkaldes sådanne elever til prøve. Elever, der af deres hidtidige skole betegnes som »måske egnede«, og som ved de nævnte oprykningsprøver fra 2. real (realeksamen), opnår resultater, der som helhed skønnes bedre end skolens standpunktsbedømmelser i de samme fag i marts og opfylder visse minimumskrav, optages i almindelig også uden prøve. Hvis den

skriftlige oprykningsprøve fra 2. real (realeksamen) ikke opfylder disse krav, indkaldes eleven til prøve. Elever, der af den hidtidige skole betegnes som »ikke egnede«, kan kun optages efter en prøve, hvortil der gives adgang, hvis eleven ved den skriftlige oprykningsprøve efter 2. real (realeksamen) har opnået et resultat, der som helhed skønnes væsentlig bedre end skolens standpunktsbedømmelse i de samme fag i marts. Er det ikke tilfældet, kan sådanne elever ikke komme til prøve og derfor ikke optages.

Elever fra 9. og 10. klasse kan optages i 1. gymnasieklasse, når de ved en optagelsesprøve på gymnasiet godtgør, at de i modenhed og kundskaber står på samme trin som elever, der optages fra 2. real.

Opmærksomheden henledes på, at elever, der søger optagelse på kostskole, skal indsende to ansøgninger: den ene til kostskolen, den anden til Skive Gymnasium (der skal optage eleven, dersom kostskoleplads ikke opnås), med oplysning om, at ansøgeren samtidig er ansøger til kostskoleplads.

KARAKTERGIVNING M. V.:

Om anvendelse af de enkelte karakterer gælder følgende:

- 13: Gives for den usædvanlige selvstændige og udmærkede præstation.
- 11: Gives for den udmærkede og selvstændige præstation.
- 10: Gives for den udmærkede, men noget rutineprægede præstation.
- 9: Gives for den gode præstation, der ligger lidt over middel.
- 8: Gives for den middelgode præstation.
- 7: Gives for den ret jævne præstation, der ligger lidt under middel.
- 6: Gives for den noget usikre, men nogenlunde tilfredsstillende præstation.
- 5: Gives for den usikre og ikke tilfredsstillende præstation.
- 3: Gives for den meget usikre, meget mangelfulde og utilfredsstillende præstation.
- 0: Gives for den helt uantagelige præstation.

For at bestå realeksamen eller studentereksamen kræves, at summen af samtlige karakterer er mindst 5,5 gange karakte-

rernes antal, og at summen af de to laveste karakterer plus gennemsnittet af de øvrige karakterer er mindst 13.

Eksamen er kun bestået, hvis ovennævnte krav er opfyldt såvel for årskaraktererne som for eksamenskaraktererne.

Der gives fire arter af bedømmelse: vidnesbyrd, standpunktskarakterer, årskarakter og eksamenskarakterer.

Standpunktskarakter gives i alle fag én eller to gange årligt og senest i marts måned.

Årskarakterer gives i alle fag undtagen i legemsøvelser, formning og i musik. Eksamenskarakterer gives i alle fag undtagen i religion, legemsøvelser, formning og i musik.

(For elever, der dimitteres sommeren 1974, gælder om års- og eksamenskarakterer dog den hidtidige bestemmelse – se årsskrift sidste år).

Årskaraktererne i de enkelte fag gives af faglærerne og udtrykker deres bedømmelse af elevens standpunkt ved skoleårets slutning.

Umiddelbart før årskarakterernes endelige fastsættelse drøftes elevernes standpunkt på et ordinært lærermøde under rektors forsæde. Årskaraktererne skal være givet senest 7 dage før den første skriftlige prøve og skal være indført i eksamensprotokollen, før skolen bliver bekendt med skemaet for den mundtlige eksamen.

I gymnasieklasserne skal der i december og marts gives meddelelse til hjemmene om elevernes standpunkt i hvert af de fag, hvori der gives årskarakterer, udtrykt ved den til studentereksamen benyttede karakterskala.

For at sikre ro om elevernes omstilling til gymnasiets undervisningsform må der dog ikke afgives standpunktsbedømmelse i 1. gymnasieklasse inden december.

Umiddelbart før standpunktskarakterernes endelige fastsættelse drøftes elevernes standpunkt på et ordinært lærermøde under rektors forsæde.

Såfremt det skønnes rimeligt, kan den enkelte faglærer til karakteren føje et i ord affattet vidnesbyrd om elevens anlæg og flid i faget. Dette skal altid ske, såfremt der i et fag indtræder en væsentlig nedgang af karakteren i forhold til den forudgående bedømmelse af elevens standpunkt, eller hvis eleven i et fag bedømmes til under 6.

En elev, der ikke har fået direktoratets tilladelse til at deltage i eksamen efter 1. eller 2. gymnasieklasse, kan ikke fortsætte i næste klasse.

På et lærerforsamlingsmøde ved skoleårets slutning behandles de øvrige elevers fortsættelse i næste klasse. Dersom der ikke er enighed om, at en elev bør fortsætte i næste klasse, holdes afstemning herom. Ved denne afstemning har hver lærer lige så mange stemmer, som hans/hendes fag har års- og eksamenskarakterer; derudover har lærerne i legemsøvelser og musik/formning hver 1 stemme. Hver af de lærere, der underviser vedkommende elev, fremsætter en motiveret udtalelse om, hvorvidt eleven i faget er egnet til at fortsætte, og stemmer foreløbig på dette grundlag for eller imod. Derefter foretages, eventuelt efter en yderligere drøftelse, en anden og skriftlig afstemning, ved hvilken den enkelte lærer skal stemme i overensstemmelse med sin opfattelse af elevens helhedsstandpunkt. I tilfælde af stemmelighed træffer rektor afgørelsen.

Dersom lærerforsamlingen således vedtager, at en elev ikke bør fortsætte i næste klasse, drøftes hvad man vil tilråde eleven. Dette råd meddeles skriftlig til eleven og forældremyndighedens indehaver, der derefter træffer afgørelsen af, om eleven skal fortsætte i næste klasse.

RE-EKSAMINATION: I fag, hvori der afholdes afsluttende prøve efter 1. eller 2. g., kan en elev efter anmodning aflægge ny prøve i faget efter sommerferien, når eleven som årskarakter har fået 5 eller derover og som eksamenskarakter 00 eller 03.

I de samme fag kan en elev, hvis prøven i et sådant fag bortfalder, og årskaracteren derfor skal overføres som eksamenskarakter, efter anmodning aflægge prøve i faget efter sommerferien, når eleven som årskaracter har fået 00 eller 03. Antallet af prøver ved udgangen af 3. g. vil blive skåret tilsvarende ned.

Tilmelding til re-eksamination skal ske inden 1. juli.

GYMNASIETS LÆSEPLAN

Fag	III gs	III gm	II gs	II gm	I gs	I gm
Religion	2	2	1	1		
Dansk	4	4	3	3	3	3
Engelsk	6		4		4	} 5
Tysk	5		3		3	
Fransk/Russisk	3	3	3	3	5	5
Latin			4		4	
Oldtidskundskab ...			2	2	1	1
Historie	4	4	3	3	2	2
Geografi				3	2	
Biologi	3	3				
Kemi				3		2
Fysik		5		3		3
Matematik		6	3	5	2	5
Legemsøvelser	2	2	2	2	2	2
Form. og kunstforst.	} 1	} 1	} 2	} 2	2	2
Ugentligt timetal i alt	30	30	30	30	30	30
Klassetal	3	4	3	4	3	3

2 sc og 2 mu har læst sammen i fagene: dansk, fransk, oldtidskundskab, historie, legemsøvelser og sang.

Datalære:

1. Som forsøgsordning har III gm haft valgfrihed mellem fransk og datalære (datalære 2 timer ugentlig).
2. Som forsøgsordning har II gs i 4. semester haft valgfrihed mellem latin og datalære.

H. F.

Rammerne for HØJERE FORBEREDELSESEKSAMEN er fastlagt ved lov af 8. juni 1966, jvf. lovbekendtgørelse af 2. juli 1970, og de nærmere bestemmelser om denne nye uddannelses indhold og omfang findes i undervisningsministeriets bekendtgørelse af 30. juli 1970.

Eksamen holdes hvert år i maj/juni og i december.

OPTAGELSE AF ELEVER: Ansøgning om optagelse på et HF-kursus sker ved indsendelse af ansøgningsskema som fås på kurset.

Ansøgning indsendes senest 1. april.

HF ER EN NY VEJ I UDDANNELSESYSTEMET og et tilbud til enhver, som ønsker at dygtiggøre sig til videregående teoretisk prægede uddannelser. HF henvender sig ikke blot til unge, der forlader folkeskolens ældste klasser, men HF henvender sig også til dem, som efter endt skolegang er kommet ud i erhvervslivet og opdager, at de har evner og lyst til at gå i gang med en anden – ofte boglig – uddannelse. En HF-eksamen giver adgang til uddannelser, hvor der stilles særlige krav om forkundskaber og evne til selvstændigt at arbejde med teoretisk stof.

HØJERE FORBEREDELSESEKSAMEN OMFATTER en række fag, der er fælles for alle.

Fællesfagene er dansk, kristendomskundskab, historie, biologi, geografi, matematik, engelsk, tysk, samfundsfag, sang, formning og legemsøvelser. Eksaminander, som ikke tilhører folkekirken, fritages efter anmodning for undervisning og prøve i kristendomskundskab.

Ved siden af fællesfagene skal den enkelte efter eget valg ud fra evner og interesser sammensætte et antal tilvalgsfag sva-

rende til mindst 17 points. Tilvalgsfagene er enten visse af fællesfagene mere indgående behandlet eller andre fag, som nævnt nedenfor.

De forskellige fag har følgende pointstal: udvidet biologi 8, udvidet matematik 10, udvidet 1. fremmedsprog 11, udvidet 2. fremmedsprog 6, udvidet samfundsfag 5, udvidet sang og musik 7, udvidet formning 7, udvidet legemsøvelser 7, 3. fremmedsprog (fransk eller russisk) 11, fysik 12, kemi 7, kemi med forkursus i fysik 9, psykologi 4.

Valg af udvidet biologi forudsætter, at der tillige vælges kemi.

HF ER EN EKSAMEN, og det eneste formelle krav, HF-eksaminanden skal opfylde, er et alderskrav. Man skal være fyldt 18 år inden den 1. februar i det år, man indstiller sig til eksamen. Der aflægges eksamen i fællesfagene og i de tilvalgsfag, eksaminanden har valgt. Karakterskalaen er den sædvanlige 13-skala. For at bestå kræves mindst 5,5 i gennemsnit, samt at summen af de to laveste karakterer + gennemsnittet af de øvrige er mindst 13.

Om anvendelse af de enkelte karakterer: se under gymnasiet.

PRIVATISTER (HF som selvstudium)

Eksamenskravene i de enkelte fag fremgår af undervisningsministeriets bekendtgørelse om højere forberedelseseksamen af 30. juli 1970.

Tilmelding til HF-eksamen i maj/juni skal ske til et af de godkendte HF-kurser senest den 1. marts samme år, og tilmelding til eksamen i december senest 1. oktober.

Direktoratet lader hvert år afholde laboratoriekurser i fysik, kemi, biologi og legemsøvelser for selvstuderende, der ikke på anden måde kan få afholdt de forlangte øvelser. (Nærmere oplysninger herom fås på kurserne).

Kursernes rektor, studievejledere og faglærere er i øvrigt parat til at råde og vejlede selvstuderende med hensyn til arten og omfanget af deres eksamenslæsning.

Det vil være de færreste, der ved selvstudium kan forberede sig til HF-eksamen. Langt de fleste må have undervisning.

ENKELTKURSER:

Det er muligt efter bestået HF-eksamen at supplere med tilvalg i flere fag – f. eks. på enkeltfagskurser.

Undervisning til HF-eksamen gives også på en række *enkeltfagkurser*, oprettet under fritidsloven. Timerne ligger som regel om eftermiddagen eller aftenen. Kursusplanen er først og fremmest tilrettelagt for studerende, der kun ønsker at tage eksamen i enkelte HF-fag, eller som ønsker at tage en samlet HF-eksamen over et længere forløb, eventuelt som kombination af kursusundervisning og selvstudium.

Yderligere oplysninger (herunder om ansøgningsfrister) fås på Skive Gymnasium.

HF-EKSAMENS OPBYGNING:

Hvert år opdeles i 2 semestre, således at undervisningen strækker sig over i alt 4 semestre efter følgende plan:

	Antallet af ugentlige timer			
	1. semester	2. semester	3. semester	4. semester
Fællesfag:				
Dansk	3	3	3	5
Kristendomskundskab .	0	2	3	0
Historie	3	3	3	3
Biologi	3	2	0	0
Geografi	0	0	2	3
Matematik	3	2	3	3
1. Fremmedsprog	3	3	3	3
2. Fremmedsprog	4	3	0	0
Samfundsfag	2	2	0	0
Sang	2	2	0	0
Formning	2	2	0	0
Legemsøvelser	2	2	0	0
Tilvalgsfag:				
Biologi	0	0	4	4
Matematik	3	2	2	3
1. Fremmedsprog	0	2	5	4
2. Fremmedsprog	0	0	3	3

Samfundsfag	0	0	2	3
Sang og musik	0	0	3	4
Formning	0	0	4	3
Legemsøvelser	0	0	4	3
3. Fremmedsprog	3	2	3	3
Fysik { forkursus	0	2	0	0
{ hovedkursus ..	0	0	5	5
Kemi	0	3	4	0
Psykologi	0	2	2	0

Herudover tilbydes på forsøgsbasis faget »datalære« (EDB) i både 1. og 2. HF (4 point).

Der holdes eksamen i de enkelte fag ved udgangen af det semester, hvor undervisningen i faget afsluttes.

Vedrørende indholdet og omfanget af de enkelte fag henvises til undervisningsministeriets bekendtgørelse af 30. juli 1970 om højere forberedelseseksamen, som giver udførlige læseplaner for HF-undervisningen. Generelt tilstræber undervisningen – udover at give eleverne faglige kundskaber – at udvikle hensigtsmæssige studiemetoder.

ADGANG TIL KURSERNE giver principielt en realeksamen eller afsluttende prøver i »væsentlige fag« i 10. klasse med tilfredsstillende resultat. 10. klasseprøven skal være med to fremmedsprog og med matematik i samme omfang som til teknisk forberedelseseksamen. Den, der ønsker fysik som tilvalgsfag, skal have haft faget, som det kræves til udvidet teknisk forberedelseseksamen.

Det er imidlertid ikke en nødvendig betingelse for optagelse at have enten 10. klasseprøven eller realeksamen. Lovgiverne har lagt megen vægt på, at den, der ad andre veje har skaffet sig det grundlag, HF-kursernes undervisning bygger på, skal have adgang til at deltage i denne. Nogle år ude i erhvervslivet vil ofte kunne give en modenhed og evne til selvstændigt arbejde, der kan være lige så værdifuld for HF-undervisningen som præsente skolekundskaber.

I færdighedsfagene matematik og fremmedsprog samt fysik stilles der dog krav om ganske bestemte forkundskaber.

I *matematik* kræves kundskaber som svarer til kravene ved den almindelige tekniske forberedelseksamen eller den statskontrollerede prøve efter 2. real.

I *engelsk* og *tysk* kræves kundskaber svarende til kravene ved 10. klasses statskontrollerede prøve eller realeksamen.

I *fysik* kræves kundskaber svarende til kravene ved udvidet teknisk forberedelseksamen eller realeksamen.

HF-kursets rektor træffer afgørelsen om, hvilke elever der kan optages, på grundlag af en vurdering af ansøgerens faglige og personlige kvalifikationer. Ansøgerne kan eventuelt blive indkaldt til en samtale med HF-rektoren, studievejlederen og enkelte af lærerne.

GENERELT (GYMNASIUM OG HF):

FORSØMMELSER. Eleverne har pligt til at følge undervisningen i alle de på skemaet angivne timer. Gyldig grund til fraværelse er i almindelighed kun sygdom. Når eleven atter møder på skolen efter at have været fraværende, skal de medbringe meddelelse fra hjemmet om fraværelsens årsag og varighed. Elever over 18 år kan selv underskrive sådanne meddelelser, mens skolen kan om fornødent kræve den attesteret (evt. af læge).

Ved langvarig sygdom skal skolen skriftlig eller telefonisk have besked om sygdommen.

Kun ved ganske særlige lejligheder kan der gives tilladelse til at forsømme skolen. Skriftlig, motiveret anmodning herom må senest dagen i forvejen være skolen i hænde. Da arbejdet i gymnasiet er ret krævende, bedes hjemmene om ikke at lade eleverne forsømme, medmindre det er strengt nødvendigt. Eleverne kan udenfor ferierne ikke påtage sig lønnet arbejde af betydning.

SPECIELT GYMNASIUM

Skolen skal føre nøje regnskab over elevernes forsømmelser. Dersom en elevs forsømmelse antager et sådant omfang, at rektor nærer betænkelighed over for elevens mulighed for fortsat at følge undervisningen, skal rektor underrette eleven herom. Fortsætter en elevs forsømmelser herefter, skal rektor skriftlig underrette eleven og forældremyndighedens indehaver om, at der kan blive tale om at tage forbehold ved elevens tilmelding

til eksamen ved skoleårets slutning. Umiddelbart før endelig tilmelding til eksamen den 20. marts drøftes på et lærerforsamlingsmøde forholdene for de elever, der har modtaget skriftlig advarsel. Såfremt lærerforsamlingen finder, at det for en af disse elever i et eller flere fag på grund af elevens forsømmelser ikke vil blive muligt at give årskaracter, skal rektor i henhold til § 7 i undervisningsministeriets bekendtgørelse af 12. marts 1973 om eksamensordningen m. v. indsende en erklæring, som giver oplysning om disse forhold, og direktoratet afgør da, om eleven kan deltage i eksamen ved skoleårets slutning.

SPECIELT HF:

Direktoratet anmoder samtlige HF-kurser om at indrette deres administration af reglerne om mødepligt efter nedenstående retningslinier:

»Eleverne skal orienteres om mødepligten, og om hvilke forholdsregler kursus og direktoratet agter at benytte, hvis den ikke overholdes. Det er rektors pligt at sørge for mødepligtens opretholdelse.

Der må føres omhyggelig kontrol med kursisternes fremmøde, såvel generelt, som i de enkelte fag.

Rektor drager omsorg for, at kurserne har en løbende oversigt over hver enkelt kursists samlede forsømmelse og forsømmelser i enkelte timer.

Forsømmelighed med aflevering af skriftlige opgaver, stile, rapporter m. m. sidestilles principielt med dage- eller timeforsømmelser. Der er ikke fastsat nogen fast mødeprocent, men skønner kursus, at en kursist ved fortsat fravær i løbet af skoleåret vil komme op på et fravær, der kan begrunde bortvisning, skal rektor give kursisten en mundtlig advarsel. Studievejlederen bør samtidig gennem en samtale med kursisten forsøge at motivere ham (hende) til at møde til undervisningen.

Fortsætter fraværet trods den mundtlige advarsel, skal kursisten have en skriftlig advarsel i anbefalet brev.

Hvis heller ikke den skriftlige advarsel har den ønskede effekt, skal der almindeligvis ske indberetning til direktoratet. Forinden bør faglærerne og studievejlederen have haft lejlighed til at udtale sig, og kursisten til at fremkomme med en rede-

gørelse. Såvel udtalelse som redegørelse bilægges indberetningen, som kan have to former:

- 1) en indberetning om det store fravær, der munder ud i, at kursus trods alt er villig til at lade kursisten få endnu en chance, hvilket man beder direktoratet tage med i overvejelserne;
- 2) en indstilling om bortvisning af kursisten.

Det understreges, at for stort fravær eller manglende aflevering af skriftlige arbejder blot i et enkelt fag kan medføre bortvisning fra kursus.

Udelukkes en kursist fra undervisningen, skal den pågældende af studievejlederen orienteres om muligheden for at aflægge HF-eksamen som selvstuderende«.

FRI UNDERVISNING. Undervisningen på Skive Gymnasium er gratis for såvel udenbys som indenbys elever. Bøger og undervisningsmateriel stilles vederlagsfrit til rådighed. Betalingsspørgsmålet ordnes mellem de respektive kommuner, dog må gymnastikdragt og -sko anskaffes af eleven selv efter lærerens anvisning.

STATENS UDDANNELSESSTØTTE. Ansøgninger om støtte indkaldes ved skoleårets begyndelse.

BEFORDRINGSGODTGØRELSE søges gennem Viborg Amtsråd.

BØGER. Eleverne skal i bøgerne på den på bindets inderside stemplede mærkat skrive navn, klasse og årstal. Alle bøger skal indbindes forsvarligt. Mishandlede og bortkomne bøger skal erstattes. Det er kun tilladt at skrive eller strege i bøgerne efter faglærerens diktat.

FRITAGELSE FOR LEGEMSØVELSER. Elever kan efter skriftlig anmodning fritages helt eller delvis for én uge ad gangen, dog højst i 4 sammenhængende uger. Fritagelse ud over 4 uger kan kun opnås efter fremlæggelse af lægeattest på en af skolen udleveret blanket. Attesten sendes af den udstedende læge til skolelægen, Kaj Brøgger, Adelgade 7, 7800 Skive. Udgiften til lægeattesten afholdes af hjemmet.

For elever, der er fritaget for deltagelse i legemsøvelser, gælder som almindelig regel, at de skal overvære timerne. Ved fritagelse ud over 4 uger træffer skolen, eventuelt efter forhandling med elevens hjem, bestemmelse om, hvordan timerne skal anvendes.

ADRESSEFORANDRING, ændring af telefonnummer, navneforandring og ændring af faderens (værgens) stilling må straks meddeles skolen.

UDMELDELSE må ske skriftligt.

PENGE og ANDRE VÆRDISAGER må ikke efterlades i overtøj, tasker o. lign.

FERIER OG FRIDAGE I SKOLEÅRET 1973/74

Mandag den 15. oktober til fredag den 19. oktober 1973: Efterårsferie.

Mandag den 24. december til fredag den 4. januar 1974: Juleferie.

Torsdag den 28. marts 1974: Dronning Ingrid's fødselsdag.

Mandag den 8. april til tirsdag den 16. april 1974: Påskeferie.

Onsdag den 5. juni 1974: Grundlovsdag.

Mandag den 24. juni til fredag den 9. august 1974: Sommerferie.

(De nævnte dage medregnes).

De skriftlige årsprøver finder sted i maj. Eksaminer og mundtlige årsprøver afholdes i maj/juni.

Dimission og translokation finder sted i skolens gymnastiksal – evt. udendørs – lørdag den 23. juni 1973 kl. 10.00. Forældre og venner af skolen indbydes herved.

Det nye skoleår begynder mandag den 13. august 1973. Eleverne møder kl. 10.00 i skolens festsal.

Samme dag indkaldes til lærermøde kl. 8.30.

Skive Gymnasium i maj 1973.

Jens Lund.